

KP

KYRKPRESSEN

ONSDAG 14 SEPTEMBER NR 19/2022

ISSN 0356-1275
ISSN 2737-0003

NÄR OCKSÅ MAMMA TAPPADE MINNET

Sidan 18

Konfirmationspräst gick mot
anvisningar "i hemlighet" [Sidan 4](#)

Hon vill göra sitt sista år
bräddfullt av mening [Sidan 8](#)

Professorn i Kinastudier
döptes i sitt badkar [Sidan 22](#)

Eget manus, egen regi

»Särskilt barn behöver få den hisnande aningen om ett tillsammans som bär oss i livet.«

VI FÖRESTÄLLER oss gärna att den moderna människan erövrar mer och mer av sitt eget liv och gör både manus och regi.

Någonting av det tangerades nyligen i bloggen Andetag. Bloggaren Markus Andersén ifrågasatte trenden med bröllop där man ombuds lämna barnen hemma.

Lite storm i ett vattenglas förstås, å ena sidan. Barnfamiljer har redan vanan att förutspå om Fias och Puttes bröllop blir roligt för barnen, eller troligen enbart tråkigt, och så parkerar man dem kanske hellre hos mormor och morfar.

Så väl kan vi paren i vår närkrets att vi kan räkna ut det. Annars hör vi väl inte till dem som blir bjudna till bröllopet.

Men å andra sidan är det ett steg i en ny riktning att numera allt oftare högt kräva barnfritt, på restauranger, hotell och flyg. Och nu också på bröllop, som förr var hela familjers, och till och med byars, gemensamma fest.

DEN SVENSKA teologen och debattören Joel Halldorf har skrivit om nutidsmänniskans stora tro på att kunna regissera sitt eget perfekta liv.

"I vår kultur finns en stark föreställning om att vi blir lyckliga just genom att välja rätt", skrev Halldorf i somras i Expressen (6.7). Sammanhanget var förstås snäppet knepigare, men relaterat till parbildning och familj det också: en abortdebatt.

Visst kan det finnas situationer då man måste formatera till sitt eget bröllop, eller re-

gissera sin egen begravning. Men i grunden är de stora vändpunkterna i livet inte performanser inför en noga utvald publik. De är också stunden då vänner och närstående sluter upp kring en. Det är de som kan vara med och *bära* längre fram i livet när manuset kraschar och det oförutsedda händer.

VI SITTER inte alla där enbart inför en sprängande glädje och kärlek. Eller en förintande sorg. Utan också inför de omätliga sträckor av osäkerhet som ligger framför paret framför altaret. Eller framför den som vid en vit kista ska fortsätta sitt livs resa ensam.

En stenhård regi av hela rollistan är kanske inte grejen just då. Utan det faktum att livet, i alla åldrar och skepnader är där. För din, för din älskades, för allas er skull.

Det är också därför vår kultur fortfarande gärna tar de stora vändpunkterna i livet till en kyrka. Till tanken om en högre trygghet än vi själva kan sy ihop. Om en Gud som är med.

FÖRNUMSTIGT kyrkfolk hötter gärna med fingret inför nya seder och bruk och säger att alla numera är så själviska och bara måste få styra och ställa efter sina egna behov.

Gå varsamt där, min kristne. Det finns väldigt mycket regisserad kristendom och manuslagd tro också. Och barn som inte får mycket lina i kyrkan innan någon börjar harkla sig harmset och vrida på nacken.

Kristen tradition lyfter gärna fram barnens framskjutna plats och Jesus ord i folkvimlet: "Låt barnen komma till mig."

Det antyder drömmen om en värld och ett rike där barn blir sedda och också delaktiga i sin egen lilla världs stora stunder och dagar. Och att de får en hisnande aning om ett *tillsammans* som bär oss i livet.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Johan Myrskog
tfn 040 831 6322

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Sofia Torvalds
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskretsar. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Konfirmation väcker reaktioner

Att församlingspastorn smorde konfirmanderna med olja utan att ha förklarat det för dem – och mot kyrkoherdens anvisningar – väcker känslor i Johannes. **Sid 4**

Karl XI:s gåva till dagens präster

En över 300 år lång tradition av teologisk "disputation" ger alla kyrkans präster en chans att bolla lära och teologi. Läs om synodalmötet. **Sid 6**

Hon fångar dagen

I våras fick Lena Kumlin veta att hon har en hjärntumör och kanske bara ett år kvar att leva. Hon bestämde sig för att leva fullt ut den tid hon har kvar. Varje dag tackar hon för tre saker hon fått uppleva den dagen. **Sid 8**

Som ett kärleksbrev till alla längtande

I Borgå domkyrka visas utställningen KYSS – en meditation i ord och bild över Höga visan i september. – Erotiken är snarare formen än innehåll, säger Kent Wisti. **Sid 20**

Avdelningar: Nyheter **Sid 4** / Feature **Sid 8** / Inkast **Sid 11** / Den här söndagen **Sid 12** / På gång i din församling **Sid 13** / På gång i stiftet **Sid 17** / Feature **Sid 18** / Kultur **Sid 20** / Opinion **Sid 27**

”Renoveringen ramlade över mig i alla fall”

Vem är du? Mats Edman är nu förordnad till kyrkoherde i Nykarleby.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Efter över tjugo år som kaplan i Nykarleby och tre år som kyrkoherde i Jeppo ger sig **Mats Edman** inte in i något okänt.

Du har också växt upp i Nykarleby?

– Jag är född i Norra Vallgrund på Replot men vi flyttade till Nykarleby när jag var tolv år. Förutom åtta år i Åbo under studietiden och några år som förordnad har jag bott i Nykarleby.

Varför blev du präst?

– Under gymnasietiden på åttiotalet drogs jag med i en ungdomsväckelse i Nykarleby församling. Då vaknade mitt andliga intresse och jag kom med i de kristna kretsarna där jag mognade in i min kristna tro.

– Jag hade ett otroligt intresse för teologin som ämne. Under sista tiden av studierna upplevde jag en tydlig kallelse att bli präst. Jag har också behörighet att vara lärare i religion, historia och psykologi.

Vad hände?

– Vi var samlade i en bibel- och bönegrupp och vi tog mannakorn (lappar med bibelverser, reds. anm.). Mitt mannakorn var från Apostlagär-

ningarna: ”Var inte rädd. Tala och tig inte. Jag är med dig och ingen ska göra dig något ont för jag har mycket folk här i staden.” Det blev avgörande och nästa dag ringde jag biskop Erik Vikström och bad om prästvigning.

Han blev prästvigd den 5 juni 1991 samtidigt som nuvarande biskop Bo-Göran Åstrand och blev genast förordnad som tf kyrkoherde i Jeppo.

– Det är inte vanligt att man blir tf kyrkoherde genast efter prästvigningen, men behovet att få en präst till Jeppo var så stort just då.

När Jeppo fick en ordinarie kyrkoherde blev Mats Edman förordnad till Åbo svenska. Under tiden gjorde han pastoralen klar, vilket är en förutsättning att söka en ordinarie prästtjänst.

– Vi ville flytta tillbaka till våra hemtrakter i Österbotten och då råkade kyrkoherdetjänsten i Jeppo igen vara ledig så jag sökte den.

I Jeppo bodde familjen i prästgården.

– Jag hade 16 centimeter till arbetet. Det blev svårt att skilja mellan arbete och fritid. Jag bor gärna nära arbetsplatsen, men den bör åtminstone vara utom synhåll från hemmet.

När kaplanstjänsten i Nykarleby blev ledig 2001 sökte han och fick den.

– Jag tänkte att jag är några år på en kaplanstjänst och slipper huvudansvaret vilket var bra för mig. Men jag hade en längtan att återkomma till ledarskapet.

De några åren blev över tjugo.

Du har inte sökt kyrkoherdetjänsten tidigare?

– En orsak till att jag inte sökt den tidigare var

GÖR: Kyrkoherde i Nykarleby från den 1 september.

FAMILJ: Gift med Maria, fyra utflugna barn av vilka två är teologer.

INTRESSEN: Främst motion och bänk-idrott. Löper, skidar och simmar. Hängiven supporter av Liverpool och Barcelona.

den förestående kyrkrenoveringen. Men den ramlade över mig i alla fall. Att söka den här tjänsten var ingen självklarhet. Hade jag inte sökt den här hade jag kanske sökt en annan här i närheten. Men vi hade klart för oss att vi ville bo kvar här i Nykarleby.

Han uppmanades att söka tjänsten av både församlingsmedlemmar och anställda och fick till och med löfte om att de skriver hans ansökan.

Hur känns det nu?

– Det känns bra nu. Jag har lite svårt att få tiden att räcka till. Vi har varit fyra präster och nu är vi tre, vilket är en stor förändring. Man förväntar ju sig samma verksamhet ändå. Vissa veckor tar kyrkrenoveringen hälften av min arbetstid.

Vilka visioner har du för församlingen?

– Vi fortsätter med det som vi tycker är bra från tidigare och som fungerar. Vi jobbar nu aktivt med att komma i kapp med smågrupperna som blev lagda på sparlåga under pandemin. Vi försöker få alla som vill vara med i en grupp att hitta en gemenskap.

En av grupperna, på ukrainska som samlas i Munsala varannan vecka parallellt med gudstjänsten. Gruppen dras av en ukrainsk diakon med frikyrklig bakgrund. En ny ukrainsk grupp är också på gång i Jeppo.

– Det är väldigt viktigt för dem att tala ukrainska och inte ryska.

Smörjelse väcker känslor

Konfirmationen i Johannes församling i Helsingfors nyligen har väckt starka reaktioner eftersom prästen smorde konfirmanderna med välsignad olja, även kallad krisma.

TEXT: **JOHAN SANDBERG**

Smörjelsen kom som en överraskning för både konfirmander och föräldrar.

Reaktionerna har föranlett biskop **Bo-Göran Åstrand** att samtala med församlingspastor **Mikael Busck-Nielsen** som skötte konfirmationen, och med kyrkoherde **Johan Westerlund**.

En fadder som stod bakom sitt fadderbarn medan Busck-Nielsen välsignade konfirmanderna berättar för Kyrkpressen att prästen rörde konfirmanderna i pannan.

– Jag har varit på en del konfirmationer i olika församlingar men aldrig sett det förut, bara att man välsignat konfirmanderna med handpåläggning utan att röra vid dem. Efteråt kollade jag saken med mitt fadderbarn som berättade att prästen på förhand sagt att han kommer att göra ett korstecken i deras panna. Men han hade inte frågat om han får göra det. En del av konfirmanderna tyckte det var otrevligt att bli vidrörda. Fadderbarnet uppfattade inte någon olja och vad jag förstått har ingen annan sett något av den heller. Men om olja varit involverad så har det inte berättats om det på förhand, varken för konfirmanderna eller föräldrarna, berättar faddern.

Mikael Busck-Nielsen säger att han gjorde som han gjort under åren 2011 till 2018, då han hade ansvaret för konfirmandarbetet. Nu hade han tillfälligt tagit över en konfirmandgrupp.

– Jag borde kanske ha förstått att det sätt som vi konfirmerade på tidigare inte längre gäller. Det kunde jag inte förstå för det har inte diskuterats.

Visste konfirmanderna på förhand om att du skulle använda välsignad olja under konfirmationen?

– Nej, för det var i ett så sent skede som jag tillsammans med min närmaste chef **Anna Maria Böckerman** kom fram till hur vi ska göra konfirmationen så att den ska kännas meningsfull.

Böckerman är kantor i församlingen.

Är inte kyrkoherden din närmaste chef?

– När arbetet i församlingen omorganiserades blev Böckerman chef för sektorn som heter Om-sorg. Hon är min närmaste chef.

Oljan som han använde välsignades av biskopen i Visby stift på skärtorsdagsmorgonen 2018.

I en skriftlig förklaring Busck-Nielsen sänt Kyrkpressen skriver han att han under konfirmationen doppade pekfingeret en gång lätt i oljan, gnuggade det mot pekfingeret och tummen så att oljan så gott som absorberades och kors-tecknade ungdomarna med fingret. Ungdomarna kände bara korstecknet, inte krisman.

Busck-Nielsen hänvisar också till Martin Luthers dopordning från 1523 som påbjuder ett korstecknade med krisma på barnets panna strax efter dopet.

– Man kan se det som att fullkomnadet av dopriten flyttats fram till konfirmationen. Det är inget mystiskt eller katolskt med det, säger han.

Mot kyrkoherdens anvisningar

Biskop Bo-Göran Åstrand säger att konfirmanderna borde ha blivit informerade och undervisade om vad det betyder att bli smord av olja på förhand.

– Jag har förstått att man i Johannes från och till smort konfirmander med krisma under åren 2011–2018. I samband med en omfördelning av arbetet bland de anställda upphörde detta. Men nu har en enskild präst ändå gjort det och gjort det i hemlighet.

Teologiskt ser biskopen det inte som ett stort problem, men momentet finns inte i vår handbok.

– Nu gäller det hur man fungerar i ett medarbetarlag. Man får problem när man som enskild präst eller anställd gör saker förbi kyrkoherdens anvisningar. Det här för att kyrkoherden ansvarig för vad som sker i församlingen när det gäller gudstjänst, predikan och förrättningar, dit också konfirmationen hör. Det ansvaret kan inte flyttas över till någon annan.

Åstrand understryker också att allt måste ske med öppna kort i konfirmandarbetet.

– Vi har inte rätt att uttrycka att vi gjort saker diskret utan att konfirmanderna och deras

föräldrar vet om det.

Att momentet saknas i handboken är också Busck-Nielsen medveten om.

– Oljan i samband med konfirmationen finns inte i vår handbok, men det finns mycket som berikar våra gudstjänster som inte finns i handboken. Till exempel ikoner, säger han.

Busck-Nielsen gör ingen hemlighet av att han står för det högkyrkliga (se faktaruta).

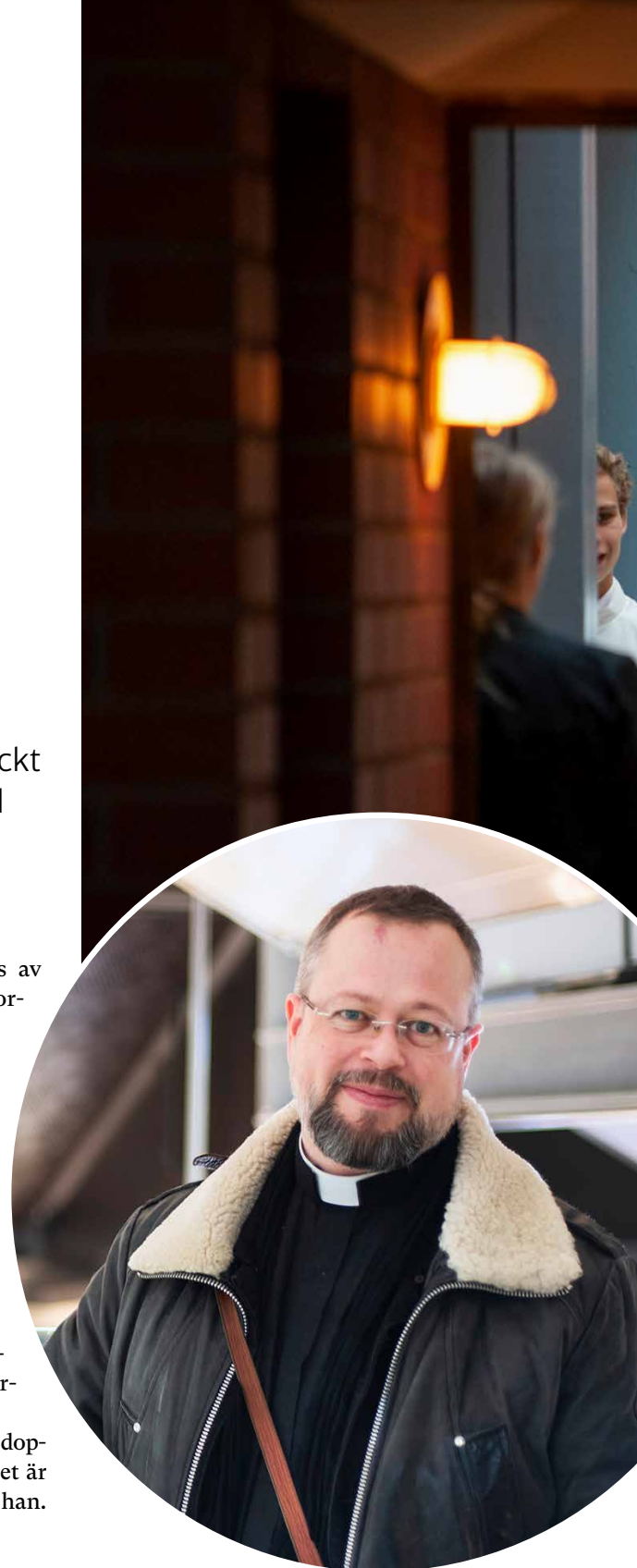
Vad sker under konfirmationen?

Han anser att vår kyrkas konfirmationsteologi är otydlig. Vad är det egentligen som händer vid konfirmationen?

– Synen på vad konfirmationen är vacklar och därför ser också konfirmationen ut på olika sätt i olika församlingar, säger Busck-Nielsen.

Efter konfirmationsmässan gjorde Mikael Busck-Nielsen en uppdatering på sin privata Facebookprofil om att han utfört en ytterst diskret smörjelse av ungdomarna.

– Hans uppdatering på Facebook har väckt starka reaktioner och frågor. Många ser smör-

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

Biskop Bo-Göran Åstrand påpekar att allt i konfirmandarbetet måste ske med öppna kort. FOTO: ARKIV/MAY WIKSTRÖM

Mikael Busck-Nielsen.
FOTO: ARKIV/
ULRIKA HANSSON

jelsen som ett främmande element för oss. När det skett ytterst diskret och inte varit transparent och förutsägbart väcker det frågor kring vad det innebär och hur man ska förhålla sig till det, säger kyrkoherde Johan Westerlund.

– Det här är något vi jobbar med just nu och det vill jag inte desto mer uttala mig om. Det tar ganska mycket av min uppmärksamhet just nu.

Biskopen känner inte till några andra församlingar i stiftet som skulle använda olja vid konfirmationen.

– Jag fäster inte så stor uppmärksamhet i vem som välsignat oljan. För folk tar ju hem välsignad olja från Israel också. Det viktiga är att man följer vår kyrkas linje, till exempel när man smörjer sjuka i förbön. Men det sker öppet och på begäran av den som tar emot smörjelsen, säger Åstrand.

»Man får problem när man som anställd gör saker förbi kyrkoherdens anvisningar.«

Vad händer nu? Är det en så stor förseelse att den föranleder disciplinära åtgärder?

– Det har vi inte bedömt ännu. Det är en fråga mellan kyrkoherden, mig och domkapitlet. Det är under utredning och bedömning. Det påtagliga är nu förhållandet mellan kyrkoherden och Busck-Nielsen. Där behöver relationen återställas, säger Åstrand.

Martina Harms-Aalto som är församlingsrådets viceordförande ser mycket allvarligt på det skedda.

– Innan jag vet mer så kan jag inte säga vad församlingsrådet kommer att vidta för åtgärder, säger hon.

Varför ser du allvarligt på det?

– Jag vill sätta mig in i både vad avsikten med smörjelsen har varit och hur förverkligandet av den de facto uppfattas och kan tolkas. Jag ser inte någon annan lösning än att församlingsrådet måste behandla den här frågan.

Högkyrklighet

En riktning inom reformatoriska trossamfund som värdesätter sakramenten, liturgin, ämbetet och kyrkans tradition.

Understryker att Guds handlande genom nådemedlen, inte individernas omvändelseupplevelser, är grunden för kyrkans existens.

Gudstjänstens genomtänkta utförande och skönhet är viktig. Man strävar efter att återupptäcka den världsvida kyrkans gemensamma arv. Kloster och ordensliv kan ha en stark ställning.

Synnerligen högkyrkliga lutheraner som vill betona katoliciteten i sin tro kallar sig lutherska katoliker. Med katolsk avses då allmänlig, världsvid eller ursprunglig, inte romersk-katolsk. Källa: Wikipedia

FOTO: KVR/ALBIN HILLERT

Kyrkornas världsråd hade bjudit in kyrkoledare från Ukraina – men var försiktigt med sina ord.

Kyrkornas världsråd vägde sina ord om kriget i Ukraina

Kyrkornas världsråd vände och vred i kuliserna på sina ord om kriget i Ukraina. Rådet avslutade förra veckan sin generalförsamling med över 4 000 delegater i tyska Karlsruhe.

Världsrådet företräder en halv miljard kristna i över 350 medlemskyrkor i världen, också utanför ett polariserat Europa, och hoppas kunna medla i kriget för en vapenvila.

Den tyska förbundspresidenten **Frank-Walter Steinmeier** – också en ekumeniskt aktiv lutheran – öppnade däremot den nio dagar långa generalförsamlingen vasst mot de ryska ortodoxa i salen. Han kallade dem "trofientligt och hädiskt vilsegångna". En dialog som inte är tydlig i fråga om ryska krigsförbrytelser blir enbart en "scen för propaganda", ansåg Steinmeier.

I fråga om Ukraina uppger världsrådet arbeta med skrivningar om ett "illegalt och orättfärdigt krig", men utan att anklaga vare sig ryska president **Vladimir Putin** eller landets ortodoxa kyrkoledare. Världsrådet citerade inte heller i sina pressmeddelanden den tyske presidentens utspel mot Ryssland.

Bland de omkring 30 finländska delegaterna såg **Rolf Steffansson** med spänning fram mot slutdebatten om Ukraina. Landet har inte medlemskyrkor i världsrådet.

Som direktor för Finska Missions-

sällskapet var hans fokus under dagarna däremot mera på ekonomisk rättvisa och klimatansvar i missionen – vilket också de unga delegaterna enligt honom kraftigt lyfte fram i Karlsruhe.

– Hur förmedlar vi budskapet om Kristi kärlek när vi arbetar bland dem som drabbas mest av klimatförändringen – samtidigt som de har gjort minst för att åsamka den? säger Rolf Steffansson till KP.

Finland är sedan tidigare representerat i Kyrkornas världsråds 150 ledamöter starka centralkommitté genom en ledamot från vardera folkkyrkan.

Till nya medlemmar i centralkommittén valdes ärkebiskop **Tapio Luoma** från den evangelisk-lutherska kyrkan och 29-åriga **María Mountraki** från Finlands ortodoxa kyrka.

Kyrkornas världsråds generalförsamling hålls vart åttonde år, och har inte hållits i Europa sedan mötet i Uppsala 1968.

Rolf Steffansson var en av 30 delegater från Finland.

FOTO: KVR/PAUL JEFFREY

Synodalmötet – sed från

Efter sina pastoralkurser under den första tiden som präst saknar många vardagsteologer de regelbundna samtalen om kyrkans lära, eller samtalen kring biskopens linje. För det finns sedan år 1686 det sällsynta synodalmötet – som snart hålls i Åbo.

TEXT: JAN-ERIK ANDELIN

Biskop **Bo-Göran Åstrand** har ställt fram glass och skålar i biskopsgården i Borgå. Sedan tre år tillbaka är han den andliga ledaren i Borgå stift – också i frågor om kyrkans lära och tyngdpunkter i stiftets predikstolar.

Får du ofta frågor av typen ”vad ska vi som kyrka anse om det här?”. Om lära och teologi?

– Mest dyker de här frågeställningarna upp på pastoralutbildningarna som varje präst ska gå under tre–fyra år. I övrigt blir det bara samtal mellan två–tre personer. Det är inte organiserat på något speciellt sätt.

– Jag var med på kursen om kyrkans trosbekännelse i november och där höll listan på frågor som de nya prästerna ville diskutera på att aldrig ta slut. Robban (förra stiftsdekanen **Robert Lemberg**) och jag satt om kvällarna och slet de små hårtestar vi har kvar och funderade, och lade på kort varsel om hela kursen så att vi skulle hinna prata om allt.

Är det mest dagsaktuella saker som regnbågsfrågorna ...?

– Nej, nej, det handlar om kyrkans kärnfrågor. Vad är det att vara kyrka? Hur lär vi ut dopet i dag? Vad ska vi säga till konfirmanderna om lidande och krig? Konfirmanderna får ju undervisning i dag genom dialog och samtal, och där kommer livsfrågorna: Vad är meningsfullt i livet? Vad säger kyrkan om ett bra liv? Där kommer man in som ny ung präst och ska ställa sig upp och lyfta fram saker inför människor.

– Så inte sitter vi bara och vänder och vrider på äktenskapssynen. Den finns på agendan och är viktigt, men paletten är bredare än så.

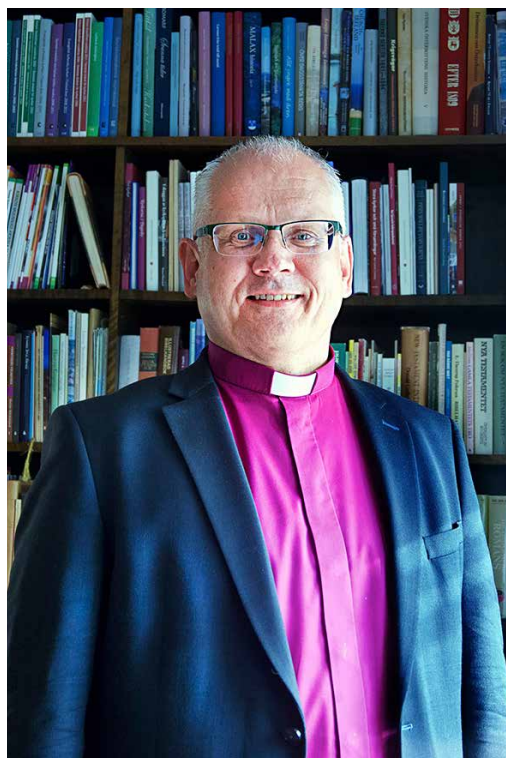
Känner du alla präster i stiftet?

– Till stora delar nog. Jag har jobbat som präst så länge. Och så har jag ju en relation till de yngre som jag under de senaste tre åren har stått tillsammans med vid altaret med när de har prästvigs.

Efter pastoralkurserna har biskopen i huvudsak kontakt med stiftets präster genom de årliga kyrkoherdekonferenserna, församlingscheferna. Däremot blir det inte så mycket med dem som jobbar som kaplaner och församlingspastorer eller inom andra organisationer. Teologiska samtal förs bland präster och teologer i vissa prosterier, men oftast mest på frivillig basis.

– Efter de där första tre–fyra åren kan det bli lite tunnare med plattformar, säger Bo-Göran Åstrand.

Här kommer institutionen med synodalmöten till hjälp. Ända sedan 1500-talet har det hållits

– Jättespännande skrivet om frälsningen i årets synodalavhandling, anser Bo-Göran Åstrand.

”prästemöten” i Finland. Institutionen slogs till sist fast i Karl XI:s kyrkolag 1686, som dessutom klart stadgade att prästemötet skulle innehålla teologisk debatt, överläggning och ”disputation”.

”*Uti hwart och ett Stift eller Superintendentia, skal åhrligen, på en wiss och bequemlig tijd, Prästemöte hållas, både med Kyrckioherdar och Capelianer. Och när the äre församlade, skola the infinna sig i Domkyrckian, Klockan siu om morgonen*” – också dagsprogrammet stod i lagen.

»Efter de första präst-åren kan de bli lite tunt med plattformar.«

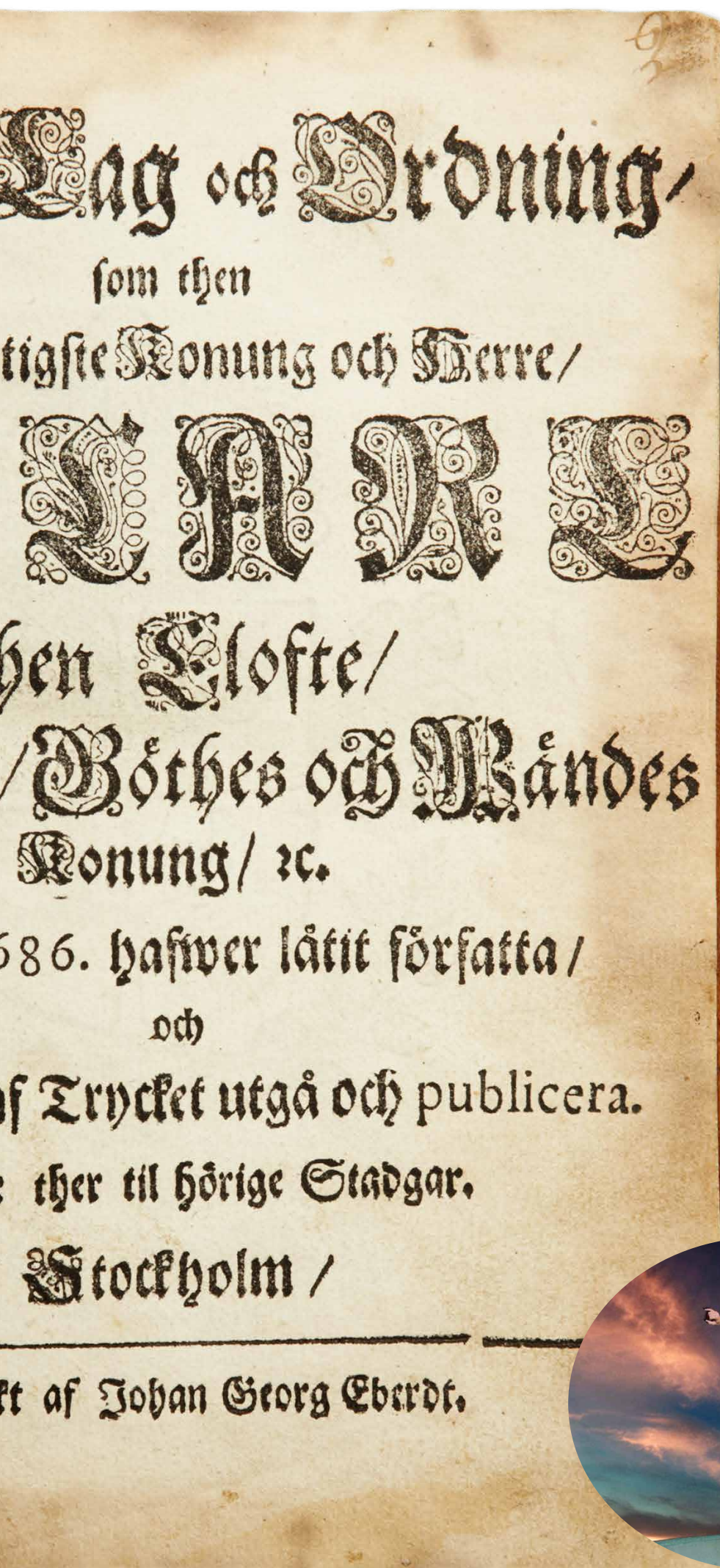
Sedan 1860-talet har mötet hållits vart femte och sedan 1990-talet vart sjätte år. I höst är det dags igen. Den evangelisk-lutherska kyrkans alla omkring 2 000 präster kallas stiftsvis till synodalmöte. Borgå stifts präster möts de sista dagarna i september i Åbo. Inför det ska prästerskapet diskutera en gemensam synodalbok som har tagits fram av 13 teologer på temat *frälsning*.

Vilken aspekt på frälsning tycker du är intressantast och tänder en låga hos dig?

– Att det finns fler än ett sätt att uttrycka frälsningen på. Det vi inom den lutherska kyrkan

1686 som fyller luckor

»Talar vi om frälsningen på ett sätt som svarar på frågor som ingen ställer?«

talar om som den klassiska rättfärdiggörelsen kan och uttrycks på många fler sätt än vi gör i vår kyrka.

– Det andra som tände en låga hos mig är att också bland oss präster våga fråga: Är frälsningen egentligen intressant för någon i dag? Och vad menar vi? När vi talar om frälsning, talar vi om den på ett sådant sätt att den svarar mot relevanta frågor?

Bo-Göran Åstrand har särskilt fastnat för teologen **Elina Hellqvists** artikel i boken.

– Hon skriver om att fråga efter ett meningsfullt liv och vad som skapar mening i tillvaron, mera än att tala om ett "frälst liv". Och hur kan de här sakerna gå att kombinera? Och det där tänker jag att vi som präster måste våga tala om. För det hjälper inte så mycket att stå och svara på frågor som ingen ställer, säger Bo-Göran Åstrand.

Elina Hellqvist är teologie doktor och leder Kyrkans central för mission. Hon skriver att en stor del av kyrkans medlemmar inte längre lever som en inledande "idealparagraf" i Kyrkoordningen föreskriver – att gå i kyrkan, gifta sig kyrkligt och att fostra sina barn kristligt.

Hon påpekar också att fyra grupper i samhället redan än lika stora – de troende som utgör 29 procent, de kulturkristna som är 34 procent, de religionslösa som är 24 och de andliga sökarna som är 22 procent av alla. Och det skapar ett helt nytt sätt för kyrkan att förhålla sig.

Jag som har varit pingstvän har för min del redan en gång blivit "frälst" ...

– Haha, det säger **Veli-Matti Kärkkäinen**, som är pingstvän, också i boken! Vi har *blivit* frälsta, vi *är* frälsta och vi *kommer att bli* frälsta. Det tycker jag är jättespännande. Han sammanfattar alla de olika kyrkornas dimensioner med att påminna om att frälsning pågår hela tiden. Den har ägt rum, den äger rum nu och den kommer att äga rum.

Veli-Matti Kärkkäinen, som är professor vid det evangelikala Fullerinstitutet i Los Angeles, betecknas i boken utmana den lutherska teologin för att så kraftigt betonar människans syndafall och knappa fria vilja. Som bara en av de hemläxor tvåtusen lutherska präster nu pluggar på inför höstens synodalträffar.

Karl XI:s kyrkolag var stomme för kyrkan i Finland till mitten av 1870-talet. I dag stadgar Kyrkoordningen sedan 1994 om ett synodalmöte som ska hållas vart sjätte år.

FOTO NEDAN: FLICKR-NOAH DIAMOND

Synodalmöte

Hålls vart sjätte år i Finlands evangelisk-lutherska kyrka, senaste gång 2016.

Blev 1686 en lagstadgad institution i kyrkan genom kung Karl XI:s kyrkolag.

En teologisk överläggning för kyrkans alla 2 000 präster, nu med "hemläxa" i form av avhandlingen *Frälsningen*, skriven av 13 teologer. Synodalarbetet ingår i prästernas arbetsuppgifter.

Borgå stifts synodalmöte hålls i Åbo den 28–29 september.

LEV LIVET JUST NU, I

Lena Kumlin lever med en hjärntumör som inte går att operera och som kommer att leda till döden inom ett år.

– Carpe diem! säger hon, och kämpar för att leva i nuet och njuta av sitt liv med fulla andetag.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Carpe diem, fånga dagen och lev i nuet, är ett uttryck Lena Kumlin tänker på varje dag. Hon vet att livet kan ryckas ifrån henne på mindre än en minut. Därför gjordes den här intervjun i en bubbelpool – hon tänker bättre i bubbelpoolen, säger hon. Hon är öppen med sin berättelse för att hon tror att andra behöver få höra den.

– Även om det som drabbat mig känns oräddviskt och överkligt tänker jag att om jag kunde få en enda människa att lära sig att leva i nuet så känns sjukdomen inte helt onödig. Om också andra lärde sig att inte tänka ”sen” eller ”om”, inte heller titta i backspegeln, utan njuta av småsaker just nu.

Lena Kumlin är ledande sakkunnig för EU-frågor vid Kyrkostyrelsen. Hon har byggt upp vår kyrkas Europaarbete under årtionden och är tacksam för att hennes chefer trott på henne och för att hon fått förverkliga sina visioner.

– Jag har njutit av mitt arbete och är glad att jag fått vara med.

I början av året märkte hon att hon hade problem med synfältet, och ögonläkaren skickade en remiss till magnetröntgen.

Sedan kom den 23 mars, en dag då hon skulle på en viktig resa till Bryssel, tillsammans med bland andra ärkebiskop Tapio Luoma och EU-kommissionären Jutta Urpilainen. På programmet stod bland annat en lunch med finländska EU-parlamentariker och ett möte vid Natos nya högkvarter om det utmanande läget i Europa just nu.

Samma dag skulle hon få träffa en läkare och få veta resultatet av magnetröntgenundersökningen.

– Läkaren tittade på sin dator och ner i golvet, men aldrig på mig. Och hon sa: ”Här är något konstigt. Här finns en hjärntumör.” Sedan tittade hon ner i golvet och sa: ”Jag beklagar.”

Jag tänkte: Nu är det illa

Resan avbokades för hennes del, och kollegerna tog över. Hon åkte in på sjukhus, och stannade där tills man kunde ta en biopsi – tumören låg på ett väldigt besvärligt ställe, inslingrad i hjärnbarken. Synproblemen berodde på att tumören tryckte på synnerven.

I överen månad väntade hon på resultaten. Så småningom kom ett meddelande om att det var en läkare som skulle berätta resultatet för henne.

– Då tänkte jag för mig själv: Nu är det illa.

Och det var det. Tumören var ett glioblastom, gradus IV – en av de dödligaste cancerformerna.

– Läkaren sa att jag har elva till tolv månader

Naturen och vardagens små mirakler är viktiga för Lena Kumlin. Hennes familj har precis utökats med hundvalpen Winston. – Jag tänker på honom som ett litet mirakel.

Lena Kumlin

Ledande sakkunnig för Europafrågor vid Kyrkostyrelsen.

Har under åren byggt upp och utvecklat vår kyrkas Europaarbete, med särskilt fokus på stärkandet av EU:s gemensamma värderingar. Har bl.a. mnedverkat till att bygga upp konceptet Värderingarnas Europa, ett forum för diskussioner kring EU:s grundvärderingar.

Under de senaste 2,5 åren har hon även jobbat deltid för Europeiska kyrkokonferensen, i Bryssel, med ansvar för dialogen mellan EU och kyrkorna.

Fight cancer-skyddsängeln som hon fått av sin dotter är det första hon ser när hon vaknar och det sista när hon somnar.

STOR TACKSAMHET

»Jag har gråtit, men jag har inte brakat ihop fullständigt.«

en svår sjukdom bättre om attityden är god.

– Men jag tycker det är bara bullshit att man ”kämpar” mot den här sjukdomen. Jag kan inte med mina krafter kämpa mot min hjärntumör. Tumörer är så fiffiga så de vinner alltid.

Jag har inte brakat ihop

Efter en period av att vara ”sjukhusobjekt” märkte hon att både humöret och konditionen sjönk. Hon magrade kraftigt – men det mesta var muskler.

– Det är inte roligt att märka att man inte kan hoppa i båtar, att det är tungt att gå i skogen. Och det är jättejobbigt att jag förlorat 50 procent av mitt synfält. Den 23 mars förändrades hela mitt liv på bråkdelen av en sekund.

Men psykiskt skulle hon faktiskt ge sig själv en klapp på axeln för hur fint hon klarat alltihop. Hon vill tänka positivt och glädja sig över det fina hon har i sitt liv.

– Jag har gråtit, men jag har inte brakat ihop fullständigt. Det sorgligaste är att skiljas från mina tre döttrar. Men jag är så glad över dem. De är så fantastiska unga, vuxna och självständiga kvinnor.

– Jag vill att de vet att jag finns i deras liv alltid, även om jag inte är här med dem, och att jag är stolt över dem.

Ändå känns det hemskt att inte få följa med deras liv.

– Det känns hemskt att inte få vara med i mitt barnbarns, lilla Liams, liv. Jag kommer – tror jag – aldrig att få se andra barnbarn. Jag kommer aldrig att åka till Galapagosöarna, eller vara volontär och tvätta elefanter.

Efter en slitsam livsperiod med skilsmässa och sin kära mammas död hade hon hoppats att det var hennes tur att njuta av livet, att få jobba och utveckla sina drömprojekt.

– Det känns lite fräckt att jag inte fick några år för det.

Lev nu!

Hennes sambo har lärt henne mycket om livet – framför allt att inte älta det förgångna. Lär dig av dina misstag och gå vidare, brukar han säga.

– Det är också viktigt att inte vänta utan leva i nuet. Inget blir bättre av att du köper ett par nya skor eller har tusen euro mer på kontot. Nu när jag ser tillbaka på mitt liv och funderar på vad jag värdesatt allra mest, njutit av allra mest, märker jag att det är naturupplevelser – särskilt vid havet – och att vara tillsammans med min familj. Och det är i princip helt gratis.

Lena Kumlin i Europaparlamentet.

kvar. Jag ville veta när de tolv månaderna började, men det kunde de inte säga.

I sex veckor gick hon på strålbehandling varje dag. En epilepsimedicin orsakade en toxisk reaktion i hennes inre organ. Läkarna hade gärna satt igång cellgiftsbehandlingen samtidigt med strålbehandlingen, men hennes kropp klarade inte av något sådant.

– Men just nu känner jag mig frisk och energisk.

För sina döttrars skull tycker hon att hon är tvungen att försöka leva så länge hon kan, även om cellgiftsbehandlingarna är tunga.

– Men jag har sagt till dem att jag inte vill leva i vilket skick som helst.

Hon fattar att en människa kanske klarar av

Forts. på följande sida. ►

Lena Kumlin har brukat skriva sina tal i bubbelpoolen på gården – där tänker hon bäst.

Hennes råd till oss alla är: Tänk inte "sen när", lev nu. Säg till människor att du älskar dem. Ta emot komplimanger. Om någon berömmar dig för din klänning, säg "Tack!". Var tacksam för det du har, och för det lilla livet.

– Men jag är ingen övermänniska. Klart jag har haft riktigt svarta dagar, dagar då jag inte ens har velat stiga upp. Men jag vet att jag haft och har ett gott liv, och det är jag tacksam för.

Hon är glad över alla meddelanden och kort och hälsningar hon fått, för all förbön. Det är något nytt och känns så fint.

– Min dotter sa att Gud måste vara väldigt busy just nu när alla ber för mig.

Under de svarta dagarna har hon också tänkt att hennes liv inte blir bättre av att hon tänker: "Jaja, det här var säkert sista gången jag åt kräfter."

– Jag har levt ett bra liv och vill leva fullt ut ända till det bittra slutet. Jag vill ha ett meningsfullt liv.

Hon tänker ofta på sin mamma – de stod varandra väldigt nära. Hon tänker på mammans sista veckor på sjukhus, och på hennes fina och fridfulla död.

– Hon visste att hon var älskad och vi visste att hon älskade oss. Inget blev osagt. Jag höll henne i handen när hon drog sin sista suck, och det kändes så fint och lugnt.

Hellre kort och bra

Lena Kumlin är inte rädd för döden.

– Jag tror att vi borde tala mycket mer om den. Det är ju en naturlig del av livet: man föds, man lever, man dör. Men jag är rädd för att bli en börda.

»Jag vill inte tro på en Gud som drabbar folk med sjukdom.«

Vad tänker du om livet efter döden?

– Jag vet inte. Min yngsta dotter sa en gång att man går på en vacker blomster äng, och så kommer man till andra sidan. Jag tänker att när jag kommer över den ängen möts jag av min mamma och min pappa och min syster Camilla och av mina strävåriga taxar Charlie Brown och Hugo.

När hon var liten brukade hon be aftonbön, och nu har hon inrättat en kvällsdialog med Gud.

– Jag ber Gud beskydda och välsigna mina nära och kära.

Varje dag försöker hon komma underfund med tre saker som hon är tacksam för och som hänt den dagen.

– Inte ens under de svarta dagarna har jag haft svårt att hitta de tre sakerna.

Varje dag försöker hon ha något litet mål för den följande dagen.

– Vad vill jag då göra? Vad kan jag åstadkomma utifrån de förutsättningar jag har?

Varje dag cyklar hon på sin konditionscykel och bygger medvetet upp sin fysiska styrka och uthållighet. Hon har gått på ögonrehabilitering, talat med psykologer. Hon har också förberett sin begravning.

– Jag vet ju inte riktigt hur jag ska ta in det att jag antagligen kommer att dö nästa år. Men jag har gjort alla förberedelser, valt ut sånger och psalmer till begravningen.

Egentligen skulle hon vilja veta sin dödsdag för att ha koll och kunna planera in i det sista.

– Jag är ett kontrollfreak! Jag skulle ju vilja vara med på min egen begravning och se till att allt går rätt till!

Vad skulle du allra mest vilja ha tid att göra under den tid du har kvar?

– Jag skulle vilja till Como-sjön i Italien. Jag skulle vilja övernatta i en fyr. Jag skulle vilja åka ut med en båt och bara se himmel och hav i flera dagar.

Hon skulle också vilja återvända till Afrika, där har hon varit mycket tillsammans med sin pappa, som var sjökapten. Han dog i en olycka utomlands när hon bara var 18 år.

Hon är så glad över att hon och döttrarna har mer kontakt med varandra nu än de någonsin haft.

– Mina döttrar och min sambo säger till mig: Fundera inte, utan lev just nu. Så jag andas djupt och tänker: Det här ögonblicket får jag inte tillbaka.

Hon tror inte att henne sjukdom har en mening. Hon tror att den är en slump.

– Jag vill inte tro på en Gud som drabbar folk med sjukdom. En kollega sa till mig att Teresa av Avila sagt att Guds händer jobbar via sjuksköterskor och läkare. Jag sa det till en avdelningssköterska på sjukhuset, och hon började gråta och sa att det var det vackraste någon någonsin sagt till henne.

Hon är glad för sitt liv, för all kärlek hon fått och får, tacksam för allt underbart hon får vara med om – och för den lilla hundvalpen Winston som precis flyttat hem till dem.

– Jag vill tacka livet, som gett mig och ger mig så mycket.

Sanningen gör oss fria

DET SER inte nattsvart ut med klimatomställningen. Globalt sätt växer nu förnybar energiproduktion på ett sätt som få vågade hoppas på för ett decennium sedan.

Med omfattande elektrifiering går det att lösa transportsektorn, det andra stora området. Även inom industrin rör det på sig där ny teknologi – förutsatt att vi klarar av att kraftigt öka elproduktionen – åstadkommer mer hållbar produktion.

Men det finns ett område där det knappt verkar röra på sig alls, nämligen jord- och skogsbruk. Utan drastiska förändringar här räcker inte de andra omställningarna för att vi ska klara tvågradersmålet, eftersom skog är det enda verkligt effektiva sättet att dra ner kol ur luften i dagens läge.

JORDBRUKET diskuteras ingående i den brittiske journalisten George Monbiots nya bok *Regenesis*. Utmaningen kan sammanfattas såhär: Vi behöver öka produktionen av mat globalt, samtidigt som vi helt

fasar ut användning av konstgödsel och bekämpningsmedel, och detta medan vi minskar odlingsarealen och använder mer av den för kollagring (skog).

Det kan låta som att vi behöver lära oss koka riktigt mycket soppa på allt mindre spik. Idag ökar andelen odlad mark globalt, då regnskog skövlas för att odla mera soja och palmolja. Otroligt nog visar Monbiot hur det kunde göras, med exempel från grönsaksodlingar som bara använder "grönt gödsel" (växter som ökar näringen i jorden), samt odlare som låter bli att plöja jorden. Det är småskaligt idag, men kunde tillämpas bredare om man lade om jordbruksstöden så att det gick att leva på det.

NYCKELFRÅGAN, för Monbiot, är hur vi använder den ändliga resurs som jordens yta utgör. Vi kan inte fortsätta att använda över en fjärdedel av landytan för betande djur, när dessa bara ger oss en procent av det protein vi behöver. Djurfabriker står för

»Kyrkan borde verkligen vara föregångare i att förändra hur detta land används.«

en betydligt större del av våra behov, men de är miljökatastrofer i sig själva, och bygger på att stora ytor används för att odla soja och majs som djuren äter. Det finns inget sätt att klara klimathotet, säkra biodiversitet, mätta jordens befolkning om vi fortsätter äta djur, menar Monbiot.

Det betyder inte att vi alla ska bli vega-ner. Monbiot hoppas på den snabba utvecklingen av protein som odlas i labb. Eftersom merparten av det kött som idag äts i världen processas till en massa som sedan formas till olika köttliknande produkter låter detta inte omöjligt.

VAD ÄR kyrkans roll i detta? Dels att se om sitt eget hus. Kyrkan äger mycket skog och jordbruksmark. Många av kyrkans medlemmar får sin inkomst från dessa näringar. Kyrkan borde verkligen vara föregångare i att förändra hur detta land används.

Det andra handlar om våra attityder. Det viktigaste är kanske att kyrkorna behöver vara platser där vi vågar tala även obekväma sanningar i en tid där allt fler gärna saluför lögnen om att vi ska ha rätt till vår södernresa eller inte behöva ställa om våra liv.

Även när det gäller klimatomställningen är det sanningen som ska göra oss fria.

Patrik Hagman är teolog och författare.

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

Vårt populära gästrum på Tunaberg seniorhem går igen att reservera, tex. under reparation hemma, intervallvård eller under konvalescens. Passar även som "hotellrum" för anhöriga på besök på Tunaberg.

För närmare information, vänligen kontakta
Annika von Schantz, verksamhetsledare, tel 040 537 0376.

ANDETAG

Det här är ett blogginlägg från bloggen Andetag. I Andetag bloggar åtta olika personer om sina liv och sina tankar. Du hittar bloggen på www.kyrkpressen.fi.

"Ge proffsen en chans att vidga våra sinnen också i kyrkorummet, starta en dialog med dem som designar nästan lika bra som Skaparen själv. Det skulle många ovana kyrkobesökare uppskatta. Och Gud skulle applådera."

MAO LINDHOLM

HUSGRUND ELLER TRÄDGÅRD?

Vi gräver grunder för nybyggnad och tillbyggnad. Vi gräver bort det som ska bort, lägger till det som ska till, eller ändrar om det som finns. Just som Ni önskar, med ett näpet slutresultat!

Jakobstad med stor omnejd!

Ta frimodigt kontakt om smått som stort!

JCJ LASSFOLK
Tfn 040 59 38 045
www.lassfolks.fi

NÅ 80 000 HUSHÅLL I SVENSK-FINLAND MED EN ANNONS!

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR: 040-1446200
www.kyrkpressen.fi

SINI ASCHAN

Tacksamhet

IBLAND KAN det kännas svårt att vara tacksam. Vissa dagar känner man sig bara trött på livet och världen. Man kanske sover dåligt, barnen har varit sjuka ofta på sistone, jobbet känns tungt om man har ett jobb att fara till. Pengarna är slut på kontot och de obetalda räkningarna ligger på hög och väntar på bordet bredvid diskho-garna i köket. Man kanske känner sig ensam och övergiven och känner att ingenting spännande händer i ens liv. Så har vi ju det rådande världsläget med kriget i Ukraina efter en lång pandemitid. Man oroar sig för framtiden och har kanske svårt att få sömn om kvällen.

Dessa dagar kan jag förstå att man är långt ifrån tacksam när allt samlas på hög.

DÅ FÖRSÖKER jag fokusera på guldkanterna – en gammal vän som hör av sig och vi har ett långt samtal, kollegorna på arbetsplatsen som piggar upp dagen, en partner som kokar kaffe på morgonen, barn som kommer och kramar mig och ungdomar som blir glada att se mig och kommer och hälsar på mig i korridoren. Dessa människor är guld värda. Hur dåligt än min dag har börjat så får de mig att le bara jag tänker på dem och livet känns igen lite lättare. Det är jag så tacksam för.

»Och tänk, du kan också vara den som räddar någons dag just idag.«

TILL DIG som känner att allt hopar sig och det är svårt att se ljus i tunneln – fokusera på dessa saker som Gud sätter framför dig idag – de saker som ger dig kraft och får dig att orka i livet just nu. Dessa saker kan du tacka Gud för. Hur mörkt det än kan kännas finns ljuset där och lyser upp, och fokuserar man på det så blir det allt ljusare. Och tänk, du kan också vara den som räddar någons dag just idag.

Att vara tacksam trots allt det tunga kan hjälpa dig igenom det värsta. Så vad är du tacksam för idag?

Sini Aschan är ungdomspastor i Vanda svenska församling. **Hon drömmer om** att få känna sann gemenskap i alla människomöten, och hoppas på lite mera sömn. ;) **Hennes tips:** Varma blickar, långa kramar och snälla ord hjälper en långt.

SÖNDAG 18.9.2022, Femtonde söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

handlar om **tacksamhet och otacksamhet**. Jesus gjorde gott framför allt mot dem som andra hade övergett. Av dem som han hjälpte var det inte alla som tackade honom och bekände sin tro på honom. Andra störces av att Jesus inte handlade så som de skulle ha önskat. Men han ville göra gott mot alla utan åtskillnad. Temat för söndagen är **Tacksamhet**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 38:17–20

ANDRA LÄSNINGEN

Ef. 5:15–20

EVANGELIUM

Luk. 17:11–19

”Och han sade till mannen: Stig upp och gå. Din tro har hjälpt dig.”

Läs mera i
Luk. 17:11–19.

Psalmförlag

803

805

876

313

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Tack Gud för sann vänskap och god gemenskap. Låt mig få dela av min glädje till andra och där det saknas hopp – låt mig få vara ditt ljus som lyser upp mörkret. Amen. Bönen är skriven av Sini Aschan.

SÖNDAG 25.9.2022, Sextonde söndagen efter pingst

Nästa söndag

talar om för oss att den som tror på Gud inte behöver bekymra sig för allt möjligt. Gud har vård om oss och frigör oss, så att vi varje stund kan koncentrera oss på det som är mest nödvändigt. Vi ska också minnas Jesu ord: ”Det är saligare att ge än att få.” Temat för söndagen är **Guds omsorg**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Ps. 127:1–2

ANDRA LÄSNINGEN

Gal. 6:2–10

EVANGELIUM

Matt. 6:25–34

”Bekymra er inte för mat och dryck att leva av eller för kläder att sätta på kroppen. Är inte livet mer än födan och kroppen mer än kläderna? Se på himlens fåglar, de sår inte, skördar inte och samlar inte i lador, men er himmelske fader föder dem.”

Läs mera i Matt. 6:25–34.

Psalmförlag

173

363

314

225

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Vila i tystnaden

I höst ordnar många församlingar i huvudstadsregionen tysta retreatar på retreatgården Snoan i Lappvik. Det sägs att ett par dagars retreat är lika avkopplande som en veckas semester. Kolla in annonseringen på dessa sidor och testa något nytt! Kanske tystnad och meditation är det du behöver allra mest just nu.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Esbo domkyrka sö 18.9 kl. 16.30 Mässa i medeltida stil. von Martens, Kronlund, Malmgren och Susanna Tollet på vevlira och renässansblockflöjter.

Esbo domkyrka sö 25.9 kl. 12.15. Erkko, Malmgren, Brunell.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn:

Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. I Mattby kapell Imse Vimse varje to. I Köklax kapell varje fre.

Samlingar för daglediga: kl. 13–14.30. To 22.9 dags att sticka till Torsdagsträffen med program och samvaro i Södrick kapell. Vi firar mässa 22.9.

Symamsellerna: Ti 20.9 kl. 16–19.00 handarbetsgruppen som stickar och handarbetar till förmån för mission och internationell diakoni. Vita huset, Prästgårdsg. 1.

Musik: Planeternas festival – Esbo barocks kammarmusikkonsert inom Esbo barockdagar fr 23.9 kl. 19. i Olars kyrka. Musik av Caldara, Händel, Lully, Rameau och Weiss framförd av Tatu Ahola; cello,

Mikko Ikäheimo; luta och Lassi Kari, violone. Fritt inträde. Program 10€.

HöstMatsmarknad: lö–sö 10–16 på kyrkbacken vid Esbo domkyrka. En marknad i medeltida stil med program för barn och vuxna. Till salu; hantverk, egenodlat och livsmedel. Symamsellerna säljer handarbeten (gör gärna ev. inköp kontant). Ponnyer, alpackor, kaniner och höns i djurhörn. Arrangör: Espoon tuomiokirkkoseurakunta.

Barnfest och Gemensamt Ansvar-lunch: sö 2.10 kl. 13. Höstkul för små och stora; ponnyridning, käpphäst- och gymnastikbana, väfflor & sockervadd. Intäkterna går till årets Gemensamt Ansvar-insamling för barn och unga som lider av sviterna efter coronapandemin. Pris: vuxna 12€, barn 5€, kontant / MobilePay. Plats: Församlingsgården, Kyrkstranden 2.

Retreat tillsammans med Johannes församling: fre–sö 28–30.10.2022, på Snoan i Lappvik. Den planerade retreaten 23–25.9 uteblir. Kontakta retreatledare Anna Maria Böckerman, annamaria.bockerman@evl.fi för upplysningar om du är intresserad av en retreat i oktober.

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi, Henrik 050 597 3313, henrik.tuohino@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning;

asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Bostadslösa natt: Diakonin samlar in nya yllesockor och -vantar, duschtvål och deodorant till de Bostadslösa natt. Lämna in senast 14.10 till vaktmästaren på Kyrkogatan 10.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning samt beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: Esbo regioncentralregister, betjäning per telefon och e-post må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt. 09 8050 2600, keskusrekisteri. espoo@evl.fi, Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut. espoo@evl.fi. Begravningsstjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto. espoo@evl.fi.

GRANKULLA

Sö 18.9 kl. 12: Högmässa i Sebastos, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffeservering.

Ti 20.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i Sebastos.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i Metodistkyrkan, Heli Peitsalo.

On 21.9 kl. 13.30: Kyrkosyfoöreningen i Sebastos.

To 22.9 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i Metodistkyrkan, Carola Wikström.

Sö 25.9 kl. 18: Kvällsmässa i Sebastos, Jona Granlund, Heli Peitsalo. Kaffeservering.

Ti 27.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i Sebastos.

Kl. 12.45: Sångstund för pensionärer i Casa Seniori, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i Casa Seniori. Gäster: Anne Wiik, koordinator för närstående, Folkhälsan. Ida Mitchell, minneshandledare, Nylands Minneslots.

Carola Wikström, Catherine Granlund, Barbro Smeds.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i Metodistkyrkan, Heli Peitsalo.

On 28.9 kl. 13.30: Kyrkosyfoöreningen i Sebastos.

To 29.9 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i Metodistkyrkan, Carola Wikström.

FÖRSAMLINGSRETREAT 14–16.10.2022 PÅ SNOAN I LAPPVIK, HANGÖ:

Retreatledare är Claus Terlinden. Tema: Detta är min kropp. Pris 80 €/förs. medl.

160 €/andra. Anmälningar senast 30.9 till församlingens kansli, tfn 050 500 7000 eller Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.
www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Fre 16.9: Elektronisk anmälning till Höst-Dax höstlovsläger för barn på Räsö 19–21.10 öppnar. Mer info på hemsidan.

Fre 16.9: Elektronisk anmälan till strömmingsmarknaden i Helsingfors 6.10 är öppen fram till 27.9. Mer info på hemsidan.

Fre 16.9: Elektronisk anmälning till Kvinnodagsturné på Räsö 7–8.10 är öppen fram till 28.9. Mer info på hemsidan.

Lö 17.9 kl.10: Mannamässa i S:t Matteus kyrka, församlingen bjuder på lunch efteråt
Sö 18.9 kl.12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
Ti 20.9 kl.17–19: Stick&meet på Hörnan
Ons 21.9 kl.19: Liedkonsert i S:t Mikael's kyrka. Ida Wallen och Taru Ritavesi. Fritt inträde, programblad 15€

Sö 25.9 kl.12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
Må 26.9 kl.18.30: Sång och bön i S:t Mikael's kyrka

www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 18.9 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet, Janne Heikkilä, Anna Arola

Tis 20.9 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587
Tis 20.9 kl. 12.30–15.45 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3

Ons 21.9 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, församlingens nya kyrkoherde Janne Heikkilä är vår gäst. Välkommen!

Sön 25.9 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet, Kim Rantala, Paula Sirén

Tis 27.9 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587
Tis 27.9 kl. 12.30–15.45 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3

Ons 28.9 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, ”Vanligt kaffe”

Fre 30.9 kl 15 Tyskaklubben: i Svenska Hemmet, vi träffas vid en kaffekopp och samtalar på tyska, Risto Pursiainen är vår gäst

Tisdagar kl. 8–10 och fredagar kl. 10–12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar (bl.a. ADHD, autism) för familjer lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

VANDA

FRE 16.9 kl.10 Musiklek: i Dickursby kyrka. För ca 1–4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 16.9 kl. 14 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. För ca 3–6 mån med vuxen på andra våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 16.9 kl.12 Fredagsgruppen: i Dickursby kyrka. Samling för daglediga en gång i månaden. Andakt, samvaro, kaffe med tilltugg, lunch, utfärder tillsammans.

FRE 16.9 kl.17.30–23.30 Vigselnatten: i Helsing kyrka S:t Lars, kl. 17.30 – 23.30

SÖ 18.9 kl.12 Högmässa: med konfirmation i Helsing kyrka S:t Lars, Sini Aschan, Janne Sironen och Anders Ekberg

Ti 20.9 kl.13 Seniorcafé: i Dickursby kyrka. Andakt, kaffe och tilltugg.

ONS 21.9 kl.18 Sångstund: i Dickursby kyrka. Välkomna med på sångstund i Dickursby kyrka varje onsdag och må bra med rösten!

ONS 21.9 kl.18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka, vän 2 i Hopp och Kärlek.

TO 22.9 kl.14 The English message club Engelskspråkig bibelstudiegrupp: Gästföreläsare biskop emeritus Erik Vikström. Anmälningar till Heidi Salminen 0503301828.

FRE 23.9 kl.10 Musiklek: i Dickursby kyrka. För ca 1–4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 23.9 kl.14 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. För ca 3–6 mån med vuxen på andra våningen i utrymmet Kärlek.

SÖ 25.9 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Kristian Willis och Anders Ekberg.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan.

Veckomässa: onsdagar kl 18 i Johanneskyrkan

Mässa: söndagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Högmässa: söndagar kl 12 i Johanneskyrkan

Mässa i Folkhälsanhuset: söndag 18.9 kl. 15, Ljusgården, Brunakärr.

Andakt på Seniorhuset på Drumsö: 20.9 kl. 17.30.

Nallegudstjänst: 30.9 kl. 10 i Johanneskyrkan. Ta med din nalle och kom på en kyrkstund med oss!

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan.

Träffpunkt: tisdag 20.9 kl 14–15.30 i Högbergssalen. Träffpunkten är ett tillfälle att umgås med varandra. Den består av en programpunkt, psalmer och kaffe med tilltugg.

Johanneskaffe på stan: 26.9 kl 14–16, Drumsö Café Le Jardin. Träff utanför kaféet kl 13.55, Drumsövägen 5. Kontakt: Viivi Suonto 050–407 5165.

Diakoniträff på Drumsö: 22.9 och 29.9 kl. 12–13.30. S:t Jacobs kyrka. Kaffe och diskussion.

Urstark och livrädd – om mod och motstånd: 20.9 kl. 18. Tillsammans bekantar vi oss med de osynliga kvinnorna i Gamla testamentets berättelser under fyra kvällar. Samtalsrummet i Johanneskyrkan (ingång genom sakristian, dörren mot lekparken) Välkommen att ringa på och komma med, varje gång eller då det passar dig. Mera info: monica.heikel-nyberg@evl.fi.

Borgbackenkväll för unga vuxna: 22.9 kl. 15–22. Anmäl dig till viivi.suonto@evl.fi.

Sorgebearbetning: Konkreta metoder för att bearbeta din sorg och smärta. Max. 12 deltagare, avgiftsfritt. Start mån 24.10 kl. 17–19, Topeliusg. 20. Anmälningar till maria.hall-panttaja@evl.fi. tfn 050 380 0922. Arr. Folkhälsan och Helsingfors kyrkliga samfällighet. Mera info på hemsidan.

FAMILJER OCH BARN

Familjecafé: Måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan (Högbergsg. 10), tisdagar kl 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr. 1, vän 2).

Musiklek: Måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan (Högbergsg. 10), tisdagar kl 10 i S:t Jacob (Kvarnbergsbr. 1), tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus (Indiag. 1, utrymme ”Käätöpaikka”). Ingen av församlingens grupper träffas längre i Bokvillan.

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.
Ingen förhandsanmälan behövs till barnverksamheten. Mera info om familjecafé, babyrytmik och musiklek ger Stella Wahlström, 050 578 1444.

Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, Kvarnbergsbrinken 1. Här kan du kocka, spela, skapa, leka ute m.m. Mellanmål kostar 1€. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637

Family fun 28.9 kl 17–19 i Hörnan: Kvällsprogram och servering för hela familjen. Boka in en kväll tillsammans med familjen!

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.
Passionärerna: över 22.9 kl 10.30, musiksalen på Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97.

Roströsten: inleder sina övningar tor 22.9 kl 18.30 i Högbergssalen, Högbergsgatan 10. Till Roströsten är alla välkomna som gärna sjunger! Vi lägger ner mycket energi på tonbildning och sångteknik, och sjunger sånger som dels lämpar sig för högmässan och dels visor och profana sånger som kan framföras i andra sammanhang.

Programmet för unga: hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet: finns på helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannes-forsamling.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan, med undantag för sön 25.9 då vi firar höstens första kvällsmässa kl. 18.

Kvällsmässa: Sön 25.9 kl. 18. Talare: Linnea Ekstrand, bildkonstnär. En mässa med mycket musik och bön.

MU-mässa: (MatteusUngdom) Onsdagar kl. 17.30 + kyrkfika. Öppet hus för högsta-dieungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas 22.9 (varannan torsdag) i Matteuskyrkan kl. 18–19.30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596851.

BARN OCH FAMILJ

Familjelördag med höstpyssel och

musiklek: lö 24.9 kl. 10–13. Ingen förhandsanmälan behövs. Kom som ni är och umgås tillsammans med barnen en förmiddag i Matteus.

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (för 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1 –åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769.

TWEENTISDAG för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15.30–16.15. Matteus barnkör och pysselklubb i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050–380 3936.

MUSIK

Kyrkokören: över tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton: för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Vi sjunger visor, kanon och schlager onsdagar kl. 15.30 i Matteuskyrkan. Ta gärna kontakt om du har frågor: 050–566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.

För barn: Popkör för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan. Matteus barnkör över i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769.

GEMENSKAP

Motion&Mission: 18.9 på Brändö med Ben och Mia Westerling 045–3418441. Start kl. 15 vid metrostationens parkering. Promenad plus aktuell information gällande missionsarbete. Ta med egen kaffetermos.

Stickklubben: 22.9 kl. 11–13. Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050–380 3986.

Samling för män: 23.9 kl. 18–20 i Matteussalen. Gäst Lucas Snellman: Vision och verklighet – kyrkans och församlingarnas kommunikation.

Kaffe på plattan : 24.9 kl. 12.30–14. Kaffe, bulle och samtal utanför Matteuskyrkan. Vi behöver dig som vill bjuda in människor som går förbi, dig som vill servera kaffe, dig som vill samtala och be för människor. Kontakt: Carita Riitakorpi: 050–3803 986, carita.riitakorpi@evl.fi.

Bokklubben Bokmalarna: Träffas i Matteus en gång i månaden. Vi läser och diskuterar Henri Nouwens bok ”Att söka en helhet”. Kontakta Ulla–Stina Henricson, 0500–419661 / ushenricson@gmail.com.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare

ESBO

Medeltidsmarknad!

HöstMatsmarknad lö–sö 17–18.9 kl. 10–16 på kyrkbacken vid Esbo domkyrka. En marknad i medeltida stil med program för barn och vuxna.

Till salu: hantverk, egenodlat och livsmedel. Symamsellerna säljer handarbeten (gör gärna ev. inköp kontant). Ponnyer, alpackor, kaniner och höns i djurhörn.

Arrangör: Espoon tuomio-kirkkoseurakunta.

är Carita Riitakorpi 050-380 3986 eller Mari Johnson 050-380 3976.
Sorgebearbetning: Konkreta metoder för att bearbeta din sorg och smärta. Max. 12 deltagare, avgiftsfritt. Start mån 24.10 kl. 17-19, Topeliusg. 20. Anmälningar till maria.hall-panttaja@evl.fi. tfn 050 380 0922. Arr. Folkhälsan och Helsingfors kyrkliga samfällighet. Mera info på hemsidan.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
www.petrusforsamling.net

Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola för barn. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 18.9 och 25.9 Thylin, Sandell. Kaffe efteråt.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Välkommen!

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: Kom med i höstens musiklek-grupper! Musiklek är speciellt för dig med barn 0-5år. Tisdagar kl. 10 i Malms kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.

SJUNG I KÖR

Petrus vokalensamble: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Kören börjar öva i september på torsdagar kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell, mathias.sandell@evl.fi.

Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förböns-gudstjänsten varannan tisdag kl. 18.

BÖN OCH LOVSÅNG

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 20.9 kl. 19. Tvåspråkig förböns-gudstjänst i Munksnäs kyrka. Ronny Thylin, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30-16.30, ons kl. 18-20, 09-23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktpuppgifterna ovan. Välkommen på plats eller följ med digitalt via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling.

Öppen Himmel bön- och lovsångskväll: 30.9 kl. 18 i Petruskyrkan. En kväll med bön, lovsång och tid i Guds närvaro. Vill du lära dig höra Guds röst, och vara införd honom. Vi kan alla höra höra och umgås med honom! Välkommen!

GEMENSKAP

Dagscafé: 27.9 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på kaffe, gemenskap och litet program! Mer info av diakonissan Bodil Sandell.

Petra-frukost: 24.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Tema: "En betydelsefull bok för mig". Alla får berätta om en bok som betytt mycket för en själv och samtidigt är detta ett bokbyte-tillfälle.

KURSER

Sorgekursen – Vägen vidare: För dig som mist någon nyligen eller en lång tid sedan. En sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg att gå vidare. Leds av församlingspastor Anne Koivula.

Start ons 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan, anmäl dig innan 18.9. Mer info och anmälan till Anne Koivula.

Alpha: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 kvällar med middag, video-föreläsning och samtal. Kursen är för alla, oberoende av tidigare kunskap eller bakgrund. Onsdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 21.9. Anmälan till Rebecka Björk (@evl.fi) Mer info på petrusforsamling.net/alpha.

Transform Equip: Fördjupa din tro, formas i din karaktär och mogna som Jesu efterföljare. Första kvällen är 20.9 kl. 18. Kvällen är öppen för alla, oberoende församlingstillhörighet. Passar både arbetande, studerande och daglediga. Mer info www.transform.fi.

ONLINE

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER

Sö 18.9:

- Högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka.
- Högmässa kl. 12 i Snappertuna kyrka.
- Kvällsmässa kl. 18 i Tenala kyrka.

Sö 25.9:

- Högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka.
- Högmässa kl. 12 i Bromarvs kyrka.

Kvinnokraft ti 20.9 kl. 18 i Stora Prästgården, Karis. Tema: Att våga hoppa av ekorhjetet - hur får & vågar man stanna upp i livets ständiga karusell? Anki Laxell och Birgitta Udd berättar om sina egna erfarenheter. Anmäl för matens skull senast 15.9 till petra.fagerstrom@evl.fi eller tfn 044 755 3612.

MUSIK

Sounds of Love Konsert med Tove Wingren:

fr 30.9 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Patrick Wingren, piano, Rickard Slotte, flygelhorn. Musik av Ellington, Mingus, Beyoncé, Gärdestad m.fl. Fritt inträde, program 20€, stud./pens. 15€.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 18.9:

- kl. 10.00 Konfirmationsmässa I (sommargruppen): Ingå kyrka. Hellsten, Ahlfors, Gustafsson Burgmann.

Sö 18.9:

- kl. 13.00 Konfirmationsmässa II (sportlovsgruppen & kvällsgruppen): Ingå kyrka. Hellsten, Norrvik, Ahlfors, Gustafsson Burgmann.

Må 19.9:

- kl. 13.15-15.00 Pysselklubb: Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 20.9:

- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell.
- kl. 15.00-21.00 Bokförsäljning och diskussionskväll "Häng med på tur": Församlingshemmet. Arr. Församlingsförbundet, Fontana Media och Kyrkpressen. Medv. Biskop Bo-Göran Åstrand samt Hilka Olkinuora och Sofia Torvalds. Bokförsäljningen börjar kl 15, serveringen kl 17. Diskussionen startar kl 18.

KYRKSLÄTT

Marknad och kvinnokraft på agendan!

Följ med på församlingens dagsutfärd till strömmingsmarknaden i Helsingfors 6.10. Vi startar med abonnerad buss från Kyrksläotts centrum på morgonen och återvänder på eftermiddagen, efter gemensam lunch på hemvägen.

Ett avkopplande dygn för kvinnor ordnas 7-8.10 på Räfsö. God mat, bastu, handarbete, andakt och kravlös samvaro står på programmet. Vi samlas på Motaleffs strand på fredag eftermiddag och återvänder till samma ställe på lördag eftermiddag.

Anmälningar tas emot via vår hemsida. Du kan också kontakta Sus på 050-56 89792 eller susanna.landor@evl.fi.

Ons 21.9:

- kl. 13.00 Dagträff (församlingsträff): Prästgården. Norrvik.
- kl. 13.15-16.30 After school: Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1-6. Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål (1€ per barn), pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.

To 22.9:

- kl. 10.00-12.00 Familjecafé: Församlingshemmets nedre våning. Nylund.
- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell.
- kl. 11.30-13.00 Matservering: Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.
- kl. 14.00-15.30 Minnesträningsgrupp och Stödgrupp för närstående: Strandvägen 11. I samarbete med Nylands Minneslots. Lindell.

Fre 23.9:

- kl. 17.00-19.00 De döda barnens minnesdag, tänd ett ljus för ett förlorat barn: Ingå kyrka. Nylund, Sköld-Qvarnström.
- kl. 18.00 Israelisk dans: Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 25.9:

- kl. 10.00 Högmässa: Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.

Må 26.9:

- kl. 13.15-15.00 Einsteinklubb: Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.
- kl. 18.30 Bibelgrupp: Prästgården. Hellsten.

Ti 27.9:

- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell.
- kl. 18.00 Stick- och virkcafé: Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
- Ons 28.9:**
- kl. 13.15-16.30 After school: Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1-6. Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål (1€ per barn), pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.
- kl. 14.00 Missionssyfoöreningen: Prästgården. Björklöf.

To 29.9:

- kl. 10.00-12.00 Familjecafé: Försam-

lingshemmets nedre våning. Nylund.

- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell.

- kl. 11.30-13.00 Matservering: Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

- kl. 18.00 Bönegrupp (tvåspråkig): Prästgården. Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Sö 18.9 kl. 10 Högmässa: i Pojo kyrka.

Sö 18.9 kl. 12 Högmässa: i Karis kyrka.

To 22.9 kl. 14 Motion & mission: Träff vid FBK i Pojo kyrkoby. Väderreservat. Info: Åsa tfn 050 652 4010.

To 22.9 kl. 19.30-20.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Sö 25.9 kl. 10 Gudstjänst: i Pojo kyrka.

Sö 25.9 kl. 16 Gudstjänst med skörefest: i Svartå kyrka. Ingen högmässa i Karis kyrka.

Ons 28.9 kl. 8.30-9.00 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

Ons 28.9 kl. 12.30 Soppa, sång och samvaro: i Karis församlingshem. Lunch och kaffe, program, lotteri och avslutande andakt.

Närmare information om församlingens övriga evenemang finns på församlingen webbplats: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

18.9. kl. 13.00 Högmässa: i Lojo S:t Lars kyrka. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

2.10. kl. 12.00 Mikaelidagens familjegudstjänst: i Virkby kyrka. Kyrklunch, kyrktaxi.

Familjeklubb: onsdagar (tvåspråkig) och fredagar (svenskspråkig) kl. 9-11.30 i Virkby kyrka. Välkommen!

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 18.9 kl. 10 Gudstjänst Emsalö kapell: Ståhlberg, Hätönen

Kl. 12. 15 Högmässa i Domkyrkan: Eisen-
traut-Söderström, Ståhlberg, Söderström.
Kl. 12.30–13 Barnens kyrkstund: i Lilla
kyrkan, Strömfors, Eklöf
Må 19.9 kl. 9–12 Babyträff: Domprostgår-
den, Hindsberg
Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gång-
bron, östra sidan vid Borgå å
**Kl. 17.30–19 Mammaträff för dig som
väntar ditt första barn:** i Domprostgår-
den, Anmälan till jenni.antila@evl.fi se-
nast onsdagen före träffen
**Ti 20.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och
arbetssökande:** Lundagatan 5
Kl. 18 Kul på svenska: Domprostgården,
Eisentraut-Söderström
**On 21.9 – to 22.9 kl. 10–13 Café Ankaret
öppet:** Runebergsg. 24
On 21.9 kl. 17 Missions- och bibelkväll: Café
Ankaret, församlingshemmet, Lindström
To 22.9 kl. 9–11.30 Familjeträff: Dompro-
stgården, Antila, Strömfors
Sö 25.9 kl. 10 Gudstjänst i Kullo bykyrka:
Apostolidou, Söderström
Kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan:
Lindgård, Jaakko Laasio, Tollander,
Sjömanskyrkans Sjösondag, Våla
sjömansmissionskrets 100 år. Efteråt
kaffe i Café Ankaret

Kl. 14 Pilgrimsvandring: Gemensam start.
Vi inleder och avslutar vår vandring vid
Mariagården med nattvard, Slingervägen
1. Rutten är lättframkomlig och vi går i
lugnt tempo. Reservera 2–3 timmar. An-
mäl dig senast 18.9. till församlingspastor
Elefteria Apostolidou tfn. 040 711 2800
Må 26.9 Kl. 10 Motion och mission: Träff
vid gångbron, östra sidan vid Borgå å
**KL. 13 Sjömansmissionskretsen i Café An-
karet:** Församlingshemmet, Göta Ekberg
**Ti 27.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och
arbetssökande:** Lundagatan 5
On 28.9 kl. 13 Mariakretsen: i försam-
lingshemmets musikrum, Denice Sjöström
To 29.9 kl. 9 Familjeträff: i Domprostgår-
den, Strömfors, Antila
To 29.9 kl. 13.30 Missionskretsen: Café
Ankaret, Kerstin Vikström
kl. 18 Samling kring Guds ord: Rune-
bergsg. 24, stora salen, Erik Vikström

SIBBO

**Mer info om vår verksamhet hittas på
www.sibbosvenskaforssamling.fi.**
To 15.9 kl. 13 Box missionskrets: Bykyr-
kan Tabor. Terminsstart.
To 15.9 kl. 18.30: Kvinnor mitt i livet:
Prästgården. En diskussionsgrupp för

kvinnor. Katja Korpi.
Fr 16.9 kl. 15 Konfirmationsövning: Sibbo
kyrka. Augustigruppen.
Lö 17.9 kl. 14–16 Välkommen till Sibbo:
Evenemang för barnfamiljer, Söderkulla
kyrka. Träffa andra barnfamiljer och få
info om tjänster för barnfamiljer i Sibbo.
Pekka Laukkarinens barnkonsert kl. 15.
I samarbete med Sipoon suomalainen
seurakunta och Sibbo kommun.
**Sö 18.9 kl. 13 Högmässa med konfir-
mation:** Sibbo kyrka. Augustigruppen.
Strömmas.
**Sö 18.9 kl. 18 Fields of Gold, minneskon-
sert:** Sibbo kyrka. Vi hedrar Kjell Lönn-
qvists minne. Till förmån för ungdomarna
via Gemensamt ansvar. Temaveckan
Öppna händer inleds.
Må 19.9 kl. 7 Morgonandakt: Sibbo kyrka.
Servering. Öppna händer.
**Må 19.9 kl. 13–15.30 Pensionärsutflykt till
Nilsas:** Buss från södra Sibbo. Info och an-
mälan sara.george@evl.fi, 050–566 3691.
Må 19.9 kl. 14 Kyrkoby missionskrets:
Kyrkoby församlingshem.
**Ti 20.9 kl. 13–15.30 Pensionärsutflykt
till Nilsas:** Buss från norra Sibbo. Info och
anmälan, se ovan.
Ti 20.9 kl. 17.30 Barnens kyrkkväll: Sibbo

kyrka. Skoj och upplevelser för barn un-
der skolåldern. Öppna händer.
On 21.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.
Inleds med kort andakt.
On 21.9 kl. 15 Fontana medias höstturné:
Kyrkoby församlingshem. Bokförsäljning
kl. 15, servering kl. 18 och samtal under
temat Hopp kl. 19, med Sofia Torvalds,
Liisa Mendelin och Bo-Göran Åstrand.
To 22.9 kl. 14 Andakt med nattvard: Ser-
vicehuset Linda. Katja Korpi.
Fr 23.9 kl. 18.30 Bönepromenad: Kyrko-
by församlingshem. Samling kl. 19.15 vid
Prästgården. Öppna Händer.
Fr 23.9 kl. 20 Meditativ mässa: Sibbo
kyrka. Öppna händer.
Lö 24.9 kl. 18 Församlingskväll: Kyrko-
by församlingshem. Program, samvaro
och servering. Utdelning av Pro diaco-
nia-medaljer. Diakonins 150-årsjubi-
leumsår. Öppna händer.
Sö 25.9 kl. 10 Högmässa: Söderkulla kyr-
ka. Kyrkkaffe. Temaveckan Öppna händer
avslutas.
On 28.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.
Inleds med andakt med nattvard.
**To 29.9 kl. 18 Föreläsning och sorg och
bearbetning av förluster:** Kyrkoby försam-
lingshem. Milja Westerlund, Katja Korpi.

Vokalgrupp uppträder på Drumsö

MRS BIGHILL SINGERS är en sång-
grupp bestående av tio erfarna sånga-
re från Helsingfors i söder till Karleby
i norr. Sedan 2009 har gruppen under
Heidi Storbackas ledning sjungit and-
lig musik på såväl svenska som engel-
ska, ofta med en goslig touch.

Den senaste skivan *Tro* kom ut 2019
och innehåller 14 andliga sånger fram-
förda a cappella. Repertoaren består av
en blandning av kända andliga sånger
och egenkomponerade alster, alla ar-
rangemang är specialgjorda för Mrs
Bighill Singers. För närvarande färdigställer gruppen material till skivan
Hope som förhoppningsvis utkommer
sommaren 2023. Skivan *Hope* är eng-
elskspråkig och innehåller kända spiri-
tuals samt en hel del originalkomposi-
tioner av bland andra **Mikael Svarvar**.

LÖRDAGEN 17.9 kl. 18 sjunger Mrs
Bighill Singers på Drumsö. Konserten
i Drumsö kyrka blir gruppens första
konsert med en finskspråkig försam-
ling som värd.

Under pandemitiden har konsert-
verksamheten legat på sparlåga och
körledaren Heidi konstaterar att grup-
pen är ivrig att konserter igen och att
en flerspråkig konsert känns extra dy-
namisk.

– Det finns många som ännu inte har
hört oss och det vi har att förmedla, det
känns väldigt roligt att förhoppningsvis
nå ut till en ny publik, fortsätter Heidi.

Konserten på Drumsö kommer att
vara flerspråkig med sånger på svens-
ka, engelska och finska. Inträdet är fritt
medan programblad säljs för tio euro.

Mrs. Bighill Singers består av sångare från hela Svenskfinland.
FOTO: MRS BIGHILL SINGERS

Sålde en ko, fick ett kyrkfönster

Paipisborna samlades till bönemöten hos varandra när 1900-talet var ungt och väckelsen stark. Men det blev så trångt och syrefattigt att oljelamporna slocknade. Byborna var inte rädlösa – i år fyller Norra Paipis bykyrka 100 år.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

SIBBO Som liten flicka satt **Hedvig Halén** på de hårda träbänkarna i bönehuset i Norra Paipis, ofta flera gånger i veckan. Blicken hade hon fäst på den stora altartavlan.

– Den föreställer ett stadigt kors i ett stormigt hav. Uppe till höger lyser solen på korset. Jag minns att jag satt och gäspade och ville hem, säger Hedvig Halén.

Då anade hon inte att hon skulle bli en av dem som i allra högsta grad värnar om Norra Paipis bykyrka. Hon sitter med i styrelsen i Paipis bönehusförening, har skrivit en historik om byggnaden, och i över två decennier höll hon söndagsskola i bönehuset.

Det var Haléns morföräldrar Otto och Josefina Grankvist som initierade ett stugmöte den 21 februari 1921 för att planera ett tilltänkt bönehus. Trettio personer samlades och lade grunden för Paipis bönehusförening.

– Det var väckelse i bygderna och byborna samlades hemma hos varandra för att höra om Jesus och be. Men husen var små, det blev trångt och oljelamporna slocknade när syret tog slut. Det behövdes ett bönehus.

Efter mötet på 1921 gick det snabbt. I oktober 1922 stod ett bönehus klart för invigning.

– Medlemsavgiften i föreningen var en mark. Men offerviljan var stor. Alla drog sitt strå till stacken och samlade ihop till virke och cement. En familj sålde en ko för att få ett fönster till bönehuset.

Vid invigningen fanns det endast cementgolv, ingen belysning och träbänkar på bockar.

– Möten ordnades ofta. De flesta var jordbrukare och man samlades klockan 20 när arbetet på gårdarna var klart, ibland tre gånger i veckan.

Olika församlingar har vistats i bönehuset i bästa samförstånd.

– Möten har ordnats av exempelvis friförsamlingen, pingstvännerna och svenska och finska församlingen i Sibbo.

Alla bybor drog sitt strå till stacken när Norra Paipis bönehus byggdes för 100 år sedan.

FOTO: MIKAEL GRÖNROOS

Hedvig Halén.
FOTO: PRIVAT

Den första nattvarden

På 1980-talet beslutade finska och svenska församlingarna i Sibbo att man skulle bygga om estraden i bönehuset.

– Man fick ett altare och en predikstol från Hangelby kapell i Sibbo. På självständighetsdagen 1987 firades den första nattvarden, säger Hedvig Halén.

Bönehuset har hela tiden utvecklats. 1991 kom vattenledningarna, och på 2000-talet tyckte den dåvarande kyrkoherden att det var dags att förnya sig.

– Många unga känner inte till vad ett bönehus är. Så vi övergick till att i annonseringen skriva Norra Paipis bykyrka.

Mötesverksamheten har torkat in, men däremot ordnas mässor några gånger om året och inte minst bröllop, dop och födelsedagsfester.

– De vackraste julsångerna på finska brukar samla kring 100 personer.

Från sin barndom minns Hedvig Halén speciellt valborgsmässofesterna i bönehuset.

– Vi hade lagat mjöd och munkar, och jag fick plocka blå- och vitsippor att dekorera med, det var ett viktigt uppdrag. Min pappa var predikant och jag minns att jag satt på nedersta trappste-

»Uppe till höger lyser solen på korset.«

**Norra Paipis
bykyrka
100 år!**

Välkommen på 100-årsfest!

Den 9 oktober kl. 15 firas Norra Paipis bykyrkas 100-årsjubileum, Rajakulmavägen 39 i Paipis.

Festen präglas främst av lovsånger och musik. Kyrkoherde Camilla Ekholm medverkar.

Det bjuds på kaffe med tårta och smörgås-tårta.

Norra Paipis bönehus invigdes 15.10.1922.

Bykyrkan upprätthålls av Norra Paipis bönehusförening och välkomnar alla kristna kyrkor och samfund.

get upp till altaret. Det kändes tryggt att sitta där och lyssna.

Hedvig Halén pryder fortfarande kyrkan med blommor ur sin stora trädgård. Bykyrkan får ekonomiskt stöd från den kyrkliga samfälligheten, annars skulle verksamheten inte vara möjlig.

– Varje generation har sagt: Hur ska det gå med föreningen sedan när vi inte finns längre. Tills vidare finns det en fungerande styrelse. Men framtiden är oklar.

Det som inte är oklart är att det blir 100-årsfest för bykyrkan den 9 oktober.

– Det blir en stor lovsångsfest med mycket musik och sång.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 18.9 kl. 10 Gudstjänst Emsalö kapell: Ståhlberg, Hätönen

Kl. 12. 15 Högmässa i Domkyrkan: Eisentraut-Söderström, Ståhlberg, Söderström.

Kl. 12.30–13 Barnens kyrkstund: i Lilla kyrkan, Strömfors, Eklöf

Må 19.9 kl. 9–12 Babyträff: Domprostgården, Hindsberg

Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid Borgå å

Kl. 17.30–19 Mammaträff för dig som väntar ditt första barn: i Domprostgården, Anmälning till jenni.antila@evl.fi senast onsdagen före träffen

Ti 20.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och arbetssökande: Lundagatan 5

Kl. 18 Kul på svenska: Domprostgården, Eisentraut-Söderström

On 21.9 – to 22.9 kl. 10–13 Café Ankaret öppet: Runebergsg. 24

kl. 9–11.30 Familjeträff i Domprostgården: Antila, Strömfors

On 21.9 kl. 17 Missions- och bibelkväll: Café Ankaret, församlingshemmet, Lindström

To 22.9 kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården, Antila, Strömfors

Sö 25.9 kl. 10 Gudstjänst i Kullo bykyrka: Apostolidou, Söderström

Kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Lindgård, Jaakko Laasio, Tollander, Sjömanskyrkans Sjösondag, Våxax sjömansmissionskrets 100 år. Efteråt kaffe i Café Ankaret

Kl. 14 Pilgrimsvandring: Gemensam start. Vi inleder och avslutar vår vandring vid Mariagården med nattvard, Slingervägen 1. Rutten är lättframkomlig och vi går i lugnt tempo. Reservera 2–3 timmar. Anmäl dig senast 18.9. till församlingspastor Elefteria Apostolidou tfn. 040 711 2800

Må 26.9 Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid Borgå å

KL. 13 Sjömansmissionskretsen i Café Ankaret: Församlingshemmet, Göta Ekberg

Ti 27.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och arbetssökande: Lundagatan 5

On 28.9 Kl. 13 Mariakretsen: i församlingshemmets musikrum, Denice Sjöström

To 29.9 kl. 9 Familjeträff: i Domprostgården, Strömfors, Antila

To 29.9 Kl. 13.30 Missionskretsen: Café Ankaret, Kerstin Vikström

SIBBO Barnfamiljer

Välkommen till Sibbo

På lördag **17.9 kl. 14–16** i Söderkulla kyrka ordnas evenemanget Välkommen till Sibbo för barnfamiljer. Träffa andra barnfamiljer och få info om tjänster för barnfamiljer i Sibbo. Pekka Laukkari-nens barnkonsert **kl. 15**.

Arrangeras i samarbete med Sipoon suomalainen seurakunta och Sibbo kommun.

Varmt välkomna!

kl. 18 Samling kring Guds ord: Runebergsg. 24, stora salen, Erik Vikström

SIBBO

Mer info om vår verksamhet: hittas på www.sibbo-svenskaforsamling.fi.

To 15.9 kl. 13 Box missionskrets: Bykyrkan Tabor. Terminsstart.

To 15.9 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: Prästgården. En diskussionsgrupp för kvinnor. Katja Korpi.

Fr 16.9 kl. 15 Konfirmationsövning: Sibbo kyrka. Augustigruppen.

Lö 17.9 kl. 14–16 Välkommen till Sibbo: Evenemang för barnfamiljer, Söderkulla kyrka. Träffa andra barnfamiljer och få info om tjänster för barnfamiljer i Sibbo. Pekka

Laukkari-nens barnkonsert kl. 15. I samarbete med Sipoon suomalainen seurakunta och Sibbo kommun.

Sö 18.9 kl. 13 Högmässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Augustigruppen. Strömmas.

Sö 18.9 kl. 18 Fields of Gold, minneskonsert: Sibbo kyrka. Vi hedrar Kjell Lönnqvists minne. Till förmån för ungdomarna via Gemensamt ansvar. Temaveckan Öppna händer inleds.

Må 19.9 kl. 7 Morgonandakt: Sibbo kyrka. Servering. Öppna händer.

Må 19.9 kl. 13–15.30 Pensionärsutflykt till Nilsas: Buss från södra Sibbo. Info och anmälan sara.george@evl.fi, 050-566 3691.

Må 19.9 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

Ti 20.9 kl. 13–15.30 Pensionärsutflykt till Nilsas: Buss

BORGÅ Natur

Pilgrimsvandring

Välkommen med på pilgrimsvandring söndag

25.9 kl. 14. Vi inleder och avslutar vår vandring vid Mariagården med nattvard, Slingervägen 1.

Rutten är lättframkomlig och vi går i lugnt tempo. Reservera 2–3 timmar.

Anmäl dig **senast 18.9.** till församlingspastor Elefteria Apostolidou tfn. 040 711 2800.

VANDA Engelska

The Message club

The Message club samlas i regel månadens sista torsdag kl. 14–16 i Dickursby nya vackra kyrka.

Vi talar engelska och studerar the Message, bibelparafrasen på engelska.

Gruppen är ekumenisk, och vi inbjuder talare från olika samfund.

Talare:

22.9 biskop Erik Vikström

27.10 fader Heikki från ortodoxa kyrkan

24.11 Kristian Willis

Varmt välkommen!

från norra Sibbo. Info och anmälan, se ovan.

Ti 20.9 kl. 17.30 Barnens kyrkkväll: Sibbo kyrka. Skoj och upplevelser för barn under skolåldern. Öppna händer.

On 21.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inleds med kort andakt.

On 21.9 kl. 15 Fontana Medias höstturné: Kyrkoby församlingshem. Bokförsäljning kl. 15, servering kl. 18 och samtal under temat Hopp kl. 19, med Sofia Torvalds, Liisa Mendelin och Bo-Göran Åstrand.

To 22.9 kl. 14 Andakt med nattvard: Servicehuset Linda. Katja Korpi.

Fr 23.9 kl. 18.30 Bönepromenad: Kyrkoby församlingshem. Samling kl. 19.15 vid Prästgården. Öppna Händer.

Fr 23.9 kl. 20 Meditativ mässa: Sibbo kyrka. Öppna händer.

Lö 24.9 kl. 18 Församlingsskväll: Kyrkoby församlingshem. Program, samvaro och servering. Utdelning av Pro diaconia-medaljer. Diakonins 150-årsjubileumsår. Öppna händer.

Sö 25.9 kl. 10 Högmässa: Söderkulla kyrka. Kyrkkaffe. Temaveckan Öppna händer avslutas.

On 28.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inleds med andakt med nattvard.

To 29.9 kl. 18 Föreläsning om sorg och bearbetning av förluster: Kyrkoby församlingshem. Milja Westerlund, Katja Korpi.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 16.9 kl.10 Musikleik: i Dickursby kyrka. För ca 1-4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 16.9 kl. 14 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. För ca 3-6mån med vuxen på andra våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 16.9 kl.12 Fredagsgruppen: i Dickursby kyrka. Samling för daglediga en gång i månaden. Andakt, samvaro, kaffe med tilltugg, lunch, utfärder tillsammans.

SÖ 18.9 kl.12 Högmässa med konfirmation: i Helsing kyrka S:t Lars, Sini Aschan, Janne Sironen och Anders Ekberg

FRE 16.9 kl.17.30-23.30 Vigselnatten: i Helsing kyrka S:t Lars.

Ti 20.9 kl.13 Seniorcafé: i Dickursby kyrka. Andakt, kaffe och tilltugg.

ONS 21.9 kl.18 Sångstund: i Dickursby kyrka. Välkomna med på sångstund i Dickursby kyrka varje onsdag och må bra med rösten!

ONS 21.9 kl.18-20 Ungdomsskväll: i Dickursby kyrka, vän 2 i Hopp och Kärlek.

TO 22.9 kl.14 The English message club: Engelskspråkig bibelstudiegrupp. Gästföreläsare biskop emeritus Erik Vikström. Anmälningar till Heidi Salminen 0503301828.

FRE 23.9 kl.10 Musikleik: i Dickursby kyrka. För ca 1-4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 23.9 kl.14 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. För ca 3-6mån med vuxen på andra våningen i utrymmet Kärlek.

SÖ 25.9 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Kristian Willis och Anders Ekberg.

VANDA Ja

Vigselnatten

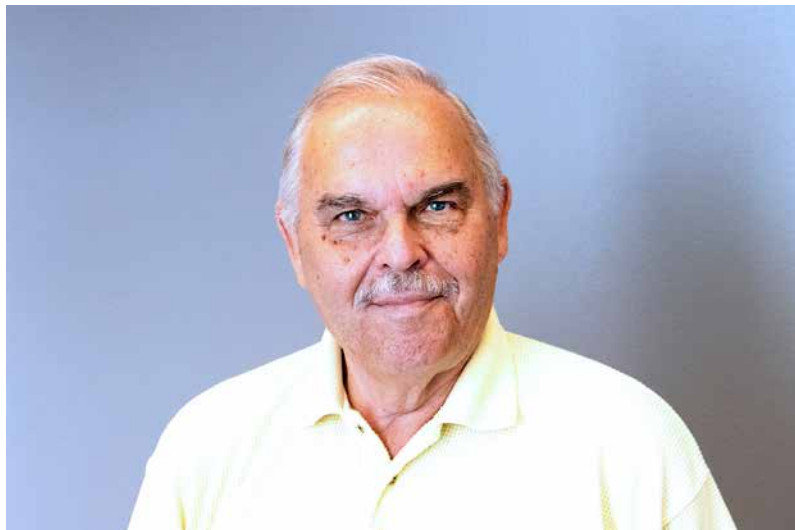
Vigselnatten firas i huvudstadsregionens äldsta byggnad, Helsing kyrka St. Lars i Vanda, fredagen **16.9.2022**. Det finns fortfarande tid att beställa hindersprövning om ni tänker viga er på vigselnatten.

På Vigselnatten får den som ska gifta sig säga "ja" utan ansträngning, men med värdighet. Under kvällen har vi flera finskspråkiga präster och också en från Vanda svenska församling, som viger tvåspråkigt. Det finns ingen förregistrering. Bara maken och ringarna, ett hindersprövningsintyg och identitetsbevis för båda krävs.

Hindersprövning ska begäras senast sju dagar före vigseldagen. Om den ena parten är utlänning så kan prövningen ta längre tid, ibland flera veckor. Välkomna!

KOLUMNEN

GEORG LÖFMAN

En ny dag med nya möjligheter

ALLA SOM känner mig vet att jag ofta inleder en diskussion med just de ord som finns i rubriken. Det kan kännas självklart, men tyvärr känner alla inte det så. Gårdagen är förbi och det enda vi kan göra är att försöka undvika de misstag och brister som den bjöd på. Möjligheter finns oberoende av om du är mitt uppe i studierna, arbetslivet eller pensionärlivet. Ältandet av det som varit för oss inte framåt och det skulle vara en fördel om vi kunde våga oss på något helt nytt. Att stanna upp vid det förgångna, eller vid rutinerna, leder så småningom till att vi inte ser några nya möjligheter som den nya dagen för med sig.

VILKA VERKTYG har vi då för att bättre se det nya? Man kan säga att det lönar sig att se till att glasögonen är väl omskötta, jag har en känsla av att många med mig slarvar med en så elementär sak. För att komma med ett mer djuplodande konstaterande gäller det att inleda dagen på ett tryggt och hoppingivande sätt. Det är bra att ha sin tro med sig på alla plan, men också i hög grad tron på din egen förmåga. Studierna förlöper bättre om du vet att förberedelserna har varit sådana att du till exempel tryggt kan gå upp till en viktig tent. Din insats i arbetslivet är viktig för arbetsgivaren och då är det också väsentligt att man inser på arbetsplatsen att resultat blir bättre för alla om trivseln ger verktyg och möjlighet för en god insats. Pensionären skall gärna ge sig i kast med det sociala livet, i dagens samhälle behövs den tredje sektorn allt mer. För att orka är det bra om fysiken hålls på sådan nivå att deltagande i olika aktiviteter blir möjligt. Att hålla sig vid god vigör inverkar även på förmågan till all övrig tankeverksamhet. Kontakten till medmänniskor skapar även den nya möjligheter, riktigt goda vänner har ingen av oss för mycket av.

»Jag hoppas att vi alla kunde göra det valet.«

JAG TYCKER om att läsa korta aforismer och livsvisdomar. En livsvisdom som i högsta grad är dagsaktuell är följande: Människa är något man är, medmänsklighet är något man väljer. Jag hoppas att vi alla kunde göra det valet. Har du som läser denna korta text kommit att tänka på vad allt din församling gör för dig, och helt tvärtom vad du kan göra för den? Det finns åtminstone i min egen församling flera olika aktiviteter med meningsfullt program för alla.

Jag hoppas att alla med denna text finner nya möjligheter att leva, verka, och må litet bättre, i en värld där det inte alltid är så lätt att leva upp till rubrikens tema.

Georg Löfman är medlem i Sibbo svenska församling.

Gemenskap i naturen är viktigt i den diakonala verksamheten. Här ett gäng som gick en vildväxtpromenad i juni i samarbete med Marthorna. Framme till vänster diakoniarbetare Ulrika Lindholm-Nenonen och bakom henne Henrika Lemberg, till höger Elisabeth Eriksson från Marthaförbundet. FOTO: SIMON LAMPENIUS

”Vi får inte bli för bekväma”

– Diakonin måste bli bättre på att söka sig till nya sammanhang, säger diakoniarbetare Henrika Lemberg. I Borgå uppmärksammar diakonin nu uppsökande arbete och regnbågsverksamhet.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ Diakoniarbetare **Henrika Lemberg** har jobbat i snart ett halvt år nu i Borgå svenska domkyrkoförsamling. Hon vill se diakonin finnas där människor finns.

– Diakonin måste bli bättre på att söka sig till nya sammanhang. Det här kan vi göra genom uppsökande verksamhet och genom att informera folk om att vi finns och om vad vi gör, säger Henrika Lemberg.

Hon har precis före intervjun för Kyrkpressen suttit i möte med anställda vid socialbyrån i Borgå.

– Samarbete överlag är viktigt, både med socialen och tredje sektorn. Att få människor samman, det är målet för allt vi gör.

Själv kommer Lemberg att delta i uppsökande

»Guds buskap är evigt: vi är älskade för det vi är.«

verksamhet bland ungdomar i förorterna i Borgå.

– Det är stadens lågröskelverksamhet där man exempelvis delar ut rena sprutor vid behov, ger information och hjälper på olika sätt. Diakonin ska vara med på ett hörn i det här. Det finns också svenskspråkiga i de här utsatta grupperna.

Sexuella minoriteter uppmärksammas också i diakonin nu.

– Vi uppmärksammar regnbågsverksamhet och samarbetar med Seta i Borgå. Det finns lite idéer om grillkvällar och någon bokklubb. Kyrkan har haft svårt med den här biten, men vi vill göra vad vi kan för att vara en inkluderande församling.

Henrika Lemberg och hennes kollega diakoniarbetare **Ulrika Lindholm-Nenonen** är glada över den utveckling de ser i sin sektor.

– Det går nu mera mot det håll vi båda vill: gemenskap och inkludering. Förut hade diakonin en annorlunda betoning, numera hjälper vi ekonomiskt efter prövning, leder gruppverksamhet och samarbetar med det sociala. Samtidigt får vi inte bli för bekväma. Vi måste se oss omkring och fråga oss: Vem finns här? Men också: Vem finns inte här? säger Lemberg.

Tiderna förändras och diakonin måste leva i tiden, konstaterar Lemberg.

– Men kärleken och Guds budskap är evigt: vi är älskade för dem vi är.

Satsningar i år

Gemenskap i naturen är ledord för diakonin i

år. Det kommer att ordnas Må bra-dagar och inte minst en svampkurs i oktober.

– På nästa års sida kommer vi också att ordna Cable-verksamhet, säger Lemberg.

I korthet handlar det om gruppverksamhet där deltagarna tillsammans får utforska sina dolda styrkor.

Sorgen kommer också att ha sin plats.

– Ulrika Lindholm-Nenonen är utbildad i sorgbearbetning, och det finns möjlighet till samtal både i grupp och enskilt.

För att orka med de skiftande och krävande arbetsuppgifterna inom diakonin tror Henrika Lemberg att det är viktigt att hålla rätt fokus.

– Om man gör det här utifrån egen kraft så fungerar det kanske en tid, sedan kommer en vägg emot. Om jag tänker att jag är i Guds händer, och att jag gör vad jag kan med det jag har, så tror jag att det bär längre.

Svampkurs och promenad

Om du vill delta i svampkursen som diakonin ordnar 14.10 kl. 13–15 kan du anmäla dig senast 7.10 till henrika.lemborg@evl.fi

Evenemanget ”Gå ett yrke till en kvinna” ordnas 15.10 kl. 10–12 med start vid Domprostgården. Till förmån för Kyrkans Utlandshjälp.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Myrskog, johan.myrskog@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6322. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

En höst av nåd och vila

KOLUMN

Edith Kortekangas jobbar som ungdomsdiakon i Petrus församling.

I HÖST har jag börjat ett nytt jobb som ungdomsdiakon i Petrus församling. Jag skall också inleda mitt tredje år som studerande i socialt arbete.

HÖSTEN ÄR för många av oss en tid där vi stiger in i nytt, in i förändring. Kanske precis som jag i höst, stiger du också in i något nytt och in i en höst där mycket behöver bli gjort.

Vi människor är bra på att känna och tycka att det finns så mycket som behöver göras. Det är lätt att känna och uppleva hösten som en tid där vi behöver prestera mätbara resultat, knoga och slita. Kanske vi tänker att i höst skall jag sporta mer, äta bättre, spendera mer tid med mina barn eller börja den där nya vanan som kunde hjälpa mig i vardagen.

EN NY säsong är ofta en tid där vi funderar över vad vi vill eller inte vill göra. Ibland tror jag att vi lätt glömmer bort att det händer mycket när vi vilar, som Tomas Sjödin skriver i sin fina bok *Det händer när du vilar*.

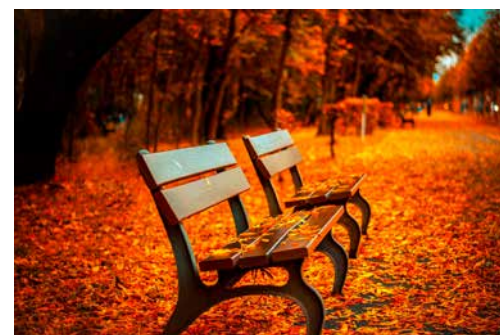
Vilan kan inte vara ett alternativ eller något vi bara gör på semestern. Kanske våra små stunder av vila i vardagen, den lilla promenaden bland höstlöven, kramen av en god vän eller en kort tupplur på soffan, kan vara mera avgörande än vi vågar tro?

Du är en gåva, inte bara det du åstadkommer, men du själv som just den person du är. Så mycket omkring oss vill att vi ska prestera mer, vara lite duktigare och nå ännu en ny nivå i höst.

»Du är en gåva, inte bara det du åstadkommer, men du själv ...«

OCKSÅ I höst kommer Jesus till oss med en inbjudan. En inbjudan om att nåden räcker till för varenda dag. En nåd som vill berätta för dig att du är viktig och att det är mer än okej att stanna upp. Din inre människa, stället där din ork och dina resurser bor får också i höst ta emot Hans viskning om att nåden räcker också för dig, också i höst.

JAG SER fram emot att få öva mig på att stanna upp och vila lite oftare i min vardag, i små stunder med bra böcker, goda vänner och inför höstens skönhet i naturen. Jag vill våga tro att det mitt i vilan går att skönja en stilla susning av nåd i en helt vanlig vardag. Vågar du också?

Hallå där Axel Åberg!

Han leder Fritids i S:t Jacob som är öppen för alla i årskurserna 3–6.

– **FRITIDS** är i princip som en ungdomsgård men för barn. Här kan man spela spel, bordsfotboll, läsa böcker, göra läxor, vara ute, pyssla, vara i gymnastiksalen. Och så får man äta något hälsosamt mellanmål för 1 euro.

Fritids är öppet mellan 13 och 16.30 måndag till torsdag på adressen Kvarnbergsbrinken 1, i de nyrenoverade utrymmena i S:t Jacobs kyrka på Drumsö.

– **ALLA** som kommer hittar något de kan göra. Det finns en bra gemenskap mellan barnen och det är också lite lugnare här. De flesta som varit här har blivit kvar. Kom med!

JOHAN MYRSKOG

Församlingarna vill stöda familjer

Höstterminen har börjat och i församlingarna ordnas en hel del verksamhet för barn och familjer. – Det är minst lika viktigt för föräldrarna att få kamratstöd under småbarnsåren som kan vara ganska hektiska, säger **Daniela Strömsholm**.

TEXT: **JOHAN MYRSKOG**

– Församlingen vill ju vara med och stöda i alla livsskedet, speciellt då livet för med sig stora förändringar, säger Daniela Strömsholm som är musikledare i församlingen.

Hon leder musiklek och Matteus barnkör och är också med och leder Tveentisdag tillsammans med kollegan **Catarina Bärlund-Palm**.

– Lågstadieåldern och skolbarnsverksamheten ligger mycket nära mitt hjärta. Många föräldrar är väldigt tacksamma över att det åtminstone en gång i veckan finns ett tryggt ställe som Tveentisdag för barnen att komma till, säger Bärlund-Palm.

Hon säger att också föräldrar tycker det är viktigt att det finns ställen dit man bara får komma och vara tillsammans med andra föräldrar.

– Några gånger per termin brukar vi ordna familjelördagar med lätt servering dit barnen får komma och leka eller pyssla. Då får föräldrarna också en möjlighet att sitta och diskutera med andra föräldrar i lugn och ro.

Hon understryker att relationen och kontakten mellan församlingen och familjerna är oerhört viktig. Daniela Strömsholm håller med.

– Om det redan finns en relation mellan församlingen och familjerna är steget väldigt mycket mindre för en familj att också i fortsättningen ta kontakt med församlingen, till exempel om livet plötsligt skulle börja krisa.

Strömsholm har de senaste åren ordnat en kurs i församlingen som heter Föda utan rädsla.

– Att stöda föräldrar och familjer innan förlossningen är något som behövs. Det finns ganska få möjligheter att förbereda sig för förlossningen och jag har märkt att det finns en stor otrygghet hos många blivande föräldrar. Att från församlingens sida kunna säga att ”vi ser er och vill erbjuda verktyg för att hantera allt”, känns värdefullt.

Kursen har hittills haft ungefär fem par per gång. Strömsholm planerar att fortsätta och säger att det finns plats för fler att komma med.

– Det roliga är att de som gått kursen börjar komma på musiklek nu istället med sina barn. Det är minst lika viktigt för föräldrarna att få kamratstöd under småbarnsåren, som kan vara ganska hektiska.

Stora krav kan sätta press på familjer

Församlingspastor **Anne Koivula** ansvarar över barnverksamheten i Petrus församling.

– Musiklek är speciellt till för de familjer där den ena föräldern är hemma på dagarna. Att bli förälder för första gången eller få tillökning i familjen innebär en stor förändring som kan väcka mycket känslor. Många känner sig ensamma på dagen och då är det viktigt att få dela livet med andra som befinner sig i samma livsskede.

Koivula säger att föräldraskapet i dagens läge ofta medför stora krav, förväntningar och åsikter utifrån som kan sätta press på många familjer.

– Det finns inte alltför många ställen där man som förälder kan uttrycka också svåra känslor och det krävs en viss trygghet för att kunna uttrycka den delen av föräldraskapet, att få tillstånd att uttrycka också det svåra.

Följden av att vara en svenskspråkig församling i Helsingfors är att de familjer som tillhör församlingen är utspridda på församlingens område.

– Via musikleken kan föräldrar hitta andra föräldrar och barn att gå till lekparken med.

De som kommer till musiklek är både sådana som i övrigt också deltar aktivt i församlingslivet och sådana som inte gör det.

– Jag ser att vi i det här har två uppgifter som församling. Den första gruppen vill vi hjälpa och stöda att ge sina barn en kristen uppföstran. Den andra gruppen vill vi erbjuda en plats att fundera på trosfrågor på ett enkelt och vardagligt sätt. På musiklek brukar vi ha en kort runda där alla som vill får nämna något man är tacksam över och något man behöver hjälp med. Sedan ber jag en kort bön. Då man vecka efter vecka gör detta kan någon fundera att kan-

Församlingarna i Helsingfors har en hel del verksamhet för barn i olika åldrar.
FOTO: ARKIVBILD

ske något har blivit lite bättre, kanske Gud faktiskt har hört bön.

Något för alla åldrar

I Johannes församling finns mycket verksamhet för familjer och barn i olika åldrar. **Helena Hollméus** som är ledare för småbarnspedagogen i församlingen lyfter också fram kamratstödet och gemenskapen som viktig.

– Jag hör ibland många år senare om hur viktig den första kontakten till församlingen varit då någon varit med sina barn i någon av församlingens verksamheter.

Familjecafé, musiklek och babyrytmik sker varje vecka och familjerna kan droppa in lite enligt hur det passar dem.

– Vår diakoni gör också ett jättebra jobb och kan hjälpa vidare ifall det finns särskilda behov.

Under terminen ordnar Johannes församling

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan, med undantag för söndag 25.9 då vi firar höstens första kvällsmässa kl. 18. **Kvällsmässa:** Söndag 25.9 kl. 18. Talare: Linnea Ekstrand, bildkonstnär. En mässa med mycket musik och bön.

MU-mässa: (MatteusUngdom) Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Öppet hus för högstadiungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas 22.9 (varannan torsdag) i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596851.

Barn och familj

Familjelördag med höstpysssel och musiklek: lördag 24.9 kl. 10–13. Ingen förhandsanmälan behövs. Kom som ni är och umgås tillsammans med barnen en förmiddag i Matteus.

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (för 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stroms-holm@evl.fi, 050-5967769.

TWEENTISDAG för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15. Matteus barnkör och pysselklubb i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050-380 3936.

Musik

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Missa inte! Vår Ton: för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Vi sjunger visor, kanon och schlager

onsdagar kl. 15.30 i Matteuskyrkan. Ta gärna kontakt om du har frågor: 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.

För barn: Popkör för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan. Matteus barnkör övar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Gemenskap

Motion&Mission: 18.9 på Brändö med Ben och Mia Westerling 045-3418441. Start kl. 15 vid metrostationens parkering. Promenad plus aktuell information gällande missionsarbete. Ta med egen kaffetermos.

Stickklubben: 22.9 kl. 11–13. Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riita-korpi, 050-380 3986.

Samling för män: 23.9 kl. 18–20 i Matteussalen. Gäst Lucas Snellman: Vision och verklighet – kyrkans och församlingarnas kommunikation.

Missa inte! Kaffe på plattan: 24.9 kl. 12:30–14. Kaffe, bulle och samtal utanför Matteuskyrkan. Vi behöver dig som vill bjuda in människor som går förbi, dig som vill servera kaffe, dig som vill samtala och be för människor. Kontakt: Carita Riita-korpi: 050-3803 986, carita.riitakorpi@evl.fi.

Bokklubben Bokmalarna: Träffas i Matteus en gång i månaden. Vi läser och diskuterar Henri Nouwens bok ”Att söka en helhet”. Kontakta Ulla-Stina Henricson, 0500-419661 / ushenricson@gmail.com.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är **Carita Riita-korpi 050-380 3986** eller **Mari Johnson 050-380 3976**.

Sorgebearbetning: Konkreta metoder för att bearbeta din sorg och smärta. Max. 12 deltagare, avgiftsfritt. Start måndag 24.10 kl. 17–19, Topeliusg. 20. Anmälningar till maria.hall-panttaja@evl.fi. tfn 050 380 0922. Arr. Folkhälsan och Helsingfors kyrkliga samfällighet. Mera info på hemsidan.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefondid tis o tor 10–14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl. 12–14 i Johanneskyrkan.

Veckomässa: onsdagar kl. 18 i Johanneskyrkan

Mässa: söndagar kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan

Mässa i Folkhälsanhuset: söndag 18.9 kl. 15, Ljussgården, Brunakärr.

Andakt på Seniorhuset på Drumsö: 20.9 kl. 17.30.

Missa inte! Nallegudstjänst: 30.9 kl. 10 i Johanneskyrkan. Ta med din nalle och kom på en kyrkstund med oss!

Gemenskap

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl. 12–14 i Johanneskyrkan.

Träffpunkt: tisdag 20.9 kl. 14–15.30 i Högbergssalen. Träffpunkten är ett tillfälle att umgås med varandra. Den består av en programpunkt, psalmer och kaffe med tilltugg.

Johanneskaffe på stan: 26.9 kl. 14–16, Drumsö Café Le Jardin. Träff utanför caféet kl. 13.55, Drumsövägen 5. Kontakt: Viivi Suonto 050-407 5165.

Diakoniträff på Drumsö: 22.9 och 29.9 kl. 12–13.30. S:t Jacobs kyrka. Kaffe och diskussion.

Missa inte! Urstark och livrädd – om mod och motstånd: 20.9 kl. 18. Tillsammans bekantar vi oss med de osynliga kvinnorna i Gamla testamentets berättelser under fyra kvällar. Samtalsrummet i Johanneskyrkan (ingång genom sakristian, dörren mot lekparken) Välkommen att ringa på och komma med, varje gång eller då det passar dig. Mera info: monica.heikel-nyberg@evl.fi.

MATTEUS Familj

Familjelördag 24.9

Familjelördag med höstpysssel och musiklek. Lördagen den 24.9 kl. 10–13. Ingen förhandsanmälan behövs. Kom som ni är och umgås tillsammans med barnen en förmiddag i Matteus. Musiklek kl. 10. Pyssla fritt eller hämta inspiration från våra många pysselidéer. Hjälpdelarna finns med och klipper och klistrar med barnen. Lätt servering.

»Det finns inte allt för många ställen där man som förälder kan uttrycka också svåra känslor.«

också evenemanget Family fun, tre gånger i S:t Jacob och tre gånger i Hörnan.

– Det är en gemenskapskväll för hela familjen mellan kl. 17 och 19. Vi brukar ofta ordna program i form av någon spårning, ha musikstund och andakt och så äter vi en gemensam middag. Senast var vi kring 80 personer i S:t Jacob, säger Hollméus.

En relativt ny verksamhet är också brevsöndagsskola.

– För närvarande får 13 barn i åldern 3 till 9 ett brev hem sex gånger om året. Brevet innehåller bibelberättelser, pyssel och bilder. Det finns också plats för flera som är intresserade.

Helena Hollméus betonar att man gärna får ta kontakt om man har idéer på något församlingen kunde satsa på.

– Man kan alltid ta kontakt, fast direkt till mig. Det skulle göra mig glad!

Borgbackenkäll för unga vuxna: 22.9 kl. 15–22. Anmäl dig till viivi.suonto@evl.fi.
Sorgebearbetning: Konkreta metoder för att bearbeta din sorg och smärta. Max. 12 deltagare, avgiftsfritt. Start mån 24.10 kl. 17–19, Topeliusg. 20. Anmälningar till maria.hall-panttaja@evl.fi. tfn 050 380 0922. Arr. Folkhälsan och Helsingfors kyrkliga samfällighet. Mera info på hemsidan.

Familjer och barn

Familjecafé: Måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan (Högbergsg. 10), torsdagar kl 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr. 1, vän 2).
Musiklek: Måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan (Högbergsg. 10), torsdagar kl 10 i S:t Jacob (Kvarnbergsbr. 1), tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus (Indiag. 1, utrymmet ”Kään-töpaikka”). Ingen av församlingens grupper träffas längre i Bokvillan.
Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.

Ingen förhandsanmälan behövs till barnverksamheten. Mera info om familjecafé, babyrytmik och musiklek ger **Stella Wahlström, 050 578 1444.**

Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16:30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, Kvarnbergsbrinken 1. Här kan du kocka, spela, skapa, leka ute m.m. Mellanmål kostar 1€. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637

JOHANNES Författarkväll

Liselotte J Andersson

Hör pastorn och författaren Liselotte J Andersson måndagen den 19 september kl 18 i Johanneskyrkan. Andersson talar utifrån sin senaste bok, om våra hemligheter, de goda och de svåra. Högbergsgatan 12. Ingen förhandsanmälan.

Family fun 28.9 kl 17–19 i Hörnan: Kvällsprogram och servering för hela familjen. Boka in en kväll tillsammans med familjen!

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.
Passionärerna: övar 22.9 kl 10.30, musiksalen på Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97.
Roströsten: inleder sina övningar tor 22.9 kl 18:30 i Högbergssalen, Högbergsgatan 10. Till Roströsten är alla välkomna som gärna sjunger! Vi lägger ner mycket energi på tonbildning och sångteknik, och sjunger sånger som dels lämpar sig för högmässan och dels visor och profana sånger som kan framföras i andra sammanhang.
Programmet för unga hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.
Mera info om församlingens verksamhet finns på helsingforsforsamlingar.fi/johannes.
Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700. **Lokaler:** Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen och Tian, Högbergsg. 10 E (vän. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgratan 6, Bokvillan, Tavastv. 125, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1. Drumsö: Heikasvägen 7.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!
Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola för barn. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 18.9 och 25.9 Thylin, Sandell. Kaffe efteråt.
Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Välkommen!

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!
Musiklek: Kom med i höstens musiklekgrupper! Musiklek är speciellt för dig med barn 0–5år. Tisdagar kl. 10 i Malms kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.

Sjung i kör

Petrus vokalsamle: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Kören börjar öva i september på torsdagar kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell, mathias.sandell@evl.fi.
Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förböns-gudstjänsten varannan tisdag kl. 18.

Bön och lovsång

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.
Förbön och Tack: Ti 20.9 kl. 19. Tvåspråkig förböns-gudstjänst i Munksnäs kyrka. Ronny Thylin, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Välkommen på plats eller följ med digitalt via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling.
Öppen Himmel bön- och lovsångskväll: 30.9 kl. 18 i Petruskyrkan. En kväll med bön, lovsång och tid i Guds närvaro. Vill du lära dig höra Guds röst, och vara inför honom? Vi kan alla höra och umgås med honom. Välkommen!

Gemenskap

Dagscafé: 27.9 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på kaffe, gemenskap och litet program! Mer info av diakonissan Bodil Sandell.
Petra-frukost: 24.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Tema: ”En betydelsefull bok för mig”. Alla får berätta om en bok som betytt mycket för en själv och samtidigt är detta ett bokbytar-tillfälle.

Kurser

Sorgekursen – Vägen vidare: För dig som mist någon nyligen eller en lång tid sedan. En sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg att gå vidare. Leds av församlingspastor Anne Koivula. Start ons 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan, anmäl dig innan 18.9. Mer info och anmälan till Anne Koivula.
Alpha: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 kvällar med middag, videoföreläsning och samtal. Kursen är för alla, oberoende

av tidigare kunskap eller bakgrund. Onsdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 21.9. Anmälan till Rebecca Björk (@evl.fi) Mer info på petrusforsamling.net/alpha.

Transform Equip: Fördjupa din tro, formas i din karaktär och mogna som Jesu efterföljare. Första kvällen är 20.9 kl. 18. Kvällen är öppen för alla, oberoende församlingstillhörighet. Passar både arbetande, studerande och daglediga. Mer info www.transform.fi.

Online

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net
Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.
Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Vokalgrupp konserterar på Drumsö

MRS BIGHILL SINGERS är en sånggrupp bestående av tio erfarna sångare från Helsingfors i söder till Karleby i norr. Sedan 2009 har gruppen under **Heidi Storbackas** ledning sjungit andlig musik på såväl svenska som engelska, ofta med en goslig touch.

Den senaste skivan *Tro* kom ut 2019 och innehåller 14 andliga sånger framförda a cappella. Repertoaren består av en blandning av kända andliga sånger och egenkomponerade alster, alla arrangemang är specialgjorda för Mrs Bighill Singers. För närvarande färdigställer gruppen material till skivan *Hope* som förhoppningsvis utkommer sommaren 2023. Skivan *Hope* är engelskspråkig och innehåller kända

spirituals samt en hel del originalkompositioner av bl.a. **Mikael Svarvar**.

Lördagen den 17.9 kl.18 sjunger Mrs Bighill Singers i Drumsö kyrka. Det blir gruppens första konsert med en finskspråkig församling som värd. Under pandemitiden har konsertverksamheten gått på sparlåga och Heidi Storbacka säger att gruppen är ivrig att konserterna igen.

– Det finns många som ännu inte har hört oss och det vi har att förmedla, det känns väldigt roligt att förhoppningsvis nå ut till en ny publik.

Konserten på Drumsö kommer att vara flerspråkig med sånger på svenska, engelska och finska. Fritt inträde. Programblad 10 euro.

Mrs. Bighill Singers består av sångare från hela Svenskfinland.
 FOTO: MRS BIGHILL SINGERS

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

För en några minuters färdig video kan det krävas timmar av arbete. FOTO: UNSPLASH/JOHN SCHNOBRICH

Unga som vill skapa video-material behövs!

Nu behövs ungdomar som vill vara kreativa. En utbildning i videoskapande ska inspirera både ungdomar och ledare att hålla sig alerta på det digitala området.

TEXT: **TOMMY RANNANPÄÄ**

KORSHOLM Ungdomar i dag använder en stor del av sin tid på olika typer av service som hittas på nätet. I toppen för pojkar är Youtube, sedan följer filmer på andra plats samt Spotify (musik-tjänster) på tredje plats. För flickor gäller samma saker, men i omvänd ordning.

Sedan kommer Netflix en bra bit efter i användning, medan dagstidningar, ljudböcker, bloggar ligger långt bakom på en tämligen låg nivå. Medieanvändningen har förändrats dramatiskt på 20 år, för då fanns varken Youtube, eller Spotify.

Inom ungdomsarbetet har vi som jobbat

»Vi behöver fler ungdomar med i gruppen!«

längre känt av förändringarna i samhället. Mobilen har blivit ett mediacentrum där man håller kontakt, lyssnar, surfar och ser på media. Vi har känt att en utveckling till något nytt skulle behövas, men ställt frågorna: vad, vem, när och hur?

Många frågor är fortfarande öppna, det finns tyvärr ingen färdig manual för hur man lyckas, men nu är vi på väg. En första grupp på cirka femton ungdomar i Korsholm har nämligen genomgått en utbildning i att skapa videor. Vi hoppas att utbildningen ska inspirera ungdomarna och hjälpa oss att genomföra vår strategi. Några av oss ungdomsarbetsledare har fördjupat oss i tekniken för att stöda produktionskvaliteten till en bättre nivå.

Lätt att försvinna i bruset

Nu i höst testar vi tekniken, kunskapen samt ungdomarnas inspiration, till att skapa media. För en några minuters färdig video kan det krävas timmar av arbete. Efter att videorna är klara krävs ännu steget att nå ut till åskådarna. Varje timme laddas det upp 30 000 timmar av videomaterial till Youtube, så det

Tommy Rannanpää välkomnar ungdomar med i de nya satsningarna. FOTO: PRIVAT

är lätt att försvinna i bruset. Vi behöver fler ungdomar med i gruppen! Kurs för nya intresserade ordnas senare på vinterhalvåret.

Är du intresserad av att delta i gänget med mediaskapare, så har vi en samling tisdagen den 20 september kl 15.15–16.30 i Smedsby församlingsgård på Niklasvägen 3.

Vi behöver ungdomar som vill filma, skådespela, mixa ljud, musicera, vara statister, tänka ut idéer, ha kreativitet ... så ta kontakt, eller kom med (20.9) på vår samling för att se vad vi håller på med.

Häng med!

Om du är intresserad av att delta i mediaskapande så blir det samling tisdag **20.9 kl. 15.15–16.30** i Smedsby församlingsgård, Niklasvägen 3. Välkommen!

Du kan också ta kontakt med ungdomsarbetsledare Tommy Rannanpää i Korsholm om du har frågor eller funderingar: tommy.rannanpaa@evl.fi.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Barnfamiljernas höstjippo: fre 16.9 kl 9.30–11 i Smedsby fg. Lilliputti-tåget är på plats 9.30–11. Fri lek, pyssel och musikstund. Vi bjuder på lunch.

Pappa-barn samling: lö 17.9 kl 9.30 vid Edvinsstigen. Spårning, pyssel och korvgrillning. Anmäl gärna på förhand åt Henna, 044-712 9425 eller Sanna, 044-356 0531.

Högmässa: sö 18.9 kl 11 i kyrkan. Benjamin Häggblom och Erica Nygård.

Bönegruppen: samlas ti 20.9 kl 18 i Smedsby fg, Gröna rummet. Nya deltagare varmt välkomna!

Föräldra-barn café: on 21.9 kl 9.30 på Carpella strandlid. Fri lek, pyssel, kaffe och sångstund.

Barnfamiljernas rundvandring: på kyrkbacken to 22.9 kl 10. Guidning med Anki Svenns och lunch. Anmälan till Henna, 044-712 9425 eller Sanna, 044-356 0531.

Föräldra-barn café: fr 23.9 kl 9.30 i Smedsby församlingsgård.

Gudstjänst: sö 25.9 kl 11 i kyrkan. Rune Lindblom och Erica Nygård.

Skördegudstjänst: sö 25.9 kl 13 i Smedsby fg. Magnus och Gunilla Riska från

Såningsmannen predikar: (via videolänk). Rune Lindblom, Erica Nygård. Kyrkkaffe.

Missionssyfsöreningen: samlas må 26.9 kl 13 i Smedsby fg. Rum Glöd. Nya deltagare välkomnas gärna!

Bönegruppen: samlas ti 27.9 kl 18 i Smedsby fg, Gröna rummet

Föräldra-barncafé: on 28.9 kl 9.30–11 i Tölby hembygdsgrd. (Varannan vecka, udda veckor)

KVEVLAX

Bön- och nattvard: fr 16.9 och fr 23.9 kl.8.45 i kyrkan.
Kvällsgudstjänst: sö 18.9. kl.18. Ruth Vesterlund, Rodney Andrén.

Mathjälpen: ti 20.9 och ti 27.9 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barngrupp: on 21.9 och on 28.9 kl.9.30 i dagklubben. Nina Andrén.

Karakaffe: to 22.9 kl.9.15 i ds.

Högmässa: sö 25.9 kl.10. Fredrik Kass, Yngve Lithén.

Höstmarknad för missionen: fr 30.9 kl.10–17 i Drängstugan. Försäljning av grönsaker, rotfrukter, hembakt m.m. Kontant betalning! Gåvor mottages med tacksamhet, och kan lämnas till drängstugan torsdag 29.9 kl.18–20 eller direkt till försäljningsbordet på fredagen.

KORSHOLM Undervisning

Musikskolans grupper!

Korsholms församlings musikskolas gruppundervisning sker i höst enligt följande:

Orkester för alla Sockenstugan, varannan tisdag kl. 19–20.15 (udda veckor), Rainer Holmgård.

Körskolan (åk 1 – 4) Korsholms kyrka, ons kl. 17.30–18.10, Erica Nygård.

Kör för alla församlingshemmet (servering från kl. 18.30) varannan onsdag (udda veckor), Ann-Christine Nordqvist-Källström.

Kammarkören Psallite, Korsholms kyrka ons-

dag kl. 18.45–20.45, Mari Renvall och Ann-Christine Nordqvist-Källström. (kontakta A-C N-K)

Ungdomskören Germivox (från åk 5) Sockenstugan, tors 17.30 – 18.30, Erica Nygård.

Korall-kören Korsholms kyrka, to. Kl. 19–20.30. Ann-Christine Nordqvist-Källström.

Korsholms kammarorkester, Korsholms kyrka, fredag kl. 18.15–20.15, Erica Nygård.

Adelcrantz blockflöjtsensemble, Rainer Holmgård (kontakta A-C N-K)

Varmt välkomna både nya och gamla sångare och musikanter!

REPLÖT

Högmässa: Björkö sö 18.9 kl. 12.30. Berg, Vidjeskog. Kyrkkaffe.

Högmässa: Replot sö 25.9 kl. 10. Berg, Wargh. Kyrkkaffe.

SOLF

Kvällsgudstjänst: sö 18.9 kl 10 med Benjamin Häggblom och Patrik Vidjeskog.

SOLF Höst

Skördegudstjänst

Varmt välkommen på skördegudstjänst till kyrkan söndagen **25.9 kl. 10.**

Patrica Strömbäck predikar, Patrik Vidjeskog är kantor och även församlingens diakoniarbetare Joanna Holm samt diakoni-ansvarsgruppen medverkar i gudstjänsten.

Kyrkan dekorerar med grönsaker, frukter samt andra skördeprodukter, som församlingen gärna tar emot!

Om du vill ge en donation får du gärna komma med den antingen till Lovisas missionsstuga på lördag **kl. 11–14** eller till kyrkan före gudstjänsten.

Vi vill också rikta ett varmt tack till FinneFarm som donerar grönsaker till gudstjänsten!

Alla gåvor delas sedan ut till behövande i Solf by.

Efter gudstjänsten samlas vi för kyrkkaffe i församlingshemmet!

KVEVLAX Försäljning

Höstmarknad för missionen

Fredag **30.9 kl. 10–17** är det Höstmarknad för missionen i Drängstugan i Kvevlax. Det blir försäljning av grönsaker, rotfrukter, hembakt med mera. Kontant betalning! Det ordnas även lotteri. Vi bjuder på kaffe och dopp!

Gåvor mottages med tacksamhet, och kan lämnas till drängstugan torsdag **29.9 kl. 18–20** eller direkt till försäljningsbordet på fredagen. Arr: Missionskommittén i Kvevlax församling.

Tonårskväll: to 22.9 kl 18. Öppet hus för ungdomar på prästgårdens vind. Ledare Olof Jern.

Skördegudstjänst: sö 25.9 kl 10 med Patrica Strömbäck, Patrik Vidjeskog och Joanna Holm. Efteråt kyrkkaffe i församlingshemmet. Vi tar gärna emot donationer!

Motion & Mission: må 26.9 kl 9.30.

Träff för Små & Stora: ti 27.9 med drop-in från kl 9.30

Pensionärsträff: on 28.9 kl 13 i församlingshemmet. Christina Wiik: "Hälsan ur ett helhetsperspektiv".

BERGÖ

Sö 18.9 kl. 14: Högmässa. Tornberg, Brunell.

Må 19.9 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Må 19.9 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt.

On 21.9 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet. Terminsstart, nya medlemmar välkomna med!

Sö 25.9 kl. 14: Gudstjänst. Enlund, Brunell.

Må 26.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 26.9 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt.

On 28.9 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

MALAX

Sö 18.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Predikant Tero Lehtola från SRK/Sverige. Kyrkkaffe kl 11.15 i KH. Snellman, Lax.

Sö 18.9 kl. 12: Finsk gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe från kl 11.15 i KH. Predikant Kari Inkeroinen från SRK. Snellman, Lax.

Sö 18.9 kl. 16: The Gospel Voice i KH.

Sö 25.9 kl. 10: Ungdomsgudstjänst i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Må 26.9 kl. 10: Karacafé kl 10 i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

Sö 2.10 kl. 10: Mikaelidagen. Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi. Cay-Håkan Englund, Lax.

Sö 2.10 kl. 16: The Gospel Voice i KH.

Sö 2.10 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.

Sö 2.10 kl. 18: PsalmJam2 kl 18 i kyrkan. Skriftskolan startar. Inskrivningsblankett sänds ut i september till alla år 2008 födda. Lämna in blanketten senast 30.9 kl.16.

PETALAX

Fr 16.9 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet. Nyroos, Brunell.

Sö 18.9 kl. 12: Högmässa. Tornberg, Brunell.

Ti 20.9 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Ti 20.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

Ti 20.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt.

On 21.9 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet. Terminsstart, nya medlemmar välkomna med!

To 22.9 kl. 18.30: Kyrkokören i församlingshemmet. Terminsstart, nya medlemmar välkomna med!

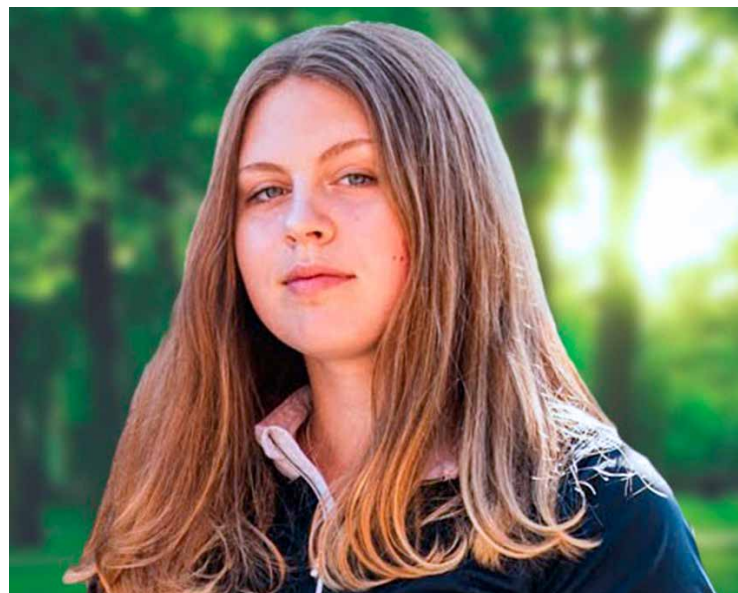
Sö 25.9 kl. 12: Gudstjänst. Enlund, Brunell.

Ti 27.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

To 22.9 kl. 18.30: Kyrkokören i församlingshemmet.

KOLUMNEN

EMILIA PADA

Sorgen ligger inte bara i tårarna

DET KAN vara en släkting, nära vän eller ett husdjur som gått bort, en förlorad vänskap eller ett förhållande som tagit slut – det orsakar sorg. Men hur uttrycker vi sorg egentligen?

När vi sörjer känner vi ofta en starkare nedstämdhet än i vanliga fall. Vi tänker ofta tillbaka och känner en saknad efter den vi förlorat men också tacksamhet för att vi fått känna den som lämnat oss. Men ofta betyder inte alltid. Frågor som varför, vad och hur uppkommer ibland när vi tänker på dem som lämnat oss. Varför lämnade de oss? Vad var det som orsakade att de inte stannade? Hur missade jag detta? När dessa frågor dyker upp kan flera känslor blandas och sorgen uttrycks inte bara med tårar utan med ilska, bitterhet eller till och med skratt.

»När min egen hund gick bort fick jag höra: Du verkar ju inte ens bry dig om att hon är död.«

NÄR MIN egen hund gick bort fick jag höra "Du verkar ju inte ens bry dig om att hon är död" för att jag inte grät som resten av familjen gjorde. Kommentaren var irriterande, men det slog mig att många förknippar sorg med tårar och inte tänker på andra uttryck för sorg som vi visar. Visst grät jag vid vissa tillfällen men inte öppet inför dem runt omkring mig, för jag trivdes bäst så.

Jag har även träffat många som använt humor under sorgliga tider. De liksom skämtar bort det ledsamma. Det kan framstå som mycket märkligt för dem som står på sidan om det hela, men det är i själva verket ett sätt för den utsatta att hantera sorgen.

INGEN MÄNNISKA är helt lik någon annan, och våra personligheter uttrycker de här känslorna på olika sätt. Alla behöver inte gråta för att uttrycka att de saknar någon, i alla fall inte öppet. Vissa av oss blir kanske mera lättirriterade när de förlorat någon istället för att gråta öppet när ämnet kommer upp. En del håller sorgen mera gömd inombords och försöker att ta livet positivt, röra sig framåt. Andra bearbetar sorgen i kyrkan eller hemma när de ber. Bara för att vi inte gråter när ämnet kommer på tal betyder det inte att vi inte bryr oss. Sorgen behöver ses från många perspektiv och med ett öppet sinne. Den ligger inte bara i tårarna. Vi vet själva bäst hur vi ska hantera den, och det ska accepteras av alla.

Emilia Pada bor i Korsholm.

RELOT Personal

Berndt Berg är vikarierande kyrkoherde

Domkapitlet i Borgå stift har utsett prosten Berndt Berg till tf kyrkoherde i Replots församling för perioden **september 2022–februari 2023**. Tf kyrkoherden kan nås via församlingens mejl replot.forsamling@evl.fi eller berndt.berg@evl.fi. Aktuella telefonnummer är 044-3520261 eller 044-0500564.

På gång i ungdoms- arbetet

En nyanställd ungdoms-
arbetsledare och en
gemensam resa till Örn-
sköldsvik har satt fart på
ungdomsarbetet för den
här terminen i Korsholm
och Replot.

TEXT: **ANSTÄLLDA I KORSHOLM OCH
REPLOT**

Anna Villför är 18 år gam-
mal. I somras började hon
jobba i Korsholms svenska
församling som ungdoms-
arbetsledare.

**Vad har du gjort tidigare och vad gör
du helst på din fritid?**

– Läsåret 21–22 var jag utbytesstuderan-
de i Texas. Där fick jag möjligheten att
träffa massor av underbara människor
och stortrivdes. På fritiden reser jag
gärna och älskar att upptäcka nya sa-
ker och träffa nya människor.

Vad ser du fram emot i höst?

– Hittills har jag trivts otroligt bra med
mitt jobb och är väldigt spänd på allt
roligt vi kommer att hitta på i höst.

– Vi har en nystartad grupp med ung-
domar där vi tillsammans hjälps åt att
skapa videomaterial. Jag har ett stort
intresse för att ta bilder och skapa vi-
deor, därför är jag väldigt glad att jag
även får göra det tillsammans med an-
dra och som en del av mitt arbete.

– Vi har haft en mycket rolig som-
mar med två lyckade läger och många
fina minnen. Ja hoppas
att vi får ha minst
lika roligt den-
na höst.

Anna Villför
ser fram
emot
höstens
program.
FOTO: PRIVAT

Församlingarna i Replot och Korsholm ordnade en gemensam resa för ungdomar till Örnsköldsvik. Skuleberget och Höga kusten bjöd på fantastiska vyer, berättar Robert Kronqvist (nere till höger). FOTON: PRIVAT

Höstens program i Korsholm

Öppet hus "Tjaueli" blir det för tonåringar i ungdomsgården bredvid kyrkan i Gamla Vasa. **Torsdagar** under september månad, **kl. 18–20.30**. Fri samvaro, smält o gott! Välkommen!

Kom med och skapa material för sociala medier! Vi fotar och filmar. Vi har en samling för intresserade tonåringar **tisdag 20.9 kl. 15.15–16.30** i Smedsby församlingsgård, Niklasvägen 3.

Hjälpledarutbildningen är i gång, kontakta ungdomsarbetsledaren om du ännu vill hoppa med i gruppen, vi har 17 st i utbildningen i år.

Garden party ordnas för tonåringar – torsdag **13.10 kl. 18–20.30** vid ungdomsgården i Gamla Vasa, bredvid kyrkan. Är du konfirmand, ta med "kyrkogångsboken". Musik, samvaro, lekar&tävlingar, ätbart. **Anmäl dig** dagen före med SMS till 0400 706 576.

Höstens program i Replot

"Fredagsöppet" kommer vi att ha under hösten för ungdomar i högstadietiden med början **7.10 kl. 19–21.30**. Under kvällen kan man spela olika spel, pröva på att spela olika instrument eller bara vara med kompisar.

Ungdomsträffar kommer vi att fortsätta med under hösten och de ordnas cirka en gång i månaden. Första gången infaller på tisdag **11.10** och onsdag **12.10 kl. 15.40–17** och är tänkt i första hand för ungdomar i konfirmandtiden och för hjälpledar.

Hjälpledarutbildningen fortsätter i mitten av september och det går ännu att komma med i utbildningen. Ta kontakt med ungdomsarbetsledaren!

Den övriga verksamheten för barn och ungdomar i Replot församling är junior i Björkö som börjar i september och hålls på **tisdagar** i Björkögården **kl. 18.30–19.30**.

En bakkurs som är tänkt för åk 4–6 börjar **21.9 kl. 18–19.15** i Replot församlingshem.

Olika bollspel och lekar för åk 4–6 börjar måndagen **19.9 kl. 16–17** i Vallgrunds skola.

Ungdomsarbetet mot nya
höjder – 280 m.ö.h.

Korsholms och Replots församlingar ordnade en resa i augusti för ungdomar till Örnsköldsvik i Sverige.

– Vi bodde på Dekarsögården som finns cirka 15 km utanför Örnsköldsvik. Målsättningen med resan var att skapa gemenskap, upprätthålla kontakt till ungdomarna och inspirera dem att vara med i verksamheten, säger ungdomsarbetsledare **Robert Kronqvist** i Replot.

Resedeltagarna fick uppleva Höga kustens natur och de åkte upp till Skuleberget med dess fantastiska vyer.

– På lägret hade vi delvis valbar utbildning där vi filmade, diskuterade, spelade fotboll, lärde ungdomar ha hand om lekar och musicerade. Ungdomarna på lägret gav positiv feedback om maten och programmet och flera önskade att det ordnas fler liknande läger framöver.

Under lägret diskuterade också Korsholms och Replots ungdomsledare hur de i framtiden kunde ordna någon gemensam samling under året.

– Om ungdomar från Replot, Korsholm, Kvevlax och Solf kunde träffas någon gång under året kunde det vara bra för gemenskapen mellan olika församlingar. Det kunde också hjälpa ungdomarna att skapa nya kontakter, säger Kronqvist.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Bernice Haglund-Wikström, Vivian Salo, Lisen Borgmästars, Camilla Lillqvist-Skott och Jakob Edman, församlingsanställda och lekmän, ordnar tillsammans en tyst retreat i oktober.

Vila i tystnaden under retreat

Några dagar i tystnad i Guds närhet utan både klocka och telefon. Det erbjuds nu på Merilä i form av en tyst retreat.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

JAKOBSTAD Retreaten är ett resultat av hur två böneämnen möts och blir varandras bönesvar.

– Före pandemin utbildade jag mig till retreatledare och tillsammans med **Lisen Borgmästars** höll vi två tysta retreats för församlingsfaddrar, säger **Bernice Haglund-Wikström**.

Men så kom pandemin och retreaterna blev ett böneämne. Samtidigt hade en kvinnogrupp samma böneämne.

– Vi träffades som grupp första gången 2017 i samband med Alpha och har fortsatt att träffas sedan dess. Vi har varit på två retreats som grupp och tyckt att det varit fantastiskt. Vår längtan är att få hjälpa till, så vi kommer att fungera som husfolk och sköta om det praktiska, säger **Camilla Lillqvist-Skott**.

Tillsammans ordnar de nu i församlingens regi en tyst retreat blir på Merilä den 7–9 oktober, fredag kväll till

söndag eftermiddag, för alla intresserade oavsett församlingstillhörighet och hemort.

Retreaten kostar 150 euro och anmälan kan redan göras på Jakobstads svenska församlings hemsida.

En tyst retreat innehåller morgonmessa, tideböner, bibelmeditation, andlig vägledning, vila och möjlighet till promenader i naturen.

– Men behöver heller inte vara med om allt program. Känner man för att man behöver gå ut och vandra så gör man det. Behöver man sova så gör man det, säger Haglund-Wikström.

Som deltagare behöver man inte hålla reda på tiden. Arrangörerna klingar i klockan när det är dags för nästa programpunkt.

– I tystnaden stänger man ut alla onödiga intryck och går in i ett tillstånd av långsamhet och medvetenhet om det man gör. Det är också en frihet från sociala regler och behovet att fylla tystnaden med ord, säger **Jakob Edman**.

Alla deltagare får ett eget rum, även de som kommer som par. Därför är också deltagarantalet begränsat till femton.

– Även om man inte talar med varandra känner man en gemenskap med

de andra, säger Lillqvist-Skott.

– Möts man medan man är ute och promenerar så ler man bara mot varandra, fyller Haglund-Wikström i.

Att vara tyst kan vara en utmaning. Camilla Lillqvist-Skott berättar att hon inför sin första retreat inte trodde hon klarar av att vara tyst.

– Men det gick hur bra som helst. Någon har sagt att några dagars tyst retreat motsvarar en veckas semester. Det säger något om hur vilsamt det är. Det passar vem som helst – även de skeptiska.

Den som vill får ha enskilda samtal med retreatledaren Bernice Haglund-Wikström.

Tidebönerna är också viktig del av retreaten. Då ber man framför allt med Psaltarens ord, som också Jesus använde.

– Där ryms alla känslor och tillstånd vi kan befinna oss i. Min erfarenhet är att man under en retreat går in i ett tillstånd där allt är bön och Gud känns väldigt nära, säger Edman.

– Det fantastiska är att det är så vilsamt. När man är för sig själv kommer det viktiga fram och man kan finna mer av Gud under retreaten, säger Lillqvist-Skott.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 16.9 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

FR 16.9 kl. 22.00: "Ljus i mörkret", nattvardsmässa, i Församlingscentret, Edman, Borgmästare, Mård, Nylund-Wentus.

SÖ 18.9 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Edman, Björk, Borgmästare, Cantate. Denice och Sven-Olof Björks gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenska-forsamling.fi.

MÅ 19.9. kl. 13.30: Syföreningen för Mariahemmet i Församlingscentret, andakt Björk.

TI 20.9 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 20.9 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanneskapellet, Borgmästare.

TI 20.9. kl.13-15: "Hur klara vardagen med minnessjukdom" i Församlingscentret. Tvåspråkigt. Arr.: Minneslotsen, Alzheimerföreningen och Jakobstads svenska församling. Servering.

ON 21.9 kl. 14.00: Samling kring sorgen i Församlingscentret, Turpeinen, Kanckos.

ON 21.9 kl. 15.00: Familjekören Laudate övar i Församlingscentret, Wester.

ON 21.9 kl. 18.00: Kyrkokören övar i Församlingscentret, Wester.

ON 21.9 kl. 18.00: Kören Cantate övar i Församlingscentret, Borgmästare.

TO 22.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Mirkalea Konttila.

TO 22.9 kl. 18.00: Terminsstart för missionen i Församlingscentret, Kanckos, Borgmästare, Chamilla och Kristian Sjöbacka (live från Kenya), Christina Harald (live från Bangladesh), Camilla Skrifvars-Koskinen (FMS), Jaakko Laasio (Finlands Sjomanskyrka). Servering.

TO 22.9 kl. 18.30: Manskören Adorate övar i Johanneskapellet, Wester.

FR 23.9 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 25.9 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Björk, Turpeinen, Wester, Jacob Gospel, Hjälpelare. Johan Sandbergs gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstads-svenskaforsamling.fi.

SÖ 25.9 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. Undervisning, Johan Candelin, lovsång Kick Östman, barnfokus, servering.

PEDERSÖRE Sörgegrupp

Samtal kring sorg, tro och hopp i grupp

Är sorg och saknad en del av ditt liv just nu?

Under hösten träffas vi några gånger i Ben-näs kyrkhem.

Vi samtalar kring sorg, tro och hopp.

För mer info, ta kontakt med Cecilia Kung 040-3100463.

TI 27.9 kl. 11.00: Vestanlidgårdens strängband övar i Församlingscentret, Raimo Forss.

TI 27.9 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 29.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka.

TO 29.9 kl. 13.30: Missionssyfsörening FMS i Församlingscentret, andakt Björk.

TO 29.9. kl. 18.30: Gloriakören övar i Församlingscentret, Borgmästare.

KRONOBY

Kronoby

Sö 18.9 10.00 Mässa: Kronoby kyrka, Store, Julia Hansson.

Sö 25.9 10.00 Gudstjänst: Kronoby kyrka, Kavilo, Smedjebacka, Kyrkokören, dir. Kristina Klingenberg. Inskrivning till skriftskolan

Terjärv

Sö 18.9 13.00 Gudstjänst: Terjärv kyrka, Wallis, Borgmästare. Inskrivning till skriftskolan.

Sö 25.9 10.00 Mässa: Terjärv kyrka, Saitajoki, Leni Granholm. Avtackning av Hanna Nystrand.

Nedervetil

Sö 18.9 10.00 Mässa: Nedervetil kyrka, Wallis, Borgmästare.

Sö 25.9 13.00 Gudstjänst: Nedervetil kyrka, Wallis, Smedjebacka, Kyrkokören. Inskrivning till skriftskolan.

LARSMO

Sö 18.9 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, sång Johanna Lill-Thylin. Kyrkvård: Kaptens södra. Strömmas via församlingens YouTube kanal.

- kl. 18 Finsk mässa: Sjöblom, Forsman, kyrkkaffe.

On 21.9 kl. 13-15 Stick-in café i Holm bönehus: terminsstart. Vi träffas varannan onsdag.

- kl. 13-15 Syföreningen i Furugården: terminsstart. Vi träffas varannan onsdag.

To 22.9 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Forsman.

- kl. 18-20 Språkcafé i huvudbiblioteket i Holm: vi umgås över en kopp kaffe/te och pratar enkel svenska tillsammans. Program även för barnen. Arr. Larsmo kommunbibliotek, FRK i Larsmo, Larsmo församling.

Sö 25.9 kl. 10 Gudstjänst: Boris Salo, Forsman. Kyrkvård: Kaptens norra. Strömmas via församlingens YouTube kanal.

On 28.9 kl. 13.30-15.00 Syföreningen i Västerby bönehus: terminsstart. Vi träffas varannan onsdag.

To 29.9 kl. 19 Karasamling: i prästgården, Sture Nyholm medverkar. Bastun och korvgrillen är varma från kl. 18.00.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 18.9 kl 10 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist

- kl 12 Högmässa: Nkby fh, Smeds, Ringwall

- kl 14 Nattvardsgudstjänst: Pensala bönehus, Tomas Klemets, Bengt Forsblom

LARSMO Musik

Nystart för körsång

Vi måste få i gång körsången på nytt i Larsmo församling! Nu inbjuds alla som tycker körsång är värdefullt, och därför kanske vill ta ansvar för den och vara med och påverka, till öppna övningar på torsdagar i Holm bönehus, en kort och koncis timme mellan 19.30 och 20.30. Vi börjar från 0 och funderar tillsammans hur vi helst vill jobba. Kören söker sina former under hösten. Anders Forsman leder och svarar gärna på frågor.

Sö 25.9 kl 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Östman, Ringvall
– **kl 12 Högmässa:** Jeppo kyrka, Östman, Ringvall
– **kl 18 Kvällsgudstjänst:** Nykarleby fh, Edman, Lönnqvist

Grupper och samlingar

To 15.9 kl 17.30 Minior o junior: Jeppo fh, taxiskjuts, varje to
Fr 16.9 kl 10–12 Små o stora: Jeppo fh, varje fr om inte annat meddelas.
Lö 17.9 kl 10–12 Källan: Åkervägen 4, Jeppo, öppet varje lö
Må 19.9 kl 18 Gemensam terminsinledning: för missionsgrupperna, Nkby fh, Camilla Skrifvars-Koskinen
To 22.9 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, varje to
– **kl 13–15 Café:** församlingslokalen i Munsala, öppet hus o samvaro.
– **Samtalsgrupp för män:** besök t Smeds gårdsmuseum, gemensam avfärd fr Nkby fh kl 13.
Må 26.9 kl 13 Forsby missionskrets: byagården, Smeds
– **kl 18 Kenyamission:** Nkby fh, Brita Jern
Ti 27.9 kl 13 Missionsträffen: Nkby fh
On 28.9 kl 13 Symöte: Munsala pensionärs-hem
– **kl 19 Missionscafé:** Pensala bönehus, Dennis Svenfelt

Vi uppdaterar annonseringen kontinuerligt. Följ med på församlingens webbplats och FB-sidan!
www.nykarlebyforsamling.fi

PEDERSÖRE

Sö 18.9 kl. 10 Gudstjänst: Purmo kyrka. Sandvik, Östman. Även strömning i youtube
– **kl. 13 Högmässa:** Pedersöre kyrka. Österbacka, Östman
– **kl. 18 Mässa med ungdomar:** Esse kyrka. Portin, Malmsten-Ahlsved, Edman. Sångprogram
Må 19.9 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka
– **kl. 13 Symöte:** Kållby bönehus
– **kl. 18 Klubb 10+:** Bennäs kyrkhem. Anm. Till Annika senast 16.9, tfn 0403100448

– **kl. 19.30 Salamugruppen:** Emaus bönehus (var tredje vecka). Stöder SLEF:s missionsarbete
On 21.9 kl. 13.30 Missionsmöte: Emaus bönehus
Lö 24.9 kl. 11–15 Pop-up café och bokloppis: Ytteresse bönehus. Försäljning av bakverk, Slef Medias böcker. Sanni Forsblom säljer broderier. Sång Linnea Nyman
– **kl. 19 Önskesångscfé:** Purmo kyrk-hem. Kom och önska dina favoritsånger ur Psalmboken och Sionsharpan. Malmsten-Ahlsved, Pandey, Eklund
– **kl. 19 Frontline:** Kyrkostrands förs.hem, för unga vuxna
Sö 25.9 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka. Sandvik, Malmsten-Ahlsved
– **kl. 13 Högmässa:** Purmo kyrka. Österbacka, Malmsten-Ahlsved
– **kl. 18 Kvällsmässa:** Pedersöre kyrka. Österbacka, Pandey
– **kl. 18 Kvällspredikan:** Ytteresse bönehus. André Djupsjöbacka
Må 26.9 kl. 18.30 Lovsångsgruppen Hop-pet: övning i Purmo kyrka. Nya intresserade välkomna med!
On 28.9 kl. 15.30 GloriEss: Esse förs.hem
To 29.9 kl. 14 Sångstund: Essehemmet. Kung
– **kl. 18.30 Bibelsits:** Ytteresse bönehus. Varannan vecka (udda veckor)
Lö 1.10 kl. 10–19 Kördag: Kyrkostrands förs.hem. Avslutas med musikandakt i Pedersöre kyrka kl. 18. Anm. Senast 22.9 via länk på församlingens webbsida el åt Mikka 0403100453 el Diana 0403100445
Ungdomsweekend på Pörkenäs 7–9.10. Anm. Senast 25.9 via länk på församlingens webbsida
Karakaffe: tisdagar kl. 9.30–11, Bennäs kyrkhem
Bibel o bön: tisdagar kl. 19, Bennäs kyrk-hem
Bön: torsdagar kl. 19, Purmo kyrkhem
Söndagsskolor: se info på webben

KOLUMNEN

MOA EKLUND

Appar för vardagstro

VAD ÄR "vardagsandlighet"? Det är en fråga som jag och några andra unga vuxna valde att utforska under ett fyra veckors projekt, lett av kaplanen Jan-Gustav Björk. Tillsammans med deltagarna Josefina Nordström och Jon Sundberg vill vi tipsa om olika vägar att närma dig Gud i just din vardag.

Som kanske redan känt finns det idag otaliga sätt att hålla Gud nära från dag till dag. Men om man inte redan har en rutin, eller är nyfiken att lära sig mer om vad det innebär att ha en relation med Jesus, var ska man ens börja?

Under vårt projekt testade vi tre olika engelskspråkiga mobilapplikationer med fokus på andlighet i vardagen. Alla med olika inriktningar och målgrupper.

»Det finns oändliga sätt att ha en relation med Gud.«

DEN FÖRSTA appen heter *Bible in one year*, där du varje dag under ett år tar dig igenom Bibeln med olika reflektioner, förklaringar och en sammanfattande bön i slutet på varje avsnitt. Denna app passade Josefina perfekt eftersom man enkelt kunde sätta på ett avsnitt i lurarna medan man exempelvis går ut med hunden eller diskar.

Målgruppen för denna app anser vi är personer som är nyfikna och vill lära sig mer om Bibeln på ett enkelt och inspirerande sätt.

DE TVÅ andra apparna vi testade heter *Abide* och *Pray as you go*. Dessa två är mer lika varandra när det kommer till utformning och tema. Båda fokuserar främst på kristen guidad meditation/bön och reflektion. *Abide* var en favorit hos både Jon och mig, som främst använde appen i slutet av dagen för att varva ner. "Den är bra för att undvika katastroftänkande som lätt kommer när det är dags att sova", påpekar Jon. *Pray as you go* fyller som sagt ganska samma funktion, men med lite annan utformning.

SAMMANFATTNINGSVIS kan vi rekommendera *Bible in one year* till er som vill lära er mer, och *Abide* eller *Pray as you go* till er som vill ha en paus från vardagens puls. Det finns oändliga sätt att ha en relation med Gud, den ena mer olik den andra. Och kanske hittar just du din väg med hjälp av en app som presenterades i Kyrkpressen av oss studerande, vem vet.

Moa Eklund är universitetsstuderande från Jakobstad, bosatt i Helsingfors.

JAKOBSTAD Retreat

Tyst retreat på Merilä

Välkommen på tyst retreat till Merilä 7–9.10.2022. Retreaten innehåller morgonmässa, tidebön, andlig vägledning, tid för vila, läsning, promenader, god mat samt möjlighet till enskilt samtal. Retreatledare är Bernica Haglund-Wikström och kantor Lisen Borgmästare.

Anmälan senast **27.9** via www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.
OBS! Begränsat antal platser. Kostnad 150 €. Mera info fås av Bernica Haglund-Wikström tfn 0403100418 eller bernice.haglund-wikstrom@evl.fi

Med katt och musik i Spanien

Marjo Danielsson åkte som turistkantor till Spanien tillsammans med sin döva katt Hugo.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO För ett drygt år sedan ville **Marjo Danielsson**, kantor i Åbo svenska församling, testa något nytt. Hon sökte jobb som turistkantor i Costa Blanca, Torrevieja i Spanien.

– Jag hade aldrig varit i Spanien och aldrig intresserat mig för Spanien, men dit ville jag. Jag upplevde det som ett slags ledning.

Hon fick jobbet och åkte iväg i oktober ifjol, tillsammans med sin döva katt Hugo. Hon skulle jobba i sex månader, 60procent som turistkantor för de finländare som är bosatta i området. Hon hade inte tänkt stanna längre än en period – men ändrade sig. Nu bär det snart av igen på en annan sexmånadersperiod.

– Där finns även under coronatiden en liten men aktiv församling med många frivilliga. Jag spelade psalmer mest på finska, men också på svenska och engelska.

Prästen och kantorn får lön, alla andra är frivilliga. Församlingen är en förening, och de små församlingsutrymmena har medlemmarna skaffat själva. För gudstjänster får de låna eller hyra en lokal katolsk kyrka.

»Katten Hugo gillar sol, liksom jag.«

Vad var det som gjorde att du ville tillbaka?

– Jag har bott i Jerusalem i tio år, så jag är kanske lite av av flyttfågel. När jag lärt känna människorna och staden kändes det lätt att återvända.

En tangent ville inte vara med

Den katolska kyrkans orgel var halvfärdig, för det hade inte funnits pengar att bygga den klar. Men den finska församlingen hade samlat in pengar för en digitalorgel och donerat den till den katolska församlingen.

– På den spelade jag. Men digitalorglar borde också vårdas... Den har en tangent som fungerar dåligt och den är ganska central – man måste hoppa över den ibland. Och det var kyrkans vaktmästare som bestämde om jag fick komma in och öva eller inte. Ibland fick jag, ibland inte!

Och längre än 55 minuter fick massan inte ta,

Marjo Danielsson vid orgeln, till vänster katten Hugo. FOTON: MARJO DANIELSSON OCH SATU MÄKITALO

för då ville vaktmästaren gärna hem. Marjo Danielsson lärde sig att utbyta blickar med prästen, och spela ett kort postludium eller inget postludium alls.

– Och kyrkokören sjöng vid varje mässa! Jag trodde det skulle vara så, men senare förstod jag att de inte alls brukat sjunga så ofta, skrattar hon.

– Jag lärde mig att i förväg ha dem att fylla i listor för att kolla vem som kunde vara på plats.

Hennes katt Hugo – en cornish rex – var med om hennes Spanienäventyr.

– Han är en väldigt speciell katt, och liksom de flesta döva personer ganska högljudd. Men han är väldigt fäst vid mig och jag vid honom så jag kunde inte lämna honom i Finland.

Han bodde för det mesta i hennes Spanien-lägenhet, utom den 17 januari när det var välsignelse av djur utanför den lokala katolska kyrkan.

– Han anpassade sig snabbt, han tycker om sol, liksom jag! Kanske på grund av sin dövhet är han väldigt bra på att läsa av sinnesstämningar. Om jag är ledsen bli han orolig, och om jag får gäster vet han det innan de kommer.

Veterinären bekräftade att Hugo läser av alla känslor som hon har.

– Jag kan inte ens föreställa mig tiden i Spanien utan honom!

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Renovering på gång på Bergö

På Bergö har både kyrkan och församlingshemmet fått ett ansiktslyft. Kyrkan lyser nymålad medan församlingshemmet har ny fasad och förnyade fönster.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

BERGÖ – Wow, en så fin kyrka!

Det är ett utrop som **Linda West**, vaktmästare i Bergö församling, är van att få höra.

Bergö kyrka är omtyckt inte bara av församlingsmedlemmarna utan också av turister som kommer in sommartid.

– Kyrkan uppfattas som jordnära och mysig. Den passar väldigt bra här på Bergö.

Kyrkan är uppförd 1802 och renoverades senast i början av 2000-talet. Nu återställs kyrkan i toppskick. Arbetena påbörjades i juni. Utsidan och taket har skrapats och målats, och några dåliga bräder har ersatts.

– Så kommer det att komma en ny handikapp-ramp, och fönsterkarmarna på insidan målas, berättar Linda West.

Färgerna är samma som tidigare. Också taket som varit blekt av solen har återfått sin ursprungliga klarröda färg.

– Vi har faktiskt fått lite reaktioner på att taket är så rött nu!

Linda West, vaktmästare i Bergö församling.

Kyrktaket tvättades och fasaden skrapades innan målningen.

Panelbyte pågår på församlingshemmet.

Bergös nymålade kyrka.

»Nu håller dörren värmen inne bättre.«

Korset lyser i höstmörkret

Församlingshemmet som är byggt 1989 har krävt mer omfattande renoveringar.

– Fasaden var i rätt dåligt skick, så den har fått ny brädfodring, och så har alla fönster förnyats.

Fönstren är i samma stil som de gamla. En förändring är att fönsterbågarna nu har ett lager aluminium ytterst, så att de är tåligare än de tidigare.

– Ytterdörren har också bytts ut. Nu håller dörren värmen inne bättre – vilket ju är bra också med tanke på de kommande elpriserna.

En liten förändring som Linda West ser fram emot är att korset på församlingshemmets gavel nu blir upplyst.

– Korset kommer att komma en bit ut från väggen, och så kommer det en ledslinga bakom.

Snart står både kyrka och församlingshem redo.

– Pengarna till renoveringen kommer från församlingens egna medel, påpekar Linda West.

Församlingshemmets fönster och panel har bytts ut och taket har målats.
FOTON: JOHANNA GRANLUND

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 18.9 kl 11: Högmässa i kyrkan, Guy Kronqvist, Kjell Lolax.

To 22.9 kl. 10.30: Silvergruppen-ilag. Besök av sjukhus-präst Rose-Maj Friman som berättar om sitt jobb och hur man finner hopp i svåra tider. Efteråt går vi ilag och äter lunch på Bistro (i första hand på egen bekostnad).

Sö 25.9 kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Guy Kronqvist

Liten&Stor: för daglediga med barn tisdagar kl. 10-12.00 i församlingshemmet.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

To 15.9 kl. 15: Tjejgrupp för åk 5-6 i Krs förs.hem.

Fr 16.9 kl. 13: Junior åk 3-6 i Krs på församlingshemmet.

Fr 16.9 kl. 18: Hjälpedarstart i magasinet.

Fr 16.9 kl. 19: Öppet hus för unga i magasinet.

Lö 17.9 kl. 08: Resa till kyrkhelgen i Karleby. Gemensam skjuts från Krs kyrka kl. 8.00 tillbaka ca 23.00. Anmälningar senast 14.9 till Daniel Norrback.

Sö 18.9 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Rosengård.

Sö 18.9 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Norrback Daniel, Vättö.

Ti 20.9 kl. 12.30: Missionsstuga i Krs förs.hem. Terminsstart, alla välkomna på träff med umgänge, sång och bön, kaffe med tilltugg. Lotteri. Insamlade medel går till missionsarbetet.

Ti 20.9 kl. 13: Minior åk 1-2 i Lfd på magasinet.

Ti 20.9 kl. 13: Kenya syförening i grupprummet i Lfds förs.hem. Terminsstart.

On 21.9 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

On 21.9 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Samling för daglediga, vi inleder med gemensam måltid! Observera tiden!

To 22.9 kl. 18: Lfds kyrkokörs övningar inleds i kyrksalen i Lfds förs.hem. Välkommen med!

To 22.9 kl. 19.30: Krs kyrkokörs övningar inleds i Krs förs.hem. Välkommen med!

Fr 23.9 kl. 13: Junior åk 3-6 i Lfd på magasinet.

Fr 23.9 kl. 19: Öppet hus för unga i magasinet.

Lö 24.9 kl. 18: Temakväll "Guds omsorg" i Krs förs.hem. Medv. Markus Jakobsson, Tom Bergman, Olle Nilsson. Sång av Thorolf Westerlund. Servering.

Sö 25.9 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Engström, Martikainen.

Sö 25.9 kl. 12: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen. Efter högmässan födelsedagsfest för församlingens 70-åringar på Jonnsborg.

Sö 25.9 kl. 18: Gospelkör i Krs församlingshem. Kom

KRISTINESTAD Unga

Gott och blandat för unga

"Gott och blandat" – en grupp för unga efter ni-an samlas i magasinet **varannan tisdag kl. 18.00**. Vi blandar och delar tankar och funderingar om allt som känns viktigt just nu. Ledare är Jeanette Ribacka-Berg. Nya välkomna med!

Mera info om församlingens andra grupper för barn och unga hittas på www.kristinestads-svenskaforsamling.fi

MALAX Barn och familj

Barnverksamheten

Minior i Yttermalax: onsdagar kl. 13-16 jämna veckor (åk 1)

Junior i Yttermalax: onsdagar kl. 13-16 udda veckor (åk 2-3)

Minior i Övermalax: torsdagar kl. 13-15 (åk 1-2)

Junior i Övermalax: torsdagar kl. 15-16.30 (åk 3-4)

Familjeklubben torsdagar kl. 9.30-12 i församlingshemmet i Övermalax. För vuxna som är hemma med barn under skolåldern. Drop in och kom som du är! Varmt välkomna!

Kontakta barnledare Jenni Broo 050 44 18 292, e-post jenni.broo@evl.fi om du vill anmäla ditt barn till minior/junior eller har frågor.

med och sjung gospel med Nanna Rosengård.

Ti 27.9 kl. 12: Härkmeri syförening. Norrback Erica.

Ti 27.9 kl. 13: Minior åk 1-2 i Krs på församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 14: Diakonisyföreningen träffas i grupprummet i Lappfjärds församlingshem.

Ti 27.9 kl. 18: "Pois kotoa vieraassa maassa." Föreläsning för ukrainare och stödpersoner. Kristiina Virkkilä ger verktyg för att hantera en ny vardag i ett nytt land. Föreläsningen hålls på finska och tolkas till ryska och svenska.

Ti 27.9 kl. 18: "Gott och blandat" – grupp för unga efter högstadiet i magasinet.

On 28.9 kl. 19: Karagruppen i grupprummet i Lfds förs.

hem. Engström.

On 28.9 kl. 19: Glädjedropparnas övningar fortsätter i Sby kyrka.

To 29.9 kl. 11.30: Pensionärssamling i Sby.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes:

Lö 17.9 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria

Sö 18.9 kl 12: Gudstjänst i kyrkan. Ulf Sundqvist, Gerd Lindén-Liljehage

Sö 18.9 kl 18: Bön och lovsång i Luthergården, Isak Snickars, Elias Jakobsson och lovsångsteam

KRISTINESTAD Musik

Sjung gospel!

Gospelkören samlas i Kristinestads församlingshem **söndag 25.9 kl. 18**.

Kom med och sjung gospel med Nanna Rosengård som dirigent!

NÄRPES Samtal och stöd

Trädgården

En ny samtals-/stöddgrupp för kvinnor som blivit utsatta för våld eller hot om våld i sitt förhållande, eller har levt i våldsamma förhållanden, startar i höst. Det kan handla om fysiskt, psykiskt eller ekonomiskt våld och du är välkommen oavsett om våldet inträffat nyligen eller om det är länge sedan. Kort avslutande andakt och tilltugg. Varmt välkommen!

Tidpunkt: Vi samlas varannan onsdag kl. 17.30-19.30 (6 ggr) med start **onsdag 21.9**.

Plats: Kyrkbacken, Kyrktåget 2.

Anmälan: till diakon Birgitta L. Engström, birgitta.lillback@evl.fi eller tel. 050-386 4565 **senast 15.9**.

Ti 20.9 kl 14: Tjat & Prat på Café Albert. Samtalsgrupp för dig som vill upprätthålla nykterheten On 21.9 kl 12: Pensionärssamling i församlingshemmet. Mat. Anders Blomberg

On 21.9 kl 17.30: Trädgården – En ny samtals-/stödgrupp för kvinnor som blivit utsatta för våld eller hot om våld i sitt förhållande, eller levt i våldsamma förhållanden, startar i höst. Kyrkbacken, Kyrktåget 2, anmälan till diakon Birgitta L. Engström: birgitta.lillback@evl.fi

On 21.9 kl 18–20: Om Liv & Död med Ann-Mari och Kerstin samlas första gången för terminen. Förfrågningar till Ann-Mari Audas-Willman 040 831 0640

Lö 24.9 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria

Sö 25.9 kl 12: Gudstjänst i kyrkan. Ann-Mari Audas-Willman, Gerd Lindén-Liljehage

Sö 25.9 kl 18: Skördefest i Norrnäs bönehus. Marcus Jakobsson, tal och sång. Elias Jakobsson, musik. Gåvor med olika skördeprodukter mottas med tacksamhet till försäljning på basarbordet

Ti 27.9 kl 13: Tiistaiherho i församlingshemmet

To 29.9 kl 13: Diakonisyföreningen i församlingshemmet

Övermark:

Fr 16.9 kl 18.30: Karasamling i församlingshemmet

Sö 18.9 kl 10: Gudstjänst i kyrkan. Ulf Sundqvist, Gerd Lindén-Liljehage

Må 19.9 kl 13: Träffpunkt i församlingshemmet

Fr 23.9 kl 18: Höstfest i Frönäs bönehus. Håkan Salo, Tomas Klemets

Må 26.9 kl 13: Symöte i församlingshemmet

Pörtom:

To 22.9 kl 13: Pensionärsträff i församlingshemmet. Dagens gäst: Anders Kronlund. Kaffeservering

Sö 25.9 kl 10: Högmässa i kyrkan. Marcus Jakobsson, Jan-Ola Granholm

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 18.9 kl. 14: Högmässa. Tornberg, Brunell.

Må 19.9 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Må 19.9 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt.

On 21.9 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

Terminsstart, nya medlemmar välkomna med!

Sö 25.9 kl. 14: Gudstjänst. Enlund, Brunell.

Må 26.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 26.9 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt.

On 28.9 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

MALAX

Sö 18.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Predikant Tero Lehtola från SRK/Sverige. Kyrkkaffe kl 11.15 i KH. Snellman, Lax.

Sö 18.9 kl. 12: Finsk gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe från kl 11.15 i KH. Predikant Kari Inkeroinen från SRK. Snellman, Lax.

Sö 18.9 kl. 16: The Gospel Voice i KH.

Sö 25.9 kl. 10: Ungdomsgudstjänst i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Må 26.9 kl. 10: Karacafé kl 10 i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

Sö 2.10 kl. 10: Mikaelidagen. Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi. Cay-Håkan Englund, Lax.

Sö 2.10 kl. 16: The Gospel Voice i KH.

Sö 2.10 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.

Sö 2.10 kl. 18: PsalmJam2 kl 18 i kyrkan. Skriftskolan startar. Inskrivningsblankett sänds ut i september till alla år 2008 födda. Lämna in blanketten senast 30.9 kl.16.

PETALAX

Fr 16.9 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet. Nyroos, Brunell.

Sö 18.9 kl. 12: Högmässa. Tornberg, Brunell.

Ti 20.9 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Ti 20.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

Ti 20.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt.

On 21.9 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet. Terminsstart, nya medlemmar välkomna med!

To 22.9 kl. 18.30: Kyrkokören i församlingshemmet. Terminsstart, nya medlemmar välkomna med!

Sö 25.9 kl. 12: Gudstjänst. Enlund, Brunell.

Ti 27.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Ti 27.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

To 22.9 kl. 18.30: Kyrkokören i församlingshemmet.

KOLUMNEN

JEANETTE RIBACKA-BERG

Blåvingarnas dans på hjortronmossen

JAG UNDRAR när jag har plockat hjortron senast? Och dessutom tyckt att det varit roligt? Nej, jag kan inte minnas när jag skulle ha gjort det. Men i somras hände det. Jag hade inga förväntningar när vi for ut på mossen, snarare farhågor om diverse bromsar och mygg. Men där ute på mossen fanns märkligt nog inga myggor den dagen, bara solsken och vackra blåa fjärilar som flög omkring i stillheten.

Jag såg ett hjortron och böjde mig ner för att plocka det, sedan såg jag ett till och ett till, och plötsligt såg jag många. Då jag böjde mig ner för att se bättre började en barnpsalm snurra i mitt huvud: "Bara den som vandrar nära marken, kan se dina under Gud."

Blåvingefjärilarna dansade runtom mig och fladdrade i väg till nästa hjortrontuva. Så generösa, precis som om de ville säga: "Här, varsågod, ta för dig och njut av livets goda."

»Kanske förundran är nyckeln till hopp om förändring?«

VÄL HEMMA hörde jag på radion att i år inföll Earth Overshoot Day – eller den ekologiska skuldens dag som den kallas på svenska – redan den 28 juli. Dagen markerar det datum då vi människor har förbrukat de naturresurser som jorden har möjlighet att förnya under ett år. Och det stämde till eftertanke: Vad kan jag bidra med för att förvalta skapelsen på ett bättre sätt? Tänk om ord som lagom, måttlighet och förnöjsamhet kan hjälpa oss att skapa ett gott liv som är tillräckligt? Ett hållbart liv för oss och de som kommer efter oss. Och psalmen från dagens hjortronplockning fortsatte att snurra: "Låt oss aldrig bli så stora att vi inte ser de små, larven som kryper och myran som stretar och barn som lär sig gå. Nej, bara den som vandrar nära marken, kan se dina under Gud."

I höst då allt rullar på med fart igen ska jag försöka minnas blåvingarnas dans och min förundran över skapelsens skönhet och livets alla gåvor. Kanske förundran är nyckeln till hopp om förändring och en vilja att värda och vårda vår natur?

Allt medan blomsterängen vissnar ner i egen takt för att förhoppningsvis ge nya blommor nästa vår, för binas skull.

Jeanette Ribacka-Berg är ungdomsarbetsledare i Kristinestads svenska församling.

NÄRPES Basar

Skördefest

Skördefest i Norrnäs bönehus **söndagen 25.9 kl 18**. Marcus Jakobsson, tal och sång. Elias Jakobsson, musik. Gåvor med olika skördeprodukter mottas med tacksamhet till försäljning på basarbordet.

Diakonerna tre: Kristina Örn, Birgitta Lillbäck Engström och Anders Blomberg. FOTO: PATRIC SJÖLANDER

Diakonin är händernas teologi

Församlingens diakoner verkar oftast i det tysta. I år när diakonin firar sitt 150-årsjubileum lyfts ett viktigt arbete fram.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

NÄRPES – Man märker att diakonin inte är så bekant för alla. Mycket av det vi sysslar med är ju också konfidentiellt, konstaterar **Kristina Örn** som är ledande diakon i Närpes församling.

För att berätta om verksamheten ordnar hon och de två andra diakonerna, **Birgitta Lillbäck Engström** och **Anders Blomberg**, tillsammans samlingar runt om i församlingen. Kvällarna går under namnet "Diakonerna tre på turné".

– Närpes är ett ganska utspritt område och det finns många byahus, bönehus och bykyrkor. Tanken är att vi ska satsa på dem, och vi åker ut till flera av dem och har en kväll i diakonins tecken. Vi berättar lite historia och vad diakonin gör i Närpes, sjunger och haren andakt.

Det som görs är en hel del: allt från hembesök, samtal, andakter i skolor, dagis och på institutioner, smågrupp-

sverksamhet till den sociala biten med ekonomisk hjälp och matutdelning.

– Om man jämför med hur de arbetar i större städer är de mera av socialarbetare, medan vi i Närpes har tid också för mer traditionell verksamhet.

Till exempel uppvaktar diakonerna i Närpes alla 80- och 85-åringar med hembesök.

– På många ställen har man övergått till att ha kalas för de här åldersgrupperna, men vi tycker att det är värdefullt att vi kan och får göra dessa besök i hemmen.

De flesta vill gärna ha besök.

– Jag brukar alltid fråga om jag får ge ett ord på vägen. "Jo, läs du bara!" säger de.

Ett gemensamt kalas ordnas för 70-åringarna, och 90- och 100-åringarna uppvaktas av prästerna i församlingen.

Diakonerna gör också andra hembesök.

– Någon kanske säger att vi gärna får komma på nytt, eller så kan vi få tips om att den eller den är ensam.

– Människomötena är något av det bästa i arbetet, säger Kristina Örn. Vi har den där tiden. Närvårdarna som kommer med hemservice har inte tid att sitta och lyssna.

Vänverksamheten har också varit efterfrågad. På sistone har det ändå inte varit möjligt att erbjuda en vän till alla som önskat någon att samtala med. Det har helt enkelt inte funnits tillräckligt med aktiva.

– Nu har äldrerådet i Närpes också uppmärksammat detta och vi ska samarbeta och försöka få ihop en stab tillsammans. Det kommer att vara ett möte snart och en liten utbildning kan kanske ordnas.

Har du själv något motto i arbetet?

– Ja, det är nog den gyllene regeln, säger Kristina Örn. "Gör för andra det som du vill att andra ska göra för dig."

Det handlar om att möta människor helt konkret.

– Vi ska inte bara hålla oss inom kyrkans väggar och prata om det som Jesus lärde oss; att alla människor är lika värda oberoende av samhällsställning eller annat. Vi ska också omsätta det i praktisk handling.

"Låt din ängel mig bevara från synder, sorger och all fara."

5 €

Genom att köpa reflexängeln hjälper du oss att hjälpa.

Arbetsgruppen för diakonin har idéat fram en ängel av reflextyg. Ängeln görs på talko och säljs till förmån för diakonin. FOTO: PRIVAT

En fest för diakonin

Söndagen 11 september firade Korsnäs och Närpes församlingar diakonijubileet med en festmessa i Närpes kyrka. På den efterföljande festen i församlingshemmet delade man berättelser och sånger, och en utställning gav liv åt hur diakonin sett ut genom åren.

Mycket har ändrat, men mycket är lika: också idag räcker diakonin ut en hjälpande hand till den som behöver det mest.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Med katt och musik i Spanien

Marjo Danielsson åkte som turistkantor till Spanien tillsammans med sin döva katt Hugo.

TEXT: SOFIA TORVALDS

ÅBO För ett drygt år sedan ville **Marjo Danielsson**, kantor i Åbo svenska församling, testa något nytt. Hon sökte jobb som turistkantor i Costa Blanca, Torrevieja i Spanien.

– Jag hade aldrig varit i Spanien och aldrig intresserat mig för Spanien, men dit ville jag. Jag upplevde det som ett slags ledning.

Hon fick jobbet och åkte iväg i oktober ifjol, tillsammans med sin döva katt Hugo. Hon skulle jobba i sex månader, 60procent som turistkantor för de finländare som är bosatta i området. Hon hade inte tänkt stanna längre än en period – men ändrade sig. Nu bär det snart av igen på en annan sexmånadersperiod.

– Där finns även under coronatiden en liten men aktiv församling med många frivilliga. Jag spelade psalmer mest på finska, men också på svenska och engelska.

Prästen och kantorn får lön, alla andra är frivilliga. Församlingen är en förening, och de små församlingsutrymmena har medlemmar skaffat själva. För gudstjänster får de låna eller hyra en lokal katolsk kyrka.

»Katten Hugo gillar sol, liksom jag.«

Vad var det som gjorde att du ville tillbaka?

– Jag har bott i Jerusalem i tio år, så jag är kanske lite av en flyttfågel. När jag lärt känna människorna och staden kändes det lätt att återvända.

En tangent ville inte vara med

Den katolska kyrkans orgel var halvfärdig, för det hade inte funnits pengar att bygga den klar. Men den finska församlingen hade samlat in pengar för en digitalorgel och donerat den till den katolska församlingen.

– På den spelade jag. Men digitalorglar borde också vårdas... Den har en tangent som fungerar dåligt och den är ganska central – man måste hoppa över den ibland. Och det var kyrkans vaktmästare som bestämde om

Marjo Danielsson vid orgeln, till vänster katten Hugo. FOTON: MARJO DANIELSSON OCH SATU MÄKITALO

jag fick komma in och öva eller inte. Ibland fick jag, ibland inte!

Och längre än 55 minuter fick mässan inte ta, för då ville vaktmästaren gärna hem. Marjo Danielsson lärde sig att utbyta blickar med prästen, och spela ett kort postludium eller inget postludium alls.

– Och kyrkokören sjöng vid varje mässa! Jag trodde det skulle vara så, men senare förstod jag att de inte alls brukat sjunga så ofta, skrattar hon.

– Jag lärde mig att i förväg ha dem att fylla i

listor för att kolla vem som kunde vara på plats.

Hennes katt Hugo – en cornish rex – var med om hennes Spanienäventyr.

– Han är en väldigt speciell katt, och liksom de flesta döva personer ganska högljudd. Men han är väldigt fäst vid mig och jag vid honom så jag kunde inte lämna honom i Finland.

Han bodde för det mesta i hennes Spanien-lägenhet, utom den 17 januari när det var välsignelse av djur utanför den lokala katolska kyrkan.

– Han anpassade sig snabbt, han tycker om sol, liksom jag! Kanske på grund av sin dövhet är han väldigt bra på att läsa av sinnesstämningar. Om jag är ledsen bli han orolig, och om jag får gäster vet han det innan de kommer.

Veterinären bekräftade att Hugo läser av alla känslor som hon har.

– Jag kan inte ens föreställa mig tiden i Spanien utan honom!

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 18.9 kl. 12: Högmässa med kyrkoherdeinstallation i Pargas kyrka, biskop Bo-Göran Åstrand m.fl. Efter högmässan bjuder församlingen på festlunch på restaurang Hunger & Törst. Förhandsanmälan till festlunchen.

On 21.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Hanna Lehtonen.

Sö 25.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Markus Ollila. Konfirmandjubileum 50 år efter konfirmationen.

On 28.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka.

Nagu kapellförsamling:

Sö 18.9 kl. 17: Tvåspråkig kvällsyrka i Nagu församlingshem, Kjell Granström, Eeva Granström, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Sö 25.9 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 25.9: Diakonijubileum med festhögmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund. Efter högmässan kyrklunch i prästgården.

Iniö kapellförsamling:

To 22.9 kl. 15: Sångstund på Aftonro, Robert Helin.

ÅBO

sön 18.9:

- **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Grahn(lit), Danielsson. Gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

- **kl 15:** Mässa, Kustö kyrka. Björkgren, Danielsson. Gudstjänstgrupp S:t Karin medverkar. Kyrkkaffe efter mässan i kantorsstugan.

mån 19.9:

- **kl 14:** Missionskretsen, Aurelia.
- **kl 18-20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 20.9:

- **kl 14.30-18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
- **17-18.30:** Garn & Tråd, Aurelia. Tycker du om att hand-

ÅBO Barn

Höstlovsläger för barn

Saknar du program för höstlovsveckan, se hit! Åbo svenska församling ordnar dagsläger för barn i åk 1-6 i Aurelia **17-21.10 kl 8.30-16**.

Kom för en dag eller alla fem dagar, varje dag gör vi något nytt och annorlunda. Vi gör bl.a. utflykter, pysslar, spelar och bakar.

Med ryms 25 barn. Anmälan **12.9-3.10** <https://www.lyyti.fi/reg/hostlovsdagslager22>
Avgift 15€/dag eller 65€/5 dagar. Innehåller mat, olycksförsäkring, material, program och möjliga utflykter. Församlingens diakoni tar emot anhöllan om befrielse och/eller ned-satt lägeravgift.

Undrar du över något eller vill få mer information, kontakta ungdomsarbetsledaren Mari Nurmi, 0403417469 eller mari.nurmi@evl.fi.

arbeta? Kom gärna med och sticka eller virka in lite av livets röda tråd i arbetet som du håller på med!

- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 21.9:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

- **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia. Carita Eklund "Vi firar diakonins 150-års jubileum".

- **kl 18:** Träff för frivilliga inom flyktingverksamheten och andra intresserade, Aurelia. Vi planerar första söndags-lunchen 9.10.

tors 22.9:

- **kl 9.30-11.45:** Familjecafé, Aurelia.

- **kl 18 Vardagsrum – på svenska:** S:t Karins kyrka. Kvällste med tilltugg, ordnas i samarbete med Marthaförbundet, Röda Korset, Folkhälsan i S:t Karins och Åbo svenska församling.

lör 24.9:

- **kl 18:** Tvåspråkig regnbågsmässa, Aurelia.

sön 25.9:

- **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Bäck (pred), Wikstedt (lit), Söderlund. Gudstjänstgrupp Rut och Seniorkören Argentum (dir. Henrica Lillsjö) medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

mån 26.9:

- **kl 12-12.15:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

tis 27.9:

- **kl 14.30-18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 28.9:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

JOMALA Träning

Motion och mission

Vi tränar tillsammans på **måndagar kl. 10** i Prästgården. 2€/gång till förmån för missionen. Ingen anmälan. För mer information kontakta diakonissa Ann-Lis Biström; 018-328 313, ann-lis.bistrom@evl.fi.

ÅBOLAND För familjen

Familjeläger på Koupo

Väståbolands svenska församling ordnar familjeläger på Koupo lägergård **lördag 1.10 kl. 11 till söndag 2.10 ca kl. 15**. Läget avslutas med Mikaelidagens familjemässa kl. 13 i Pargas kyrka med efterföljande änglapyss i församlingshemmet. Pris 20 €/familj, inklusive kost och logi. Familjer från grannförsamlingarna är också välkomna!

För frågor, information och anmälningar, kontakta Solveig Björklund-Sjöholm, tfn 040 312 4416.

- kl 13-15: Café Orchidé, Aurelia. Marjo Danielsson "Min resa, berättelser från Spanien".
- kl 13: Frukostklubben, Kåren (Tavastg. 22, Åbo). Ruth Illman "Judiskt liv idag - i Finland och i världen". Anmälningar senast 26.9 kl. 21 till tkurten@abo.fi eller 045-125 5880.
- kl 18: Bönegruppen, Aurelia.

tors 29.9:

- kl 9.30-11.45: Familjecafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Lör 17.9 kl. 19 Vesper

Sön 18.9 kl. 11 Högmässa: Laura Serell, Guy Karlsson

Tors 22.9 kl. 12 Sopplunch

Fre 23.9 kl. 13.30 Musikandakt på Rönngården: Serell, Erlandsson

Sön 25.9 kl. 11 Högmässa: Serell, Erlandsson

MARIEHAMN

KP 16-29.09.2022

Sö 18.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. *

TO 22.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

SÖ 25.09 kl. 11.00: Gospelmässa i S:t Görans kyrka, Good News och 2the lord medverkar. *

TO 29.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

Taxi till gudstjänst, tfn 018-19500.

*=Livestreaming på församlingens Facebook-sida.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

18.9 kl. 11 Högmässa: i Finström. Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.

18.9 kl. 11 Högmässa: i Vårdö. Outi Laukkanen, Marina Saprova.

25.9 kl. 11 Högmässa: i Geta. Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.

25.9 kl. 11 Internationell högmässa: i Sund, knytka-las efteråt. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

25.9 kl. 19 Mässa med sånger från Taizé: i Finström. Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.

Höstens gruppverksamhet har startat. Se info om aktiviteterna på www.norraalandsforsamling.ax.

ECKERÖ-HAMMARLAND

S:ta Catharina och S:t Lars är stängda 1 september - 30 april 2023. Söndagar endast under gudstjänsttid. Övriga tider enligt överenskommelse

S:t Lars kyrka

Sextonde söndagen efter pingst

Gudstjänst 25.9 kl 11 med Jean Banyanga och Pipsa Juslin. Kollekt: Finlands Sjömanskyrka r.f.

S:ta Catharina kyrka

Femtonde söndagen efter pingst

Gudstjänst 18.9 kl 11 med Jean Banyanga och Pipsa Juslin. Kollekt: Finlands Ev. Luth. Student- och Skolungdomsmission r.f.

Övrigt

Klapp & klang: torsdagar kl 10.30 i Catharinagården.

Catharina-Larskören: onsdagar kl 18.30 i Catharinagården.

Sykretsen: måndagar jämna veckor kl 12.30 (startar 5.9)

i Catharinagården.

Herrlunchen: startar 29.9 kl 12.00 i Catharinagården (Hammarland). Eckerö herrar hjärtligt välkomna med. Anmälan till pastorskansliet, tel. 38387.

MARIEHAMN För män

Samtalsgrupp för män

I höst har vi en samtalsgrupp för män under sju tisdagskvällar, då vi träffas kl. 18.00 i församlingens hemmet, dricker kaffe eller te och för samtal om aktuella frågor - både världsliga och kyrkliga.

Samtalen pågår 90 minuter. Direkt efteråt har man möjlighet att delta i en kvällsmässa, som kommer att variera i form och innehåll.

Närmare information om samtalsteman och mässor kommer att finnas på församlingens hemsida och Facebook-sida:

6 september, då vi inte har någon kvällsmässa utan en pilgrimsvandring genom Mariehamn

20 september, då en annan präst än Edgar medverkar

4 oktober, 18 oktober

1 november, 15 november och 29 november

Varmt välkommen! Boka in kvällarna redan nu!

KOLUMNEN

LARS-RUNAR KNUTS

Vem vill förvalta?

FÖRVALTNING ÄR ett viktigt ord. Med god förvaltning förstår jag att man sköter ett uppdrag på ett bra sätt. Förvaltaren har ett ansvar för det som har anförtratts hen. Förvaltare nämns på flera ställen i Bibeln. Tänk på Jesu ord om en trogen och klok förvaltare som efter att ha skött sitt uppdrag väl får utvidgat förtroende.

I församlingarna finns mycket att förvalta. Jag tänker inte här på förvaltning av sakramenten utan på lekmännens förvaltning av de uppdrag som de valts till. Speciellt har jag i höst tänkt på den förvaltning som sker i församlingsråd, kyrkoråd och kyrkofullmäktige. I november i år är det församlingsval. Vem ska delta i den förvaltning som sker i nämnda förtroendeorgan? Väljarna bestämmer.

JAG HAR TALAT och mejlat med många personer som kunde vara med och förvalta. Några personer har lång erfarenhet av församlingsförvaltning men många är villiga att för första gången engagera sig i församlingens förtroendeorgan. Jag har också talat med några som efter mycket övervägande tackat nej. För de flesta som tackat nej är stress och tidsbrist den främsta orsaken. Tiden räcker inte till. Man har sitt jobb och kanske uppdrag i föreningar och styrelser eller så behövs man i familjen. Dessa orsaker förstår jag väldigt bra.

Någon vill inte binda sig för en så lång tid som fyra år, eftersom man i sitt nuvarande livsskede inte kan förutspå vad som kommer att hända inom fyra år. Många av dem som tackat nej har varit glada över att ha blivit tillfrågade och någon har antytt att det kan bli aktuellt att engagera sig i ett senare skede.

»De förtroendevalda har erfarenheter som de kan dela med sig av och som församlingarna kan dra nytta av.«

DE FÖRTROENDEVALDA representerar många samhällssektorer och åldersgrupper och har erfarenheter som de kan dela med sig av och som församlingarna kan dra nytta av. Jag hoppas, att man i församlingarna uppskattar de förtroendevaldas insats och att de förtroendevalda ges ansvarsfulla uppgifter i församlingen.

Lars-Runar Knuts har varit medlem i församlingsrådet i Åbo i över 47 år.

Drömmen om skärgården blev sann

Saara Maria Roto blev inte vald till kyrkoherde i Väståboland – men nu börjar hon som kaplan i stället. Nåd och tillväxt är viktiga ord för henne. – Alla behöver förvandlas lite ibland!

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

VÄSTÅBOLAND När Väståbolands församling sökte ny kyrkoherde bestämde sig **Saara Maria Roto** för att ställa upp i valet. Men när **Sara Grönqvist** blev vald till kyrkoherde i Väståboland slutade berättelsen ändå med att Saara Maria Roto också landade där – dels som kaplan i Iniö, men mesta dels som kaplan i Pargas. Hon har också ansvar för församlingens missionsarbete.

– Redan i samband med kyrkoherdevalet bestämde jag att jag vill jobba i skärgården. När Sara ringde mig och tipsade om den här tjänsten var jag genast intresserad.

Nu har hon flyttat från Kuopio till S:t Karins.

Hur skiljer sig Kuopio från Pargastrakten?

– Arbetet är sig likt, men samtidigt helt annorlunda. En konkret sak är att här måste man ha koll på färjtidtabeller. Kanske finlandssvenskar i allmänhet också är lite mer sociala och öppna. Här finns också en attityd av att alla känner alla, och den känslan har man inte på samma sätt i det finska Finland, säger hon.

– Alla som träffar varandra försöker genast sätta varandra på kartan och leta efter gemensamma bekanta.

Drömmarna får gro

Den här hösten jobbar hon alltså som tf-kaplan i Iniö och Pargas.

– Mina drömmar får gro här och sedan får vi se vart de leder.

Hon älskar naturen i skärgården och drömmer om lågtröskelverksamhet som skulle samla folk till exempel kring att grilla korv en höstkväll.

– Jag drömmer om en kyrka som har öppna dörrar och som fortsättningsvis står mitt i byn.

Hon ser kyrkan som något som handlar om att en människa möter en människa – men också som något mycket större.

– Jag tycker det är viktigt att kyrkan fortfarande är synlig och att den har en mening: att förmedla nåd.

Vad betyder nåd för dig?

– Det betyder att jag räcker till för Gud, sär-

Saara Maria Roto ser särskilt fram mot att jobba i skärgården och lära känna människor där.

FOTO: PRIVAT

»Vi behöver inte vara någonting mer än vi är.«

skilt i de stunder när jag kämpar med frågan om jag räcker till.

För henne är Gud någon som ser henne i hennes brustenhets och älskar henne för den.

– Det är en stor bit av nåden. Vi behöver inte vara någonting mer än vi är. Gud kommer till mig särskilt när jag är brustenhets och svag.

Samtidigt måste man också själv bära ett litet ansvar, tänker hon.

– Vi kan försöka göra något gott i vår lilla värld, det vi kan. Våra gärningar är Guds gärningar.

Vad skulle du önska att alla som kom i kontakt med kyrkan skulle få uppleva?

– Jag skulle önska att alla kunde komma till kyrkan med glädje och brustenhets och sorg och villiga händer. Också i brustenhets finns glädje, glädjen i att vara på väg, i att inte vara fullständig men få växa.

– Det är också roligt att växa! Alla behöver förvandlas lite ibland.

Hur skulle du vilja förvandlas?

– Jag skulle vilja vara mer öppen för livets stora och små under. Jag skulle vilja gå med öppna ögon även om jag mötte någon som tänker annorlunda än jag. Ett av de största undren är när två människor som är väldigt olika och tänker väldigt olika möts och diskuterar. Då är Gud på något vis konkret närvarande.

Hon tror inte att det handlar om en slump att Sara Grönqvist ringde henne – det handlar om ledning.

– Det var något som fick mig att tacka ja när jag tänkte på Iniö som en del av mitt arbete. Jag kände att jag verkligen vill jobba där och se hur livet där är. Att få jobba i Väståbolands svenska församling med mångsidiga uppgifter upplever jag som en gåva!

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Torsdag 15.9 Kati Kivistö, Helsingfors

Fredag 16.9 Monika Koskinen, Kuni

Måndag 19.9 Luisa Tast, Malax

Tisdag 20.9 Luisa Tast, Malax

Onsdag 21.9 Lucas Snellman, Vanda

Torsdag 22.9 Sofia Liljeström, Åbo

Fredag 23.9 Kalle Sällström, Helsingfors

Måndag 26.9 Seth Jacobson, Borgå

Tisdag 27.9 Markku Salminen, Helsingfors

Onsdag 28.9 Lucas Snellman, Vanda

Aftonandakt kl. 19.15

Torsdag 15.9 Anna Maria Böckerman, Helsingfors

Fredag 16.9 Gun Berg, Borgå

Lördag 17.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 18.9 Tacksamhet. Textläsare: Eva Jo-

hansson och Ingemar Johansson. Producent:

Hedvig Långbacka (repris från 22.9.2019)

Måndag 19.9 Marina Motaleff berättar om Kata-

rina av Siena (repris från 10.8.2021)

Tisdag 20.9 Janette Lagerroos, Nagu

Onsdag 21.9 Anders Hamberg, Jyväskylä

Torsdag 22.9 Tua Sandell, Helsingfors

Fredag 23.9 John Vikström, Åbo

Lördag 24.9 kl.18.03 Ett ord

inför helgen

Söndag 25.9 Guds omsorg.

Textläsare: Monica Slotte

och Lucas Snellman. Produ-

cent: Hedvig Långbacka

Måndag 26.9 Marina Motaleff berättar om Katarina

av Siena (repris från 17.8.2021)

Tisdag 27.9 Janette Lager-

roos, Nagu

Onsdag 28.9 Jan Edström,

Esbo

Guds omsorg är temat för söndagen den 25.9. Du kan läsa mer om söndagen på sid 12.

FOTO: UNSPLASH

Gudstjänst med temat "Älska din medmänniska!"

I Maxmo kyrka firas en tv-gudstjänst där **Ingemar Klemets** är liturg och predikant. I gudstjänsten medverkar församlingsbor som genom olika texter belyser hur kristna är kallade att älska sina medmänniskor.

Välkomsthälsningen ges av **Johan Friman** och textläsare är **Petra Gripenberg** och **Eva Hietanen**. Föredjare är **Ann-Sofi Bäck** och **Annika Nuuja**. Introduktion till sången *Bara en stund har vi på oss* – skriven av den lokala prästen **Håkan Bäck** – ges av **Gun-Britt Nyman**.

Kantor och pianist är **Martin Klemets**. Övriga musiker är **Erica Nygård** på flöjt, **Mikael Södergård** på elbas och **Hannes Sjöblom** på slagverk. Kören leds av **Peter Sjöblom**. Tv-regi **Rufus Hedengren**.

Gudstjänsten sänds den **18.9 kl. 12.00 i Yle Fem** och samma dag **kl. 13.03 i Yle Vega**.

Flöjtisten Erica Nygård är en av musikerna som medverkar i tv-gudstjänsten från Maxmo kyrka.

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 18.9 Älska din medmänniska! – Temagudstjänst med Vörrå församling. Välkomsthälsning: Johan Friman. Predikant och liturg: Ingemar Klemets. Kantor och pianist: Martin Klemets. Övriga musiker: Erica Nygård (flöjt), Mikael Södergård (elbas) och Hannes Sjöblom. Körledare: Peter Sjöblom. Textläsare: Petra Gripenberg och Eva Hietanen. Föredjare: Ann-Sofi Bäck och Annika Nuuja. Sångintroduktion: Gun-Britt Nyman. Sändning från Maxmo kyrka.

Söndag 25.9 Högmässa från Kyrkhelg Nord i Karleby. Predikant: Johan Eklöf. Liturg: Per Stenberg. Organist: Johan Sten. Kantor: Martti Laitinen. Körledare: Ingemar Byskata. Sång och musik: kören Paletten, Ungdomskören och KU:s blåsorkester. Psalmer: 287 (Hela världen prisar Herren), 459 (I Kristus finns ej öst och väst), 803 (Jag vill ge dig o Herre), 816 (Min Jesus min Herre) och 576 (O hur saligt att få vandra). Högmässan spelades in den 18 september 2022 i Gamlakarleby stadskyrka.

HIMLALIV

DÖRRENTILL vännens hem stod på glänt men Harriet Fagerholms intuition signalerade att hon inte skulle gå in. Genom fönstret hann hjärnan registrera att vännen hade hängt sig. Harriet skrek, och hon vet att det egentligen var ett friskt sätt att reagera eftersom hon inte stängde in känslorna. Harriet Fagerholm är coach i känslouttryck och har erfarenhet av att hjälpa andra människor med trauma. Nu hade hon upplevt en väns självmord. Att återfå den inre balansen har krävt en stor del av hennes tid.

Harriet Fagerholm har erfarenhet att vi klarar oss genom traumaupplevelser om vi får det rätta stödet i den rätta stunden. Hon tog emot all krishjälp hon kunde få. Hon säger att det som behövs är närvaro, medkänsla och en bekräftelse på att "du klarar det här".

Att bearbeta traumatiska upplevelser tar sin tid. Den egna kreativiteten haft en stor betydelse för läkningen. Harriet

BILD: YLE/ATTE KAARTINEN

Traumaöverlevaren

Harriet blev vittne till sin väns självmord – idag kallar hon sig traumaöverlevare.

Arenan: sö 25.9.2022

Yle Fem: må 26.3.2022 kl. 18.30

Fagerholm målar, skriver och dansar, det är genom de kreativa uttrycken hon kommer åt sina känslor. Känslan av att Gud och livet bär har kommit till henne i de stunder då hon känt sig som mest utsatt.

REDAKTÖR: NINA GRANVIK

Kyrkhelg Nord tillbaka

Mission är temat för Kyrkhelg Nord som återkommer efter två års hybridvarianter.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Helgen med temat Jesus till alla ordnas i Karleby den 16–18 september.

Kyrkhelgen backas upp av 13 organisationer och föreningar. Den senaste tillkomna, Mellersta Österbottens Folkmission, kom före pandemin. Kyrkhelgen är en därmed en av de största kristna evenemangena i stiftet och man räknar med sammanlagt två- till tretusen deltagare. Arrangemanget engagerar också över 300 frivilliga.

– Men det är inte väckelserörelsernas som planerar helgen. Det är en arbetsgrupp som fått föreningarnas förtroende, säger Jan Nygård.

Heidi Sundström, Per Stenberg, Jan Nygård och Hannes Nygård ser fram emot en fylld kyrka.

Han säger att arbetsgruppen försöker ta fram centrala kristna sanningar som huvudtema.

Huvudtalare är i år Erik J Andersson från Sverige, tidigare missionsledare och missionär.

Upplägget är traditionellt och det bjuds program för olika åldrar. Nytt för i år är eget program för 11–13-åringar.

De flesta seminarier spelas in och läggs senare ut på Spotify. Från själva evenemanget ljudströmmas endast det som sker i kyrkan.

– Vi har medvetet valt att inte videoströmma kyrkhelgen, för vi vill att folk ska komma till kyrkan, säger Hannes Nygård.

Bli inte irriterad, bli nyfiken i stället

När **Hanna Jensens** mamma fick en minnessjukdom blev mamman aktiv, företagsam, pratsam – och väldigt ilsken. – Det fanns en tid då jag var så frustrerad att jag inte ville se henne i ögonen, men idag ser jag på mamma med varm blick.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

A

r 2009 fick Hanna Jensens pappa en alzheimersdiagnos. Han avled år 2012. År 2013 kom boken *940 päivää isäni muistina*, en bok som handlade om att vara anhörig till en minnessjuk pappa.

– Då tänkte jag att nu ska jag aldrig mer skriva något om minnessjukdomar. Men år 2015 fick mamma samma diagnos.

Där Hanna Jensens pappa blev tystare och mer tillbakadragen var hennes mamma aktiv, pratsam, företagsam – och ilsken. Ilskan riktades ofta mot dottern Hanna, som var den som tvingades styra och ställa i mammans liv.

– En av mina vänner frågade, ganska kritiskt: Hur motiverar du den här boken? Hon menade att det är jag som berättar *min* historia. Mamma

har sagt ja till att jag skriver, men det minns hon ju inte. När jag intervjuades i Helsingin Sanomat gick jag till mamma klockan nio på morgonen och tog bort bilagan med intervjun. Och ändå vet jag att även om hon hade känt igen berättelsen om sig själv hade hon inte kommit ihåg det senare. Men det vill inte riktigt gå in i min hjärna att hon inte skulle minnas en sådan sak.

För sig själv motiverar hon boken med att andra som är i samma situation behöver stöd.

– Och skriver man en bok måste man ju skriva *allt*.

»*Vi ville inte sitta nära varandra.*«

Hanna Jensen har skrivit två böcker om minnessjukdomar, en om sin pappa och en om sin mamma.
– Efter första boken tänkte jag att jag aldrig mer ska skriva om ämnet, men jag kände att jag hade något att säga som kunde hjälpa andra.

Hanna Jensen

Författare, journalist och logoterapihandledare. Bor i Helsingfors.

Aktuell med boken ”Äitini muistina”, som handlar om hennes mammas minnessjukdom.

Skulle vilja ändra på: Att vårt samhälle är uppbyggt så att de anhöriga vårdar minnessjuka för en liten peng.

”Vi borde ha ställen där minnessjuka kan vistas om dagarna, som i Italien. I Finland gör kyrkan mycket för att ordna grupper för minnessjuka om dagarna.”

städer bor hennes mamma nu i en trevlig tvårummare i ett servicehus i Helsingfors. Om dagarna finns personal på plats och dörrarna är inte låsta.

– Hon har kaos i skåpen och tycker om att ordna där, men nu har jag förstått att det inte är min sak att städa. Där finns ett skåp som liknar ett kylskåp, och ibland sätter hon mat i det skåpet. Så jag har slutat köpa mögelost.

Numera hälsar Hanna Jensen på sin mamma ungefär en gång i veckan, förr krävdes besök och ingripanden så gott som dagligen.

– Det är något nytt varje vecka, men det är småsaker. Det stora var att hon var så arg. Jag är så lättad att det är borta.

När jag läste boken blev jag jätteirriterad på din mamma och kände medkänsla med dig. Var det svårt för dig att skriva så ärligt?

– Det var inte svårt att skriva ärligt, men jag har tänkt på att det hjälpt mig att jag är en ganska lugn människa. Många som läst boken har sagt att där finns scener då de själva skulle ha stuckit iväg. Men jag suckade bara och tänkte: Okej, håååaja. Men jag vet inte hur mycket som stannat kvar här, säger hon och lyfter handen till hjärtat.

– Det fanns en period då jag tänkte att situationen är jätteirriterande. Men jag visste ju att hon var sjuk. Hon hade inte varit sådan tidigare. Jag tänkte: *Jag* är inte sjuk, *hon* är sjuk, jag är här i två timmar och det orkar jag med.

När mammans minnessjukdom förvärrades blev hon missnöjd med allt. Grannarna var omöjliga. Bostäderna hon bodde i var katastrofala. Hon tog gärna spårvagnen, men visste inte riktigt vart hon var på väg. En gång fick Hanna Jensen hämta henne hos polisen.

Början med pappan hade Hanna Jensen delat med sin bror, men brodern dog plötsligt i början av mammans sjukdomstid. Hon blev ensam med den enorma sorgen och saknaden efter sin bror och med en mamma som hela tiden var arg på henne.

– Det är så frustrerande att man inte kan föra en vanlig diskussion, inte komma överens om någonting.

Den frustationen syns någonstans.

– Den syntes så att jag inte ville se på henne. Vi ville inte sitta nära varandra. Jag har varit i sådana arbetssituationer där jag upplevt att folk tittar bort när de inte vill ha med dig att göra. Det här var likadant.

Vara nyfiken i stället

På jobbet kan du kanske väja undan med blicken och undvika att vara i samma rum.

– Men här hade jag inget val. Det är en av de svåraste sakerna att göra att ta hand om någon trots det. Du vet aldrig i förväg hur lång den dåliga perioden blir, och den här har varit jättelång.

När hennes mammas sjukdom var som värst och mamman som argast tyckte Hanna Jensen att hon kände igen något i sin mammas blick.

– Hon tittade på mig som hon skulle ha tittat på pappa. De var gifta i 25 år och hade aldrig ett bra äktenskap. Jag frågade en gång mamma hur många bra år de hade, och hon svarade: två, eller ett.

Hon bestämde sig för inte bli bitter eller arg utan i stället vara nyfiken.

– Jag var på riktigt intresserad av vad sjukdomen fick henne att göra.

Den tyngsta perioden varade i ungefär fyra år. Hanna Jensen har inte repat sig från den än – hon jobbar mindre än förr, hon ger sig tid att vila.

– Jag tror att om man kan göra sjukdomen till en så liten grej i livet som möjligt mår man bättre. Man talar om alzheimerfamiljer, men det här är inte min sjukdom. Det är mamma som har den. Det är kanske någon slags defensmekanism, men man får vara glad för den.

Tycker du att det är ett barns plikt att ta hand om sin minnessjuka förälder?

– Mitt genuina svar är: nej. Jag tänker inte så. Jag tänker att man vårdar ur kärlek och vilja. Man ska inte tro att ett förhållande som inte varit bra tidigare blir bättre om den anhöriga får Alzheimers eller Parkinsons sjukdom. Jag tycker att det är föräldrarnas sak att bygga en sådan relation att barnen vill ta hand om dem om de blir sjuka.

Sörjer du din mamma?

– Jag har accepterat hennes sjukdom. Jag tänker inte att hon borde vara som förr. Jag har fortfarande en mamma, och kärleken finns kvar på samma sätt som förr. Jag tittar på henne med varm blick. Att godkänna läget har varit den bästa medicinen för mig.

I boken finns en scen där Hanna Jensen besöker sin mamma och får den vänligt intresserade frågan om hennes föräldrar fortfarande lever.

”Ja, den ena lever”, svarar hon.

Samtidigt påminner hon om att boken är en sorts buljongtärning: ett koncentrat av ett liv som också innehöll lugna stunder, resor och roligheter.

– Jag hoppas att någon som vårdar sin minnessjuka partner ska skriva en bok, för då är man i sjukdomen 24/7. Jag tror inte att de personerna orkar skriva böcker. Jag tänker ofta på dem och på hur ensamma och trötta de är.

Sorg och vrede i samma paket

Hanna Jensens mamma är fysiskt i utmärkt skick. Hon har alltid varit intresserad av kläder och noga med sitt utseende.

– Först nu börjar hon se ut som en ”momi”. Kläderna kan vara lite smutsiga, men hon har alltid pärlor runt halsen.

Efter många äventyr och motgångar i olika bo-

EN BERÄTTELSE OM VÅR LÄNGTAN EFTER VARANDRA

I september visas utställningen KYSS – en meditation i ord och bild över Höga visan i Borgå domkyrka.

– Höga visan är en erotisk bok i Bibeln som både är oerhört trygg men ändå radikal, säger konstnären, bildsatirikern och prästen **Kent Wisti**.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Jakobstadsbördiga prästen Kent Wisti blev för ett tag sedan ombedd av en svensk kvällstidning att skriva en debattartikel om ett teveprogram som handlade om kärlek och samliv.

– Jag var inte alls sugen på det, men sa att jag kunde skriva om tro, kyrka och sexualitet, berättar Wisti, präst, bildkonstnär och bildsatiriker i Sverige.

Han hade inte hunnit skriva långt innan han fick en insikt.

– Egentligen handlar det om makt när det kommer till sexualitet och kyrka. Kyrkan i sin struktur har alltid varit patriarkal i de delar som anger tonen och till det har också synen på sexualitet fått anpassa sig.

I och med den sexuella revolutionen på 60- och 70-talet miste kyrkan sitt tolkningsföretäde vad gäller sexualitet.

– Det var på många sätt bra, men samtidigt som kyrkans sexualförtryck föll ersattes det av det kommersiella sexualförtrycket, där vi blir varor för varandra och där samma patriarkala normer styr med en konsumistisk och instrumentell syn på sex. Inför detta förtryck har kyrkan varit väldigt lam och försiktig. Antagligen beroende på ovana att prata om frågan och för rädslan att framstå som moralistiska.

Kent Wisti tycker att det är lite märkligt, eftersom det finns en hel erotisk bok i Bibeln som är oerhört trygg och radikal.

– Så jag bestämde mig för att börja arbeta konstnärligt med Höga visan som en motbild mot den kommersialiserade industrin runt sex vi ser idag. Sex är viktigt för oss människor på ett andligt och existentiellt plan. Det är också spännande och roligt. Eftersom vår sexualitet betyder så mycket för hela våra liv som människor kan vi som kyrka inte stå tysta i samtalet, som alltmer plattas ut.

Utställningen KYSS

Visas den 13–27 september i Borgå domkyrka under kyrkans öppettider.

Konstnärer: Kent Wisti, Maria Küchen och Susanne Dahl.

Utställningen KYSS baserar sig på Höga visan i Bibeln. Enligt Wistis och Küchens beskrivning är formen erotik, men ärendet är makt- och normkritik.

Vernissagen äger rum tisdagen den 13 september klockan 17.30 i Borgå domkyrka. Kent Wisti medverkar.

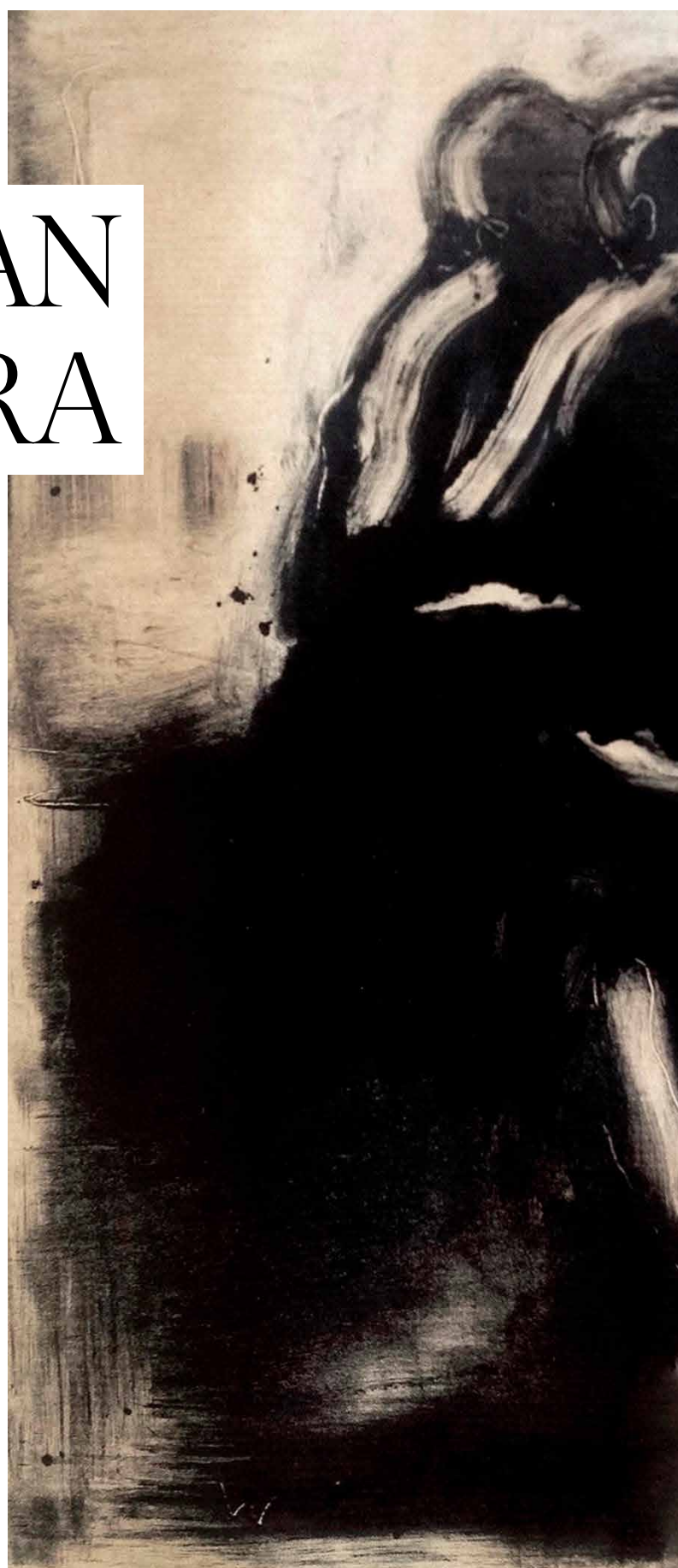
Ett kärleksbrev till alla längtande

Ganska snart anslöt sig poeten och författaren **Maria Küchen** och prästen **Susanne Dahl** till arbetet.

– Höga visan är insprängd mitt i Gamla testamentet, bland böcker med en auktoritär och maktstinn gudsbild. Makten uttrycks genom militär, ekonomisk och politisk makt, och den utövas, i princip, uteslutande av män. Vi upptäckte att Höga visan är ett feministiskt fredsmanifest som tryggt ställer sig mitt i detta, säger Wisti. Höga visan är som ett kärleksbrev till alla längtande instuckat och gömt mellan stenarna i de mäktigas katedraler.

Wisti menar att Höga visan är en berättelse om vår längtan efter varandra även med våra kroppar, och sjunger om en Gud som aldrig nämns men som är påtagligt närvarande.

– Höga visan pekar tillbaka på en tillvaro innan fallet, som Gud har tänkt den för oss utan könsmaktsordningar eller andra mänskliga hierarkier. Det är Höga visans egentliga syfte en-

Bilderna är små i sitt format.

– Ingen får något kastat i ansiktet. Det är ett utslag av samtycke säger Kent Wisti.

»Eftersom vår sexualitet betyder så mycket för hela våra liv som människor kan vi som kyrka inte stå tysta i samtalet, som alltmer plattas ut.«

Bilderna och texterna är gjorda på ett sådant sätt att man möter dem enbart med sin egen sexualitet, sina egna erfarenheter, fantasier och sinnen.

– Det innebär att alla ser olika saker i bilderna, utifrån sin egen sexualitet. På det sättet har vi kunnat ställa oss utanför de förväntade och begränsade bilderna – bland annat heteronormativiteten – utan att för den skull riskera att fastna i en tämligen långtråkig kyrklig debatt om samkönade relationer.

19-åringar eller 95-åringar

Konstnärerna vill göra upp med normen om att sexualitet skulle höra enbart ungdomen till.

– Bilderna kan absolut föreställa älskande 19-åringar, men även 95-åringar. Bilderna är små till sitt format och man måste själv bestämma om man vill ha en relation till dem. Ingen får något kastat i ansiktet. Det är ett utslag av samtycke.

Du har rötter i Finland. Vad har du kvar av de rötterna?

– Min mamma föddes och växte upp i Kyrkstrand i Jakobstad och flyttade till Sverige i tonåren. Finland har alltid varit närvarande i mitt liv som något man längtar hem till.

Wisti har fått möjligheten att återvända till Finland flera gånger under de senaste åren.

– 2019 återvände jag för att skriva *Svartgrundet*, som är en existentiell meditation över fattiggubbarna som är vanliga i Finland med sällsynta i Sverige. Jag skrev också om min mammas Österbotten, min morfars liv med kriget och emigrationen till Sverige. Det hade varit jättefint att få komma till Pedersöre kyrka i Jakobstad med vår utställning.

ligt oss. Erotiken är snarare formen än innehållet. I arbetet med utställningen har vi bestämt oss att vara kvar i erotikens som form, för att till exempel vara en motbild mot pornografin, utan att gå i närkamp med den.

Utställningen har visats på i många kyrkor i Sverige och på Åland. Hur har den tagits emot?

– Utställningen är gjord för att inte förarga eller uppröra. Att provocera och utmana är det sista vi vill göra med den. Och vi har lyckats. Flera som tagit del av utställningen uttrycker många gånger att de äntligen får komma till kyrkan med denna viktiga del av sig själva, utan att den ska mätas och bedömas.

Fastighets AB
KORSHOLMS BOSTÄDER

Behöver du en hyreslägenhet ?

Vi har radhus- eller våningshus lägenheter i Smedsby, Kvevlax, Solf, Petsmo, Jungsund och i Replot.

Tarvitsetko vuokra-asunnon ?

Meillä on rivi- tai kerrostalo asuntoja Sepänkylässä, Koivulahdessa Sulvalla, Petsmossa, Jungsundissa sekä Raippaluodossa,

Fastighets Ab Korsholms Bostäder

Centrumv 4 / Keskustie 4, 65610 Korsholm / Mustasaari

Tel / Puh 06-3277123 , 0400 188 083

www.korsholmsbostader.fi

Rörelseglädje för äldre i Helsingfors

Du som är 65+, kom med på våra avgiftsfria och uppfriskande utomhusträffar:

■ 21.9 kl. 13 Haga

Träffpunkt: Alprosparkens huvudentré, Degermyrvägen 40

■ 29.9 kl. 13 Brunakärr

Träffpunkt: Brunakärrs idrottshall, Ridvägen 10

Program:

- Info om projektet
”Rörelseglädje i vardagen för äldre”
- Promenad i parken
- Kort gymnastikstund
- Kaffebjudning

Ingen anmälan behövs. Träffens längd är ca 1–1,5 tim. Obs! Ingen träff vid regn.

Kontakt: sofia.hoglund@folkhalsan.fi, tfn 050 567 6886.

Var dag är en sällsam gåva – en skimrande möjlighet

Församlingsförbundet rf. förvaltar för tillfället fyra specialfonder som stöder det kyrkliga arbetet på svenska i Finland. Under åren har förbundet fått ta emot fina gåvor att förvalta och tack vare dem kan vi ta vara på möjligheterna till kyrkligt arbete i vårt land varje dag.

Ta kontakt om du vill ge en gåva i form av en donation eller ett testamente för det kyrkliga arbetet i Svenskfinland.

Verksamhetsledare Kalle Sällström svarar på frågor, tfn. 050-3562 475, e-post: kontakt@forsamlingsforbundet.fi.

FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET rf.

”TAIWAN KAN BLI EN

Professorn i Kinastudier **Julie Yu-Wen Chen** vid Helsingfors universitet har rötter i Taiwan. Hon oroar sig för Kinas växande hot mot hennes hemland. Hon är kristen och försöker avsluta varje dag med att lyssna på en predikan online.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Fem kinesiska jaktplan flög i slutet av augusti in över mittlinjen i Taiwansundet. Linjen har sedan 1950-talet varit inofficiell gräns mellan Kina och Taiwan. Kina har sedan det kalla krigets dagar respekterat den, fast den på sin tid bara blev ritad på kartan av en amerikansk flyggeneral 1955.

Julie Yu-Wen Chen, 42, blir allvarlig och berörd när vi talar om läget mellan Kina och Taiwan. Vi sitter på universitetet i Helsingfors, där hon sedan 2016 är professor i Kinastudier.

Kina tänjer på gränserna nu. Och hennes oro är mer än akademisk. Hon har själv sina rötter i Taiwan; hennes mamma, syskon, släkt och vänner är kvar där.

Fem gånger efter sensommarens kinesiska militärövning har hennes bror ringt henne från Taiwan.

– Vi har inte annars så mycket kontakt, men nu ringde han fem dagar i rad och varje gång visade han bilder på sin dotter. Det skulle han inte göra om han inte var orolig, säger Julie Chen.

Taiwan är litet. Landet är en ö som till ytan är mindre än Estland, ursprungligen bara ett kinesiskt landskap som aldrig blev en del av det kommunistiska Kina.

I Ukraina har människor kunnat fly till lands över gränserna när landet blev attackerat. Men taiwaneserna skulle vid en attack från Kina inte som flyktingar ha någonstans att ta vägen, säger Julie Chen.

– Jag sade till min bror att tänka igenom möjliga scenarier och sina egna val. Och jag sade nästan till honom att be till Gud, säger hon.

Akademisk karriär i Europa

Julie Chen växte upp i öns sydliga storstad Tainan. Hennes mamma var ensamförsörjare med tre barn; familjen levde på att hon sålde barnattiraljer.

– Men hon finansierade att jag fick gå i katolsk barnträdgård och katolsk skola. Det var inte av religiösa skäl, utan för att jag skulle få en bättre utbildning, säger hon.

Taiwans religiösa landskap färgas enligt Julie Chen av ett slags civilreligion med inslag av taoism, buddhism och konfucianism. Det kristna inslaget är svagt och finns ofta ute bland öns 16 etniska minoriteter, som kristna missionärer ofta har fokuserat på.

– Jag har i allt säkerställt att allt fungerar enligt västerländsk akademisk frihet, säger Julie Chen, Kinaprofessor i Helsingfors.

Hennes katolska skola drevs av nunnor och hade en mängd dagsrutiner, mässor, sträng moral och disciplin. Julie Chen älskade att plugga engelska, men fann de religiösa inslagen i skolan uttråkande.

Efter skolan studerade hon internationell politik i Europa och blev magister i Nederländerna och doktor i Tyskland. Efter en tjänst vid det anrika universitetet i Olomouc i Tjeckien blev hon som 36-åring vald till den professur hon nu har i Helsingfors.

Här har hon också numera sin familj, hon är gift med en finländsk präst i den evangelisk-lutherska kyrkan; paret har en fyraårig son.

I kläm mellan forskning och politik

Vid Helsingforsuniversitet blev Julie Chen – med

sin taiwanesiska bakgrund – som ny professor också chef för det Kinafinansierade Konfuciusinstitutet i Helsingfors. Trots sitt namn har det inte mycket med antik kinesisk religion eller filosofi att skaffa, institutet lär främst ut kinesiska och kinesisk kultur.

Konfuciusinstituterna i olika länder skulle enligt Kina ha samma roll att presentera sitt land som de tyska Goethe-instituterna eller brittiska British Council. Väst har tvivlat på det, och allt oftare har Kinainstituterna anklagats för allt från Beijingstyrd forskning till propaganda och spionage.

– Jag tror man inrättade en professur och anställde mig för att göra det till respekterad institution. I allt jag har hållit i gång har jag alltid säkerställt att fungerar enligt västerländsk akademisk frihet.

SORGLIG HISTORIA”

Men i januari 2023 stänger institutet, efter att Helsingfors universitet inte förlängt sitt samarbete med Kina. I Sverige stängde man 2020, i Danmark redan 2017.

– De flesta kinesiska anställda har redan åkt. Nu får jag börja söka finansiering inom EU i stället, säger Julie Chen.

I Forsthuset i Helsingfors strömmar nya universitetsstuderande uppför trapporna. Kurser i

kinesiska och kinesisk politik blir det i år höst. Men intresset avtar i hela Europa. Långt fler har fastnat för asiatisk popkultur och vill läsa japanska och koreanska nu, säger Julie Chen.

Australien: döpt i badkaret

Julie Chen är kristen, men återvände aldrig till sin katolska bakgrund. Hon trivs i dag bäst i den karismatiska Hillsong-traditionen som hon stötte på som stipendiat i Australien.

– I slutet av doktorsstudierna var jag super-deprimerad. Jag var nästan trettio, jag hade jobbat jättehårt och levtt ett besvärligt och fattigt studentliv. Och nu var jag klar, utan att se någon framtid, och nära kollaps. Så en dag gick jag in i en kyrka i Tyskland och bad ”Gud om du finns, hjälp mig”.

»Jag grubblade länge, men blev till sist döpt hemma i mitt badkar.«

Julie Yu-Wen Chen

Professor i Kinastudier vid Helsingfors universitet sedan 2016.

Uppvuxen i södra Taiwan, född 1980 i Tainan.

Studerat internationell politik i Europa, magisterexamen från universitetet i Leiden, Nederländerna, en doktorsexamen i Konstanz, Tyskland.

Kristen tradition: karismatisk, Hillsong.

Familj: man och fyraårig son i Finland.

– Och saker och ting började förändras. Jag började uppleva ett andligt rum, där det fanns en god sida och en ond sida.

Hon fick ett stipendium till Australien och kom snabbt i kontakt med en malaysisk-kinesisk kristen församling i Melbourne. Efter mycket intellektuellt grubblande blev hon där till sist döpt efter en gudstjänst – av sin väninna hemma i sitt eget badkar.

– Jag går inte mycket i kyrkan. Men jag hör på predikningar på nätet varje kväll innan jag går och lägger mig.

Bland sina favoriter räknar hon den brittiska bibelläraren och baptisten David Pawson (1930–2020).

Tidigt ute med uigurer

Efter Australien öppnade sig nya möjligheter för Julie Chen. I USA fick hon möjlighet att forska i en förföljd muslimsk minoritet i Kina som hon stött på redan i Tyskland – uigurer.

– På den tiden kände man i väst till Tibet, men man visste inte mycket om uigurer, Och jag tänkte att det här kommer att bli stort inom de kommande tio åren.

År 2017 kom hon ut med boken *The Uyghur Lobby* om hur den muslimska minoriteten som i Xinjiang-provinsen omfattar åtta miljoner människor har försökt organisera sig.

– De är förföljda liksom den kristna kyrkan och andra religioner i Kina. Men de har det värre för att de etniskt är så annorlunda. De ligger nära turkar – i ansiktsdrag, språk, matvanor, seder och bruk. Kristna och buddhister är ofta han-kineser som följer den kinesiska kulturen. Men uigurmän odlar skägg, kvinnorna bär slöjor och de äter inte griskött och det betraktas som att de är illojala mot Kina.

I dag är det känt att uigurer av Kinas regim tas till massiva omskolningsläger för att fostras till lojala, kinesiska medborgare.

– I väst ser vi dem som en enhetlig grupp, men de är väldigt splittrade och vet egentligen inte vad de vill. Kina utnyttjar det genom ett splittra-och-härska som gör dem ännu mer utsatta. I omskolningslägren har man anställt uigurer som förtrycker sitt eget folk.

Bland dem har Julie Chen också hört om en minoritetens minoritet – kristna uigurer som ofta under svåra förhållanden, bland annat i lägren, försöker kommunicera sin tro.

WASA TEATER

LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS

WWW.WASATEATER.FI

HEIMAN

AV ANN-LUISE BERTELL

URPREMIÄR: 17.9.2022

Två pjäser du inte vill missa

AV ADDE MALMBERG

PREMIÄR: 12.11.2022

MAN FÅR VÄL STÄLLA UPP

EN FARS SOM HYLLAR
ELDSJÄLARNAS
FÖRENINGSLIVET

Erik-André Hvidsten - O helga natt

Julkonsert med Erik-André Hvidsten &
Thomas Enroth på piano

5.12 Ekenäs Kyrka kl 19.00
6.12 Borgå Domkyrka kl 15.00
7.12 Kimito Kyrka kl 19.00
8.12 Malax Kyrka kl 19.00
10.12 Stadshuset i Vasa kl 18.00
11.12 Pedersöre Kyrka kl 15.00

Biljetter 30 €

Förköp: www.netticket.fi | www.studioticket.fi | Luckorna | Grand Borgå | Motel Marine Ekenäs
Photolabstudios Malax | Jakobstads Bokhandel | Infopoint Schaumansalen | Amalia Blommor Nykarleby

0400 867 373

Entreprenör
S-J Malm

66100 Malax

KONTAKTOR

kontaktor@kontaktor.fi (06) 3177 900
Mjölnergatan 26 B, 65100 Vasa

esse elektro-kraft
www.eekab.fi

Nu kan Ni tanka vår biogas i
Jeppo, Jakobstad och Storkyrö

BIOGAS

Naturligvis!

För renare
luft & miljö

Västra Jeppovägen 288
(längs med Riksväg 19)
www.jeppobiogas.fi

Jeppo Biogas Ab
Jepuan Biokaasu Oy

Energi och växtkraft Energiä ja kasvuvuolmaa

**Julresa
till Lappland**

Kom med och upplev en stämningsfull jul och gemenskapen
vid Raitismaja 22-27.12 i Äkäslompolo.
Logi i tvåpersoners rum med egen toalett. Start från Vasa med
pågästning norrut. Rikligt julbord och kvällsprogram varje dag.
Pris: 600 euro inkl. transporter och helpension

 RAITISMAJA

www.raitismaja.fi info@raitismaja.fi Bokningar 06-318 0900

Kimito Telefon
hjälp dig i alla frå-
gor gällande datorer,
telefoner, internet,
TV-tjänster osv. ring
eller vik in till oss.

02-420742
www.kimitotelefon.fi
Arkadiavägen 11
25700 Kimito

KIMITO TELEFON
KEMIÖN PUHELIN

RESOR • Friman
RESOR • MATKAT • TRAVEL

10-12.12 Julmarknadsresa till Sverige
Klassiska julvaror, matmarknad och härlig
genuin julstämning finns på Sigtuna Julmarknad,
en av de mest välbesökta julmarknaderna i
Stockholmstrakten. Vi gör även ett stopp på
marknaden i Överby gård. Välkommen med!

Frimanresor.fi

Tel Bussar 019 - 248 1004
Tel Resor 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

MARKNAD

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder. (cirka 30 m²) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477 Tis-To kl. 10-12.

Uthyrer 1r+kv på Topeliusgatan 29, Hfors. 680€/mån+vatten. Fr.o.m. oktober. Tfn: 0503603776

Genast ledig etta (29m²) på Drumsö, Hfors. Metro och butik nära. Kontakta: etta.parksvangen@gmail.com

Ljuvlig etta med kök i hjärtat av Berghäll (32m²). Hyra 845 €/mån plus vatten o el. Malin - 0405347727

Norra-Haga Hfors 2 rum+kök, badr, balkong 42,5 m². Genast ledig, 810 eu/mån + vatten Tel 050-3058049

Ljus, fin lägenhet (41m²) i Botby gård, Hfors. Lugnt läge nära havet och metro. Hyra 700 e/mån + vatten och el. Tel 045 6576313

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbsida som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 (ej sms) eller via epost till adressen annons@kyrkpressen.fi tillkommer en servicekostnad på 5€.

LEDIGA TJÄNSTER

Musikervikariat i Närpes församling

Närpes församling lediganslår ett vikariat som församlingsmusiker för ett år fr.o.m. 1.10.2022. Möjlighet till förlängning. Ansökningstiden går ut 21.9.2022. För vidare information se www.narpesforsamling.fi

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Dess huvudsakliga verksamhetsställe finns i Helsingfors.

Vid verksamhetsavdelningen ledigförklaras en befattning som

SAKKUNNIG VID ENHETEN GUDSTJÄNST OCH FOSTRAN

(Gudstjänstmaterial)

I uppgiften ingår riksomfattande ansvar för att upprätthålla och samordna kyrkans gudstjänstmaterial. Till arbetet hör att producera och administrera webbsidor som anknyter till gudstjänstlivet samt att sammanställa, bearbeta och publicera olika material, svara på respons och delta i genomförandet av enhetens kommunikation.

Enheten Gudstjänst och fostran har som mål att på ett övergripande sätt främja välbefinnande och utveckling för människor i alla åldrar, stödja ett mångsidigt andligt liv och påverka samhällsutvecklingen utgående från kyrkans värderingar. Hela platsannonsen och närmare information om befattningen finns på adressen evl.fi/rekrytering

KYRKOSTYRELSEN⁺

Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet söker en

CHEF FÖR FAMILJERÅDGIVNINGEN

Lämna in din ansökan **senast 26.9.22 kl 12.00**. Läs hela annonsen på vår webbsida www.pnks.fi

Ytterligare information om tjänsten fås från familjerådgivningen 040 310 0485 eller förvaltningsdirektör Diana Söderbacka 040 310 0401.

VI REKRYTERAR!

→ PRODUKTIONSPLANERARE → BOKFÖRARE
→ LOGISTIKARBETARE → ELMONTÖRER
→ MONTÖRER → SVETSKUNNIGA MONTÖRER

Det krävs ett sammansvetsat team för att tillverka Europas främsta transportlösningar med öppningsbar sida. Nu har DU chansen att ingå i en stark arbetsgemenskap i ett stadigt växande företag.

Läs mer och ansök via
→ EKERI.WORK/SV

Ekeri Ab | Källbyvägen 1276, 68800 Källby | (06) 788 7400

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna, så berättar vi mer.

Blomsterfonden, Helsingfors 044 333 1628
Brummerska hemmet, Helsingfors 040 749 4194
Kristinagården, Helsingfors 050 575 8899

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt. www.folkhalsan.fi/bo

Bo hemma på
Folkhälsan

WWW.KYRKPRESSEN.FI

Kommande resor

Loppis i Luleå 30.9-1.10
'Pernilla Wahlgren har Hybris' i Umeå 21-22.10
Teaterresa till Stockholm 28-30.10 & 17-20.11
- med musikalen 'The Bodyguard' och musikalkomedin 'Tootsie'
Shopping på Gekås, Ullared 10-13.11
Danskryssning på Viking Grace 22-23.11
- med Carisma och Matz Bladhs
'En Julsaga' på ÅST 25-26.11 & 16-17.12
- Charles Dickens tidlösa mästerverk
Stockholm - med Skansens julmarknad 2-5.12
- möjlighet att se GES' show 'Stanna världen en stund'
Julstämning i Tallinn 3-5.12
'Min Sanna Jul', Umeå 10-11.12
- Sanna Nielsens julkonsert

Mer info om alla våra resor på hemsidan!

www.ingsva.fi
info@ingsva.fi
Tel.nr. 020 7434520

Johannanes församling

Ser inget problematiskt med oljan

Jag har med förvåning läst den text som KP publicerat om konfirmationen i Johannanes församling på sin webbsida den 28.8.2022. Förvåning, därför att jag ur tre perspektiv inte ser problematiken.

Konfirmation och dop hör ihop. Det handlar om att stärka och befästa människans tro. Konfirmanden kommer till kyrkan för att konfirmeras, dvs få sitt dop befäst av Gud. Tolkar man konfirmationen så, är det Gud som handlar. Gud handlar genom Anden, och Andens närvaro brukar i kyrklig tradition visas genom användning av olja. För

den världsvida kyrkan är det här helt normal praxis. Konfirmanderna blir välsignade, var och en, här genom ett kors-tecken. Man använder också handpåläggning vid välsignelse, här av var och en enskilt. Det är så konfirmationsker. Välsignelse kan utföras på olika sätt, ett av dem var så som det som skedde vid den nämnda konfirmationen. Biskop Åstrand konstaterade ju också i texten att det här teologiskt inte var problematiskt.

Konfirmanderna hade kommit till kyrkan för att konfirmeras. Om den saken talar man i

förväg. Det är inte nödvändigt att bli konfirmerad efter genomgången skriftskola, man kan också välja att vara skriftskolgången utan att bli konfirmerad. Detta talas om med alla konfirmanderna. Alla närvarande ville bli konfirmerade. Den som har ansvaret för utförandet av en kyrklig handling sammanställer också hur handlingen utförs. Kyrkans representant frågar inte i förväg om dopbarnet ska bli döpt i rinnande eller stillastående vatten (en tidig tradition var att vatten skulle vara rinnande, levande), inte heller vilket vin och årgång som önskas i kalken vid

nattvarden, utan de som kommer tar emot vad som beretts. Det finns mer än ett alternativ för konfirmation i handboken, men ingen här påstår att man vid någon annan konfirmation skulle blivit upprörd över att konfirmanden inte själv fått välja vilket alternativ han eller hon skulle ha önskat. Saken är ganska given, eftersom det är prästen som utför handlingen som sammanställer ordningen enligt vilken handlingen utförs. Alltså borde här inte heller finnas ett problem.

Det tredje jag vill föra fram, är att dagens människa behö-

ver upplevelser. I kyrkan särskilt, med all rätta, för kyrkan sysslar inte med att läsa upp gamla texter per se, utan med att ur texterna och traditionen föra fram evangelium, Andens kraft. Människan upplever genom sina sinnen. Hon är multisensorisk. Ju fler sinnen som är inblandade och drar åt samma håll i en upplevelse, dess starkare blir den. Konfirmationen, och den välsignelse konfirmanden för med sig ut i livet som konfirmerad, är påtaglig och stark. Det utförande av konfirmationshandlingen som Busck-Nielsen hade valt understryker detta. Kyrkliga handlingar utförs hela tiden på olika vis i olika församlingar. Vi är olika som människor. De här skillnaderna behöver inte sättas i någon rangordning på skalan bättre eller sämre.

Om kyrkoherden i en församling så önskar, är det hans eller hennes sak att lägga fram en förenhetligad form för hur konfirmationerna, eller andra handlingar, sker i församlingen. Kyrkoherden ansvarar för gudstjänstlivets utformning. Om anvisningar inte finns, kan man inte förbigå dem heller. Det står alltså Johan Westerland fritt att utforma en sådan konfirmationsagenda som han härefter finner lämplig för konfirmationerna i Johannanes församling.

ANNA MARIA BÖCKERMAN,
FD, MuL, teol.stud.

Testamentet är ett vackert sätt att hjälpa

Redan en liten del av din egendom har stor betydelse för de fattigaste människorna i u-länder. Barn kan gå i skolan, de unga får yrkesutbildning och kvinnor en möjlighet att skaffa sig en utkomst.

Det är inte svårt att göra ett testamente. Beställ en kostnadsfri informationsbroschyr: 020 787 1201 kundtjanst@kyrkansutlandshjalp.fi kyrkansutlandshjalp.fi/testamente

KUH Kyrkans Utlandshjälp

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplatzen 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaus.fi

BYGG & RENOVERING - FRÅN GRUND TILL TAK

Vi är en bygg- och renoveringsfirma från Korsholm som utför mångsidiga arbeten åt både små och stora kunder.

Läs mer: timbergs.fi

- grundarbeten, tak, murning och nybyggen
- köks- och badrumsrenoveringar (VTT:s våtrumscertifikat)
- målning och tapetsering, kakelarbeten
- montering av inredningar
- VVS-arbeten
- cellulosaisolering som lösull och skiva
- även större projekt t.ex. industrihallar och radhus

TIMBERG
BYGG & RENOVERING

Hultvägen 180, 65630 Karperö
Ring 040 910 4166 eller 050 525 6673
dennis@timbergs.fi, www.timbergs.fi

HÄNG MED PÅ TURNÉ!

Diskussionskvällar under temat "Hopp"

Hösten står för dörren och Fontana Media, Kyrkpressen och Församlingsförbundet är igen redo för en ny turné! Huvudgäst är biskop **Bo-Göran Åstrand** som i september utkommer med boken "Brev i brytningstider".

Temat för turnén är hopp. Hur behåller man hoppet när man drabbas av motgång, omvärlden känns osäker eller när vardagen är jobbig? Det här samtalar våra gäster om under turnékvällarna.

Utöver diskussionerna blir det **kaffeservering, bokförsäljning, info om församlingsvalet** och **andakt**. Välkommen med!

ÅBO

**Tisdag-Onsdag
27-28.9**

Turun kristillinen opisto.
Bokförsäljning
under synodal-
mötet.

INGÅ

TISDAG 20.9

Församlingshemmet
Försäljning kl. 15, servering kl. 17
**Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Hilkka Olkinuora
Sofia Torvalds
kl. 18.00**

HELSINGFORS

TORSDAG 15.9

Johannes församling,
Högbergsgatan 10
Försäljning kl. 15, servering kl. 17
**Samtal med Bo-Göran Åstrand,
Jeanette Björkqvist,
Sofia Torvalds
kl. 18.00**

SIBBO

ONSDAG 21.9

Kyrkoby församlingshem
Försäljning kl. 15, servering kl. 18
**Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Liisa Medelin,
Sofia Torvalds
kl. 19.00**

LOKALA GÄSTER

Bo-Göran Åstrand, biskop

Hilkka Olkinuora, Ingå

Jeanette Björkqvist, Helsingfors

Liisa Medelin, Sibbo

Sofia Torvalds, diskussionsledare

tfn 040 831 5897 info@fontanamedia.fi
www.fontanamedia.fi

**FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET** r.f.

KP

Fontana Media

Höstens nya böcker

SOFIA TORVALDS

Jag längtar mig genom Guds tystnad

Det här är en bok om att centimeter för centimeter krypa upp ur depressionens grop, och samtidigt erövra sin tillit till Gud. Det är också en bok om att få syn på nåd och kärlek på oväntade ställen.

Fontana Media, hft. 24,90

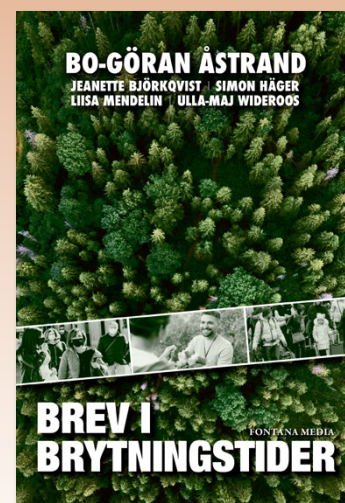

BO-GÖRAN ÅSTRAND M.FL.

Brev i brytningstider

Biskop Bo-Göran Åstrand bjuder i sitt herdebrev in fyra personer för en brevväxling kring brännande frågor. Hans medskribenter är Jeanette Björkqvist, Simon Häger, Liisa Medelin och Ulla-Maj Wideroos.

Fontana Media, hft. 26,90

tfn 040 831 5897 • www.fontanamedia.fi
Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

Fontana Media